

Szent Gergelynek, Tours püspökének
Szent Márton csodáiról szóló
négy könyve

KÉZIRAT

© Kozma Bognár József (hungarian translation)

/Közreadó: Aigner Géza/

Georgius Florentiusnak, Tours püspökének levele

Szent Márton püspök erényeiről szóló négy könyvéhez

A szent uraknak, Krisztus szeretetében legkedvesebb testvéreknek és Isten által rám bízott tours-i egyház fiainak bűnös Gergelytől.

A csodák, amelyeket a mi Urunk Istenünk Boldog Márton, az Ő főpapja által életében végbevitt, méltóak arra, hogy nap mint nap a hívek támaszra szoruló hitét erősítsék. Aki benne működött, míg e földön élt, most csodajelek által ékesíti sírját. És aki akkor vezetőt küldött a pusztulásba tartó pogányok közé, most általa nyújt jótéteményeket a keresztényeknek.

Senki se kételkedjék tehát a korábbi csodákban, amikor a napjainkban megvalósuló jelek intő példáit tapasztalja, amikor látja, hogy bénák felkelnek, vakok látnak, a démonok elmenekülnek, s hogy az ő gyógyító ereje által másfajta betegségek is elmúlnak.

Én pedig megbízok azon könyvekben, amelyeket korábbi szerzők írtak életéről, s a mi korunkban végbement jeleket emlékezetembe idézve, Isten parancsára az utókornak emlékezésre átadom. Erre nem vállalkoztam volna, ha kétszer s aztán harmadszorra is látomásban nem figyelmeztetnek. Ezért a mindenható Istent hívom tanúul, hogy bizonyos időnként álmomban láttam, hogy délben Szent Márton bazilikájában sok nyomorék és különböző betegségekben szenvedő meggyógyul. Láttam őket, miközben édesanyám is figyelte ezeket az eseményeket és így szólt hozzám: „Miért késlekedsz leírni, amit láatsz?” Én így válaszoltam: „Nem titok előtted, hogy nem vagyok gyakorlott az írásban, és ily csodálatos eseményeket műveltség híján, faragatlanul nem merek nyilvánosságra hozni. Bárcsak élne még Severus, vagy Pál, vagy itt volna Fortunatus, akik ezeket leírnák. Mert én tehetségtelenül fogok hozzá ezek lejegyzéséhez. „Ő pedig így válaszolt: „És azt nem tudod, hogy nálunk – mivel egyszerű emberek vagyunk – ha valaki úgy beszél, ahogy te beszélni tudsz, még kiválóbbnak tartják? Ezért ne késlekedj, és ne vonakodj megtenni, mert a te bűnöd lesz, ha ezeket elhallgatod.”

Én pedig már tenni vágyom, mégis kétféle nehézséggel kell még szembenéznem: a szomorúságéval és a félelemével. A szomorúságéval, mivel ily nagy erények, amik elődeim alatt valósultak meg, még nincsenek leírva, s a félelemével, mivel ily nagy feladatra kell vállalkoznom műveltség nélkül.

De az isteni kegyelemtől vezérelve, hozzáfogok, ahogy már elmondtam. Lehetséges ugyanis – én legalábbis hiszem – hogy ajkam terméketlenségéből előhozza ezeket, aki a száraz sziklából a pusztában vizet fakasztva a nép szomjúságát csillapította. Avagy biztosan elrendeli, hogy a számar ajka megnyíljon, ha számat megnyitva ezeket az én gyarlóságom által méltóztatik feltárni. De miért félek műveletlenségem miatt, amikor Megváltó Urunk, a mi Istenünk a világ hiábavaló bölcsességének letörésére nem szónokokat, hanem halászokat, nem filozófusokat, hanem parasztokat választott?

Bízom tehát imáitokban, hogy – még ha e faragatlan beszéd nem is képes a könyv lapjait ékesíteni – mégis ékesítsék a dicsőséges Főpap kiváló erényei.

Az első könyv fejezetei

1. Arról, hogy Severinus Szent Márton életét megírta
2. Arról, hogy ugyanezen életrajzot Boldog Pál versbe foglalta
3. Boldog Márton püspökké szenteléséről és haláláról
4. Miként nyilatkoztatta ki Szent Severinus püspöknek egy zsoltár az ő halálát
5. Hogyan kapta ugyanezt hírül Boldog Ambrus
6. Szent Márton testének áttételéről
7. A néma Theodomundusról
8. Chainemundáról, a vak asszonyról
9. Boldog Baudinus püspökről
10. Arról, aki a Szent ereklyéit Cambrai-ba vitte
11. Gallicia királyának és népének megtéréséről, avagy szvévekről
12. Ultrogotha királynőről

13. Arról, aki egy kelés miatt haldoklott
14. Tertium nevű itáliai várról
15. A Szent képénél lévő mécses olajáról
16. Placidus prokurátorról
17. Azokról, amik Amiens-ben történtek
18. Sirojalensi oratóriuámról
19. A vak Belláról
20. Ammonius a mélybe zuhan
21. Egy felakasztottról
22. A lebénult Leomerisről
23. Wiliachariusz megszabadul láncaitól
24. Alpinus főúr lábfájása
25. Charigisilius bénulásáról
26. Aquilinus elmebetegségéről
27. Charivaldus lebénulásáról
28. A levágott kötél
29. Charibertus királyról, aki egyházi javakra tört
30. Poitiers-i Eustochiusról
31. Arról, aki a szent helyen hamisan esküdött
32. Miként gyógyított meg engem az Ő ereje betegségemből, és tett egészségessé
33. Egy klerikusomról, aki megháborodott
34. Arról, hogy ereje földünkről elhárította a vihart
35. A Szent ágyából hozzám került fadarabról
36. Hogyan verte vissza ellenségeinket az Ő szent hatalma
37. A hasmenésről
38. Ördögtől megszállottakról és a hideglelésesekről
39. A vak Leoméiáról
40. Securus bénaságáról

Georgius Florentiusnak, Tours püspökének Szent Márton püspök csodáiról írt első könyve

1. fejezet

Arról, hogy Severinus Szent Márton életét megírta

Szent Márton életét – versben, vagy prózában – már sokan megírták. Közülük első volt Severinus, akiben oly nagy volt a buzgalom Isten szentje iránt, hogy még életében írt egy könyvet csodáiról. A Boldog Férfi halála után pedig két könyvet írt, amelyeket dialógusnak nevezett. Ezekbe beleszótt néhány dolgot a remeték és aszkéták érényeiről, amit Posthumianus adott elő. Ám a mi Szent Mártonunkat semmiben sem találta náluk kisebbnek, akit az apostolokkal és a korábbi szentekkel tart egyenrangúnak. Ezekről így ír: „Boldog Görögország, amely méltó volt arra, hogy hallja prédikálni az apostolt, de Krisztus a gallokat sem hagyta el, akiknek Szent Mártont adta.”

2. fejezet

Arról, hogy ugyanezen életrajzot Boldog Pál versbe foglalta

Az Ő érényeit – amit Severinus prózában fogalmazott meg – Boldog Pál, Nola város püspöke versbe szedte. Őt könyvet írt életéről, de egy hatodik könyvben leírja azokat a csodákat is, amelyek halála után történtek. Ebben a következőkről számol be:

Egyszer ördögtől megszállottak mintegy levegővé válva a bazilika rácsain átrepültek, és démoni ösztönzésre a bazilikában lévő kútba vetették magukat. De – a nép csodálkozására – a szent közbenjárása folytán sérülések nélkül jöttek ki a veremből. Ezt ugyanennél a kútnál napjainkban is többször megfigyelhetjük.

Egy másik démon pedig lakhelyet szerzett magának, akit mint prédát a zúgó folyóba rántott, s már kezdett elmerülni. De nem maradt el a Boldog Hitvalló segítségével. Mert, miután a vízbe esett, eljutott a túlsó partra úgy, hogy semmiféle kárt sem szenvedett. Sőt száraz ruhában szállt ki a vízből. Így amikor a kolostor előljárójának cellájába érkezett, tisztán jelent meg.

S tanúsítják azt is, hogy ez az ember sokféle beszédet ismert, ismeretlen népek nyelvén gyakran szólt, a jövőt előre megjósolta, s mások bűnét is képes volt feltárni. Amint mondani szokták, ha valaki a Szent küszöbét érinti, gyógyultan távozik.

Amikor Egidiust az ellenség szorongatta, s minden vigasztalástól távol, összezavarodva küzdött, a Boldog Férfihoz fohászkodott. Ekkor az ellenség megfutamodott, s ők megszabadultak. Egy démontól megszállott pedig a bazilikában, ugyanabban az órában, amikor ezek az események történtek, Szent Márton közbenjárására hírül adta, hogy a veszély már elmúlt.

Egy lány pedig benuháztól sújtva – s ami még ennél is rosszabb – egy örült pogány kultusz rabjaként a Szent sírjához ment. Sokat virrasztott, és egészsége visszatért.

Ám újra bálványimádásra adta magát, s így betegsége is – amitől pedig a Szent Főpap közbenjárására megszabadult – ismét visszatért.

Egy vad kun démoni ösztönzéstől vezérelve, a síron lévő koronát – ami a Szent érdemeit jelképezte – erőszakkal elrabolta. Majd szeme világától megfosztva, fájdalomtól űzve a zsákmányt visszahozta, s látását – amit elveszített – visszakapta.

Egy másvalaki pedig ördögtől vezérelve, amikor a Hitvalló templomában egy embert meg akart ölni, s már kardot rántott; haragja rögtön maga ellen fordult, s hamar követte Isten ítélete: a pengével magát szúrta át.

Egy alkalommal pedig a nép örvendezve a Szent templomának díszítésére oszlopokat szállított. Egy férfi, e munkát irigyen és ellenségesen nézte, s az elzárt folyómederben azzal fenyegette őket, hogy a szekereknek nem ad engedélyt az átkelésre. És amikor gögösen lovagolt, a sekély folyóba esett, s az öböl örvényében megfulladt, mert a víz sodrása megölte. Ekkor aztán az ifjak vezetésével az oszlopokat a szent templomhoz vitték.

Elterjedt az is, hogy ha a Szent sírjához olajat helyeztek – többen látták – amint az gyarapszik. Történt, hogy Szent Perpetuus püspök, a Szent méltán dicső tanítványa, egy olajjal telt edényt vitt a sírhoz, hogy ráöntve az igaz férfi erényét magasztalja. És miután a márványról – ami a Szent testét fedi – letörölte a port, s e folyadékkal áztatta, íme annyira megsokasodott, hogy az olaj kiáradva a főpap ruháját jó illatú nektárral vonta be. Ez sok beteg számára hozott gyógyulást, és e folyadék gyakran tartotta távol a földetől a vihart.

Amikor egy férfi a Szent kegyelmére áhítozva templomába ment. Arra gondolt, hogy valamit saját üdvösségére elvisz e szent helyről. A sír közelébe lépve kérte a templomszolgát, hogy a sírról lefolyó viaszból adjon neki. Miután ezt megkapta, örvendezve távozott, és bizakodva kihelyezte arra a földre, melynek termését őrizte. Aztán amikor jött a kegyetlen vihar – ami az elmúlt években a föld termését gyakran elpusztította – ezen áldás most elhárította, s nem tett pusztítást, mint ahogy szokott.

Amikor a legszentebb Húsvét ünnepnapjai közelednek, a nép eljön a Szent lakhelyéhez, amelyben az angyalokkal gyakran ünnepelt. És szemükkel végig járnak a különböző helyeket, és könnyeikkel áztatják, ahol valamikor a Boldog Férfi ült, imádkozott, vagy ételét ette, vagy a sok munka után nyugovóra tért. Hajók hada áll készen, hogy az embereket a folyón átszállítsa, akik a Szent sírjához járulva, könnyek között bűneiket megvallva a Hitvalló előtt leborulnak.

Egy alkalommal az ördög ösztönzésére feltámadt a szél, s hajókat a hajósokkal együtt a mélybe ragadta. De a folyóból (férfiak és asszonyok) mind megmenekültek.

Amikor ugyanis a viharban a víz árai között hánykódtak, s már a menekülés minden reményét elveszítették, mindannyian egy hangon kiáltottak: „Irgalmas Márton szabadítsd ki szolgálóidat és szolgálólányaidat a jelen pusztulásból!” Miután ezeket mondták, íme a szél lágyan kezdett fújni, s a hullámok segítségével az elmerülteket, hánykódókat egytől egyik a vágyott partra vitte. Senki sem veszett oda, a megmenekültek pedig a Húsvétot nagy örvendezéssel ünnepelték.

De jelen volt itt az erő olyan megnyilvánulása is, mint amelyik a Jordán folyót ketté választotta, s a népet a nagy víztömeg alatt száraz úton vezette. Amikor a folyó medréből – tizenkét követ – az apostolok jelképét – állítottak fel örvendezve, s amelyeket József a parton – amelyre átjutott – megáldott. Vagy az, amely Pétert, amikor már közel volt a halálhoz, irgalmas jobbával átkarolta, s kimentette a nagy veszedelemből.

Ugyanez az erő mentett ki egy tengerészt is, akit már majdnem ellepett a hullám. De ő Márton Urához könyörgött, s Ő a tenger veszedelméből – ahogy kérte – a partra vitte.

Egy másik alkalommal valaki – azért hogy áldást nyerjen – azt kérte, hogy valamit vihessen magával a szent helyről. Egy viaszdarabot kapott a Szent sírjáról, s ezt házában mint égi kincset őrizte. Történt pedig, hogy az ördög irigységből tűzvészt okozott, s a tűz emésztő lángjai már a házat fenyegették. Már a száraz deszkák égtek. Az emberek kiabáltak és Szent Márton segítségét kérték. Ő pedig emlékezett a Szent templomából hozott viaszdarabra. Elővette, és miután a tűzre dobta, az rögtön az egész tüzet eloltotta.

A viasz – ami a tüzet táplálni szokta – a szentség csodálatos erejével a tüzet elfojtotta.

Ezeket mind Pál írta meg versben művének hatodik könyvében, miután az ezekről szóló feljegyzéseket Szent Perpetuus püspöktől megkapta. Amikor pedig e jegyzetek eljutottak hozzá, unokáját súlyos betegség szorongatta. Ő pedig bízva a Szent erejében így szólt: „Ha tetszésedre szolgál Boldog Márton, hogy írjak valamit a Te dicséretedre, nyilvánítsd ki hatalmatod e betegben.”

És az írást a beteg keblére helyezte, s rögtön elmúlt a láza, és egészséges lett.

Ezen kívül Fortunatus presbiter is összefoglalta az Ő életét négy könyvben. Amelyeket ő is versben írt meg.

Célunk az, hogy – még ha tapasztalatlanul fogunk is hozzá a műhöz – az eddigi példázatok által nem érintett, Severinus és Pál művében nem található, Szent Márton halála után történt néhány csodáról – amennyiben képes vagyok ezeket felkutatni, vagy emlékezetbe idézni – beszámoljunk.

3. fejezet

Boldog Márton püspökké szenteléséről és haláláról

Az egész világot beragyogó dicsőséges Márton immár eltávozik a világból. Felkelő napunk – amint róla korábban a História elbeszélte – Szombathelyen, Pannóniában kelt fel, és Isten segítségével a gallok üdvösségére rendeltetett, akiket erényei és csodái által megdicsőített. Tours városában akarata ellenére, a nép ösztönzésére a püspöki méltóságot elfogadta és kiválóságban szinte utánazhatatlan életet élt. Majd püspökké szentelése után huszonhét évvel két hónappal tíz nappal, nyolcaneves korában, Caesareus és Atticus konzulsága idején, éjfélkor örök nyugalomra szenderült. Az Ő egész földkerekséget betöltő dicsőséges eltávozása nyilvánvalóan vasárnap történt, amit a következőkben biztos tanukra hivatkozva meg fogunk mutatni. Mert úgy tartjuk, hogy nem csekély érdem, hogy az Úr Őt azon a napon fogadta a paradicsomba, amelyen a mi Urunk és Istenünk a halálból győzelmesen feltámadt, és hogy aki az Úr ünnepét mindig szeplőtelenül ünnepelte, e földi szorongattatás után az Úr napján költözzék Isten országába.

4. fejezet

Miként nyilatkoztatta ki Szent Severinus püspöknek egy zsoltár az Ő halálát

Boldog Severinus, Köln püspöke, a kiváló férfi és mindenben dicséretre méltó, amikor vasárnap a szent helyen szokás szerint a matutinum himnusa után klerikusaival körmenetben vonult, ugyanabban az órában, amikor a Boldog Férfi meghalt, a magasban éneklő kórus hangját hallotta. Odahívatta a templom előljáróját és megkérdezte tőle, hogy az ő fülébe eljutottak-e azok a hangok, amelyeket ő hall. Ő pedig azt válaszolta, hogy semmit sem hall. Akkor a szent püspök így szólt: „Hallgass figyelmesebben!” A templom előljárója pedig fejét felfelé emelte, figyelmesen hallgatott, és a botjára támaszkodva lábujjhegyre állt. De – én úgy hiszem – nem volt olyan nagy az erénye, s ezért nem érdemelte ki, hogy hallja. Akkor leborultak a földre – ő és a Boldog püspök – az Urat kérni, hogy az isteni kegyelem neki is engedje meg ezt hallani. Miután fölkeltek újra kérdezte az öreg: „Mit hallasz?” Így válaszolt: „Zsoltározás szavát hallom, mintha az égből jönne. De hogy ez mit jelenthet, nem tudom.” Erre a Szent

Főpap így felelt: „Hogy ez mit jelent, elmondom: Az én uram Márton püspök távozott el a világból, és most angyalok viszik őt énekelve a mennybe.” Ám amint ezeket hallottuk, íme az ördög gonosz angyalaival megpróbálta őt visszatartani, de mivel semmit sem talált benne, ami az övé lehetne, ijedten távozott.

Ó mi lesz velünk, bűnösökkel, ha az ellenség ily nagy főpapnak is ártani akart? ”

Miután a főpap ezeket mondta, a templom előljárója följegyezte az időt, és egy tours-i embert küldött sietve, aki ennek pontosan utánajárt. Amikor megérkezett, megtudta, hogy ugyanazon a napon, ugyanabban az órában halt meg Boldog Márton, amikor Szent Severinus hallotta a zsoltározó kórust. És ha fellapozzuk Severinus Históriajának saját életéről szóló könyvét ott is azt írja, hogy Szent Mártom megnyilatkozott neki.

5. fejezet

Hogyan kapta ugyanezt hírül Boldog Ambrus

Ugyanabban az időben Boldog Ambrus, aki ékesszólásának virágaival ma az egész Egyházat jó illattal árasztja el, Milánó püspöke volt. Amikor az Úr napjának ünnepét celebrálta, meghagyta, hogy, amikor a felolvasó könyvével kiáll, ne kezdjen el addig olvasni, amíg ő erre bólintásával engedélyt nem ad.

Történt pedig azon a vasárnapon, hogy – miután a prófétáktól való olvasmányt elrecitálták, és a felolvasó, aki Szent Pál leveleiből olvasott volna fel, már az oltár előtt állt – a Szent Főpap, Ambrus az oltárnál elaludt. Ezt sokan látták, de senki sem merte őt felébreszteni. Miután azonban így telt el két-három óra, végre felkeltették e szavakkal: „Már nagyon eljárt az idő. Uram adjon utasítást a felolvasónak, hogy olvassa fel az olvasmányt, mert a nép már nagyon fáradt!” Szent Ambrus azonban így válaszolt: „Ne zúgolódjatok, mert nagy dolog volt számomra, hogy elaludtam, akinek az Úr ily nagy csodákat méltóztatott feltárni. Mert tudjátok meg, hogy testvérem, Márton főpap e testből eltávozott, s nekem megengedte, hogy gyászában osztozzam. De - ti szolgai módon cselekedve - mivel felébresztettetek, e nagy művet nem fejeztem be.”

Akkor ők elámultak és csodálkoztak, a napot és az időt feljegyezték, és megnyugodtak. S ők így a szent halálának napját és idejét megtudhatták, és temetésekkor hódolhattak neki.

Ó Boldog Férfi, akinek halálakor a szentek kara énekel, az angyalok kórusa örvendez, s az égi erők egész serege eléje siet! Az ördög érdemeitől elmenekül, az Egyház pedig erénye által erősödik, s a főpapok e kinyilatkoztatás révén megdicsőülnek. Akit Mihály arkangyalaival befogad, Mária a szüzek karával magához emel, s akit a Paradicsom szentjeivel örömmel vár.

De miért is próbálkozunk az ő dicséretével, amelyre úgysem vagyunk képesek? Ő maga ugyanis saját dicsérete, akinek száját öndicséret sohasem hagyta el. Bárcsak képesek lennénk arra, hogy akárcsak egyszerűen életének történetét bemutassuk.

6. fejezet

Szent Márton testének áttételéről

E mű dicsőségére válik az is, ha elbeszéljük, hogy az Ő szent testét miként szállították át egy angyal segítségével arra a helyre, ahol most tiszteljük.

Hatvan évvel dicsőséges Szent Márton halála után a tours-i püspöki méltóságot Boldog Perpetuus nyerte el. Miután a tisztséget átvette, a hívek teljes egyetértésével elrendelte, hogy a Szent földi teste számára egy templom alapjait rakja le, amely nagyobb, mint a korábbi, és amit - e bölcs kezdeményezést támogatva – a csodáknak ajánlott fel.

Erről az építkezésről is sokat lehetne beszélni, de mivel ez még időben túlságosan közel van hozzánk, úgy gondolom, hogy a továbbiakban jobb lesz hallgatni róla.

Amikor tehát eljött a Főpap várva-várt napja, Boldog Perpetuus összehívta az ünnepre a környék püspökeit, az apátok és különféle klerikusok nem kis sokaságát, hogy a templomot felszenteljék, és a Szent testét arról a helyről, ahol el volt temetve, átvigyék. Ezt pedig július elsején akarták megtenni. Előtte egy éjszakát virrasztottak, majd reggel kapát fogtak, s elkezdtek a szent síron lévő földet kiasni. Miután a sírt felfedték megmarkolták a koporsót, hogy felhozzák Őt. És bár nagy sokaság fáradzott

egész nap, semmire sem mentek. Ezután egész éjjel virrasztottak, s reggel újra nekiláttak, de ismét semmit sem haladtak előre. Ekkor megijedtek és összezavarodtak: nem tudták, hogy mit tegyenek. A klerikusok közül valaki így szólt: „Tudjátok, hogy három nap múlva lesz e püspökség évfordulója. S ez talán arra figyelmeztet minket, hogy ezen a napon kell átvinnünk.” Akkor éjjel és nappal böjtölve, imádsággal és állandó zsoltározással töltötték el a három napot. A negyedik napon hozzáfogtak, újra megragadták, de a koporsót a sírban most sem tudták elmozdítani. A félelemtől mindannyian megrendültek, s már azon voltak, hogy a szarkofágot újra betakarják földdel, amit az imént ástak ki. Ekkor megjelent nekik egy tiszteletreméltó öreg, aki hófehér fényt árasztott, magát apátnak mondta, és így szólt hozzájuk:

„Meddig lesztek még zavarban és késlekedtek? Nem látjátok, hogy Szent Márton itt áll, és megörvendeztet titeket, ha újra munkához fogtok?” Ezután leterítette a palliumot, ami rajta volt, és kezét a többi főpappal együtt a szarkofágra helyezte, közben keresztek és gyertyákat hoztak. Odafönn kórust alkottak, és a zsoltárokat énekeltek. Akkor az öreg próbálkozására a szarkofág nagyon könnyen megmozdult, és átvitték arra a helyre – az Úr akaratából – ahol most tiszteljük. Miután ezt a Szent Főpap akaratából elhelyezték, misét mondtak, s amikor a lakomára mentek, nyugtalanul keresték az öreget, de sehol sem találták. És nem volt senki, aki látta volna őt a bazilikából kimenni.

Én azt hiszem, hogy valamiféle angyali erő volt, aki kinyilatkoztatta, hogy látja a Boldog Férfit, s ezután senkinek sem mutatkozott. Ezen a helyen ettől az időtől fogva sok csoda történt, amelyeket hanyagságból nem írtak le. De amiket a mi korunkban látunk, vagy amelyek megtörténtéről biztosan tudunk, nem hallgatjuk el.

7. fejezet

A néma Theodomundusról

Egy Theodomundus nevű ifjú, aki nem hallott, s beszélni sem tudott, minden nap a szent bazilikába sietett. Imádsága közben csak ajka mozgott, mivel – bár teljesen ép elméjű volt – a beszéd képességével nem rendelkezett. Látható volt, hogy imádkozik, s hogy nem hallható szavai közben sokat sír. Ha valaki könyörületből elemózsiát adott neki, rögtön megosztotta a hozzá hasonló szegényekkel. Bölcsészével kért adományt másoktól, hogy a nélkülözőknek adakozhasson.

És miután már három évig ilyen áhitattal e szent helyen kitartott, egyik nap az isteni kegyelem figyelmeztetésére az oltárhoz ment. Megállva kezét és szemét az égre emelte. S szájából sok vér és váladék tört elő. Miközben a földre hányt, elkezdett félelmetesen nyögni, és valamiféle véres darabkákat köpni, mintha valaki elvágta volna a torkát. Nyál lógott a szájából, mintha véres fonalak lettek volna. Akkor – miután füle és szája megnyílt – felállt, szemét és kezét újra az égre emelte, s véres szájából először ezek a szavak törtek elő:

„Nagy hálát adok neked Szent Márton, mert a te műved, hogy oly hosszú idő után számat megnyitva a te dicséretedre szavakat szólhatok.”

Csodálkozott és ámult mindenki, s kérdezték, hogy vajon a hallása is visszatért e. Ő pedig mindent tisztán értett, és sok ember jelenlétében mindenre válaszolt.

Így tehát az egészsége visszatért, s kiváló erénye és Szent Márton iránt tanúsított tisztelete miatt Chrodechildis királynő felkarolta, és iskolába küldte. Minden zsoltárt emlékezetből megtanult, és Isten őt kiváló pappá tette, s megengedte, hogy még sok évig az Egyház szolgálatában kitartson.

8. fejezet

Chainemundáról, a vak asszonyról

Egy Chainemunda nevű, nagyon buzgó nő mivel szeme világától meg volt fosztva, csak mások segítségével tudta házáat elhagyni. Hittel eltelve Szent Márton tiszteletreméltó templomába ment. De nem csak vak volt – amiről már szóltunk – hanem az egész teste tele volt fekélyekkel, és rothadó kelevények lepték el. Úgyhogy nagyon szörnyű látvány volt, s még ránézni is félelmetes. A nép pedig leprásnak gondolta.

Minden egyes nap elbotorkált a dicsőséges püspök szentéjéhez. Mintegy három év telt el így, s ekkor egyszer, amint a sír előtt állt, megnyíltak szemei, és mindent tisztán látott. Testét pedig elhagyta minden betegség, és kiszáradt a genny, ami belőle folyt, s bőre teljesen megtisztult. Korábbi egészsége visszatért, úgyhogy a betegségnek semmi nyoma sem maradt.

Ezután még sok évig élt, és állandóan hálát adott a mindenható Istennek, hogy a Szent Hitvalló közbenjárására megszabadult betegségétől.

9. fejezet

Boldog Baudinus püspökről

Azt sem fogom elhallgatni, hogy az Ő szent nevének segítségülhívása nem rég hogyan zabolázta meg a háborgó tengert.

Egy alkalommal Boldog Baudinus, Tours püspöke hajóval indult útnak vidéki birtokára. Útközben azonban hirtelen hatalmas szélvihar támadt, és félelmetes felhők közeledtek. Villámok cikáztak, a tenger mélye felkavarodott, s a hajó a nagy víztömeg közepén hánykódott. Egyesek a hullámok tetején vergődtek, másokat pedig a megnyílt tenger ragadott a mélybe. S már nem állt ép árboc, ami korábban a szent kereszt jelét mintázta.

Ekkor félelem szállta meg tagjaikat, és az élet reménye nélkül már mindenki a halálra készült. Az öreg azonban könnyezve leborult imádkozni, és két kezét az égre emelve Szent Márton segítségét kérte, és könyörgött, hogy álljon mellettük a bajban.

Egy istentelen azonban így korholta: „Márton, akit te hívsz, már rég elhagyott téged. Nem fog e pusztulásban a segítségedre sietni.” Én azt hiszem, hogy ezeket az álnok Cselvető sugallta, hogy a Szent Férfiút imádságában megzavarja.

Ám Ő e támadás lándzsáját a hit pajzsával visszaverte, és annál jobban kérte a Szent közbenjárását. Sőt mindenkit imára buzdított.

S amint ezt tették, hirtelen balzsam kellemes illata töltötte be a hajót. Mintha valaki füstölővel járt volna körbe, és ennek illata áradt volna szét. Eközben a szél ereje csillapodott, a hatalmas víztömeg széteszlott, s a tenger újra nyugodt lett.

Mindenki csodálattal nézte a békés habokat, majd rögtön – kihasználva a kedvező időt – visszatértek a partra, hogy senki se kételkedjék benne: A Szent Férfiú csendesítette le a vihart. Akkor mindannyian hálát adtak Istennek, hogy Főpapjuk imájukat meghallgatva e veszélyből kiragadta őket.

10. fejezet

Arról, aki a Szent ereklyéit Cambrai-ba vitte

Abban az időben valaki a cambrai egyházából Szent Márton ereklyéiből kért. Már este volt, amikor megkapták, és zsoltárt énekelve útra keltek. Amikor a Loire folyón keltek át már késő volt, és hamar besötétedett az ég. És íme égzengés kíséretében nagy fényesség szállt alá. Míg ezt történt, két gyermek lándzsával magasban tartott lángoló fáklyával világított az útonlávóknek. És mentek a világító fáklyák segítséget nyújtva az ott haladóknak, s ez a csoda egyben a Szent Főpap erényét is tanúsítja.

11. fejezet

Galícia királyának és népének megtéréséről, avagy a szvévekről

Elégtelen a gyarló emberi szó ily nagy csodák elbeszéléséhez!

Egy bizonyos Charraricus nevű galíciai király fia megbetegedett. És olyan súlyos betegség szállta meg, hogy már alig lélegzett. Apja pedig – azon hely lakosaival együtt – az ariánusok eretnokségének rabszolgája volt. Ezenkívül ezt a vidéket – más provinciáktól eltérően – szokatlan nagy leprajárvány sújtotta.

Amikor a király látta, hogy a fia már a végét járja, így szólt övéihez: „Az a Márton, akiről azt beszélük, hogy Galliában sok erénnyel tündökölt, milyen vallás követője volt? Meséljétek el!”

Így válaszoltak neki: „Míg e testben élt pásztori gonddal vezette népét a katolikus hitben. Tanította, hogy a Fiút mint az Atyával és a Szentlélekkel egylényegűt, és mint mindenhatót kell tisztelni. Most a mennyben van, de még most sem szűnt meg saját népét állandó jótéteményekkel elhalmozni.”

Erre a király így szólt: „Ha igaz, amit elmondtatok, akkor menjenek el hűséges barátaim az Ő templomához, és vigyenek sok ajándékot. És ha rendelkeznek a fiam gyógyulásához szükséges gyógyszerrel, hinni fogom, amiben Ő hitt, anélkül hogy a katolikus hitet vizsgálat tárgyává tenném.”

Miután kimérték a fiú súlyának megfelelő aranyat és ezüstöt, átküldték a tiszteletre méltó sírhoz. Ezután átadva az adományokat a Szent sírjánál imádkoztak a betegért. De mivel az apja szívét eddig eretnokség töltötte be, nem érdemelte ki, hogy gyógyulásban részesüljön. A követek visszatértek a királyhoz és elmondták, hogy a Szent sírjánál sok csodát láttak. Azt azonban nem tudták, hogy a fiú miért nem gyógyult meg.

Am ő belátta, hogy a fia nem gyógyulhat meg addig, míg vele együtt nem hisz Krisztusban. Ezért Szent Márton tiszteletére templomot épített, és e csodálatos helyen nyíltan kihirdette: „Ha méltó leszek arra, hogy az Igaz Férfi ereklyéjéből kapjak, hinni fogom, amit az Egyház papjai tanítanak.”

És újra útnak indította övéit még nagyobb ajándékokkal, akik a szent helyhez érve ereklyét kértek. Amikor pedig a szokásosakból ajánlottak fel nekik, ezt mondták: „Ne ezt tegyük, hanem azt kérjük, hogy engedjék meg tárgyak kihelyezését, amiket azután majd magunkkal viszünk.”

Ekkor selyem palástból darabokat vágtak, megmérték súlyukat, és így helyezték őket a szent sír fölé mondván: „Ha kegyelmet találtunk a Szent Patrónus előtt, növekedjék a súlya e selyem daraboknak, amiket kihelyeztünk, s legyenek a mi áldásunkra, és szolgáljon hitünk elmélyítésére.”

Ezután egész éjjel virrasztottak, s reggelre a kihelyezették súlya megnövekedett. Oly nagy volt a Szent Férfi kegyelmének kiáradása, hogy a mérleg serpenyője addig emelkedett, ameddig csak tudott. Ekkor nagy ünnepléssel leemelték az ereklyét.

Történt, hogy a zsoldárok énekletét hallották a város börtönében raboskodók. Ezek elámulva az ének gyönyörűségén az öröktől megkérdezték, hogy mi ez. Ők pedig válaszoltak: „Szent Márton ereklyéit viszik Galliába, és ezért énekelnek zsoldárokat.” Ekkor ők sírva hívták Szent Mártont, hogy látogatásával szabadítsa ki őket a tömléc nyomorúságából. Ekkor az örök hirtelen megrémültek, és futásnak eredtek, a kötelek lehullottak, s a bilincsből az emberek szabadon álltak fel. A nép szeme láttára egészen a szent ereklyéig futottak, és sírva csókolták e szent tárgyakat hálát adva Szent Mártonnak szabadulásukért: hogy erre méltatta őket. A Szent Főpap feloldotta az elítélteket a bűneikért kirótt ítélet alól. Ezt látva az ereklyét vivők nagyon megörültek, s mondták: „Most már tudjuk, hogy a Szent Főpap arra méltatott minket, bűnösöket, hogy magát adja nekünk.”

És így hálát adva, a Szent Patrónus oltalma alatt, kedvező széllel, feszes vitorlával a nyugodt tengeren hamar Gallicia kikötőjébe értek.

Ekkor az Istentől indítva egy Márton nevű férfi is érkezett ide egy távoli országból, aki most ugyanitt főpap. Nem hiszem, hogy ne az isteni gondviselés műve lenne, hogy ugyanazon a napon indult el hazájából, amelyen a szent ereklyét elhozták: és velük egyszerre érkezett meg Gallia partjaira. Az ereklyét a legnagyobb tisztelettel fogadták, és a beléjük vetett bizalmat csodák erősítették meg. A király fia minden betegségéből megszabadulva egészségesen sietett e találkozásra. Boldog Márton pedig elnyerte a papi méltóság legmagasabb fokát. A király pedig megvallva az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységét egész háza népével szent kenetben részesült.

A lepra szennye a néptől eltávozott, és minden betegség megszűnt. Ezután, egészen mostanáig leprától senki sem betegedett meg ezen a helyen.

Az Úr oly sok kegyelmet adott a Szent Patrónus megérkezésekkor, hogy a sok csodát, amelyek azon a napon történtek, nagyon hosszú lenne elbeszélni. Az a nép pedig Krisztus szeretetében annyira megszilárdult, hogy mindannyian önként vállalták a mártírhálát üldözések idején.

12. fejezet

Ultrogotha királynőről

Ultrogotha királynő - hallva a csodákról, amelyek a Szent sírjánál történtek – áhítatos szívvel annyira vágyott ezeket látni, mintha Salamon bölcsességéért kelt volna útra. Megtartóztatva magát az ételtől és az alvástól, bőséges alamizsnát osztogatva érkezett meg a szent helyre. Féltve és rettegve ment be a bazilikába, s a szent sírhoz sem mert odamenni, mivel magát méltatlannak mondta, és bűnös oda nem járulhat.

Mégis egy éjszakát eltöltött itt könnyek között virrasztva és imádkozva. Reggel bőséges ajándékot adott, és a Boldog Hitvalló tiszteletére misét mondatott. Mialatt a szertartást végezték, hirtelen három vakot, akik hosszú ideje a Szent Főpap lábánál tartózkodtak, nagy fényesség vett körül. És látásuk, amit egykor elvesztettek, most visszatért. Ekkor Istent dicsőítették. A csodára a néppel együtt maga a királynő is odafutott, és mindenki megcsodálta a nő hitét és a Hitvalló dicsőségét. De mindenkinek főként dicsőítették Istenünket, aki oly nagy hatalmat ad szentjeinek, és általuk ily nagy dolgokat visz végbe. E világnak mások mellett Szent Márton ragyogó csillagát adta, aki által az ő sötétségükre fény áradt. Aki mint termékeny olajfa minden nap gyümölcsöt terem az Úrnak a szerencsétlenek gyógyulása és megtérése által.

13. fejezet

Arról, aki egy kelés miatt haldoklott

Azt sem hallgatom el, amit tiszteletreméltó társam, Fortunatus presbiter mesélt:

Egy Itáliai, amikor egy kelés mérgétől már annyira megfertőződött, hogy az élet reményét is feladta, a körülötte állókat megkérdezte, hogy voltak-e Szent Márton templomában. Az ott állók közül egy valaki mondta azt, hogy volt. A beteg ekkor azt kérdezte tőle, hogy hozott-e valamit onnan, amitől áldást remélhet. Ő azonban tagadta, hogy valamit is hozott volna. Ám ő megkérdezte, hogy melyik ruhában volt, amikor a Szent templomába ment. Ő azt válaszolta, hogy, ami most rajta van, abban volt akkor is. Ekkor erős hittel egy darabot vágtak a ruhából, és a beteg testrészre helyezték. Amint a kelést betakarták, a méreg elveszítette erejét.

Már ez is oly nagy gyógyító erőt, és a Szent oly csodálatos hatalmát közvetítette, hogy a haldoklót egészségessé tette. Ezt aztán az itáliaiak különleges gyógyszernek nyilvánították, és ha valaki egy ilyen keléstől szenvedett, a legközelebbi Szent Márton tiszteletére szentelt templomhoz ment, és az ajtó függönyéből, vagy a falakról lelógó palástokból ki-ki egy-egy kis darabot vett, s ha a betegre helyezte, meggyógyult.

E gyógyszer Fortunatus presbiter test szerinti apját is megmentette ugyanezen betegségből, aminek ő maga volt tanúja.

14. fejezet

Tertium nevű itáliai várról

Ugyanő beszélt el e szavakkal a következőket:

Itália Tertium nevű városának egyik magaslatán Szent Márton tiszteletére egy kápolnát állítottak. Ahányszor a barbár ellenség csellel, az éjszaka leple alatt közeledett, akik örködték lándzsát, pallost vagy tört tartottak a szomszédos toronyban, s ilyenkor előhozták. Egy órán belül e fegyverek olyan fényt árasztottak, mintha a vasak gyertyákká változtak volna. E jellel az öröket figyelmeztették, és fokozott éberségre intették. Ők pedig a sziklák között rejtőző ellenséget elűzték.

Ha helyesen ítéljük meg a dolgot, akkor ezt is Szent Márton érdemének kell tartanunk, aki közelségével a jámbor népet figyelemre és örökre inti.

E történetet a már előbb említett Fortunatustól tudjuk.

15. fejezet

A Szent képénél lévő mécses olajáról

Ugyanennek a Fortunatusnak Ravennában mesélte egy Félix nevű társa, hogy amikor valakinek a szemét Szent Márton képe alatt lévő mécses olajával megérintették, látása visszatért.

16. fejezet

Placidusz prokurátorról

Az előbb említett városban történt, hogy Placidusz prokonzul – amikor az orvosok már lemondtak róla – a közeli női kolostor oratóriumához ment, és az előcsarnokban lefeküdt.

Az apátnőnek éjszaka álmában megjelent Szent Márton, és azt kérdezte tőle, hogy mit csinál. Ő azt válaszolta, hogy alszik. A Szent ekkor így szólt hozzá: „Már elmentem volna Galliába, de amiatt, aki kint az előcsarnokban fekszik, itt maradtam.” Ekkor felkelt az apátnő és újra átgondolta látomását, és hitt annak az embernek, mivel biztosan megérdemelte, hogy e veszélyből megmeneküljön.

De ahogy az előbb említett presbiter vallja, sokkal kíváncsiabb Itáliában Márton dicsőségét tisztelni, mint – ha szabad ilyet mondani – ott, ahol teste nyugszik. Ez annyira igaz, hogy az itt történt sok különböző csodát még szóban sem tudták összegyűjteni, s nagy sokaságuk miatt arról szó sem lehetett, hogy papírra vessék.

17. fejezet

Azokról, amik Amiens-ben történtek

Amiens kapujánál, ahol egykor a Boldog Férfi szétvágott köpenyét a didergő koldusra terítette, a hívek egy oratóriumot építettek. Ebben apácák szolgáltak a Szent Főpap iránti tiszteletből. Vagyonuk nagyon szegényesen volt, gyakran csak a hívek adományaiból éltek.

Egyszer mégis volt nekik néhány méhkaptáruk, amit úgy kaptak. Ezeket egy irigy ember megpillantotta, s így szólt magában: „Bárcsak elvihetnék néhányat ezekből a kaptárakból.” A következő éjjel aztán az ördög ösztönzésére hármat csónakjába rakott, hogy átvive a folyón magáénak mondhassa őket. De azt hiszem, hogy amit elvitt kárára vált, s ez később nyilvánvaló is lett.

Tehát miután a nap felkelt, a folyó kikötőjébe emberek siettek, akik át akartak jutni a túlsó partra. Egy csónakot láttak a parton és kaptárukból csapatostul előjövő méheket. Távolabb pedig egy ember feküdt elterülve. Először azt gondolták, hogy alszik, de amikor az apácák bejelentették, hogy lopás történt, siettek, hogy megkötozzék. Ám amint oda értek, már holtan találták.

A nővérek ezt rögtön feljegyezték, a tolvaj által elrabolt kaptárakban a lépet helyreállították, és csodálkoztak, hogy Isten bosszúja milyen hamar utolérte ezt az embert.

18. fejezet

Sirojalensis oratóriumáról

Ugyanígy Sirojalensis oratóriumánál – amiknek oltárát a Szent Hitvalló áldott kezével maga szentelt fel – sokan érdemelték ki, hogy valamilyen jótéteményben részesüljenek.

Egyszer egy béna jött, és egész éjjel virrasztva, a saját béna testtartásában egy gyertyát tartott. Amikor reggel lett, s a fény visszatért a földre, - a nép tanúsága szerint – egészségesen, felszabadult léptekkel távozott.

19. fejezet

A vak Belláról

Azt sem hallgatom el, hogy hogyan gyógyított meg vakságából egy jámbor asszonyt, amikor a sírjánál imádkozott.

Egy Bella nevű, Tours környékéről való nő látását elveszítette, és nagyon szenvedett, mivel éjjel és nappal szakadatlanul fájdalom gyötörte. Ekkor így szólt övéhez: „Ha Szent Márton bazilikájába vezettek, rögtön meg fogok gyógyulni. Hiszem ugyanis, hogy képes szemem világát visszaadni, aki képes volt csókjával a leprát meggyógyítani.”

Ezután botjával tapogatózva a szent helyre ment, és itt böjtölve és állandó imádságban kitartva kiérdekelte, hogy látását – amit elveszített – visszakapja. S ahogy meggyógyult – aki mások vezetésével vakon jött a templomba – egész életét a vakoknak szentelte. Később pedig férjhez ment, gyermekeket szült, s egészségesen meghálálta gyógyulását.

20. fejezet

Ammonius a mélybe zuhan

Most két-három olyan esetet beszélek el, ahol pusztán az Ő dicsőséges nevének segítségül-hívására csoda történt, s a veszély elhárult. Először arról szólok, hogy a Boldog Főpap hogyan mentett meg egy halálba zuhanót, amikor Őt hívta:

A szent bazilika egy Ammonius nevű tisztviselője amikor bortól kissé megrészegedve távozott egy vacsoráról, az út menti magas szikláról leesett. E szikla pedig csaknem tizenkét láb magas volt. Amikor a mélybe zuhant, és szárnyak nélkül a levegőben vergődött, zuhanásának egyetlen pillanatában Szent Márton segítségéért kiáltott. Ekkor mintha mások kezétől lett volna irányítva esésének pályáját elhagyta, és a völgyben lévő fákra esett. A fák ágairól pedig lassan, veszély nélkül került a földre. De azért hogy lássuk, hogy az álnok Cselvető műve nem mindig hiúsul meg teljesen, a férfi egyik lába könnyebben megsérült.

Ő pedig dicsőséges Szent Márton templomába ment, leborulva imádkozott, s minden fájdalma megszűnt.

21. fejezet

Egy felakasztottról

Azt hiszem nem lesz felesleges, ha művünkben megemlítyük, miként mentette meg egy halálra ítélt életét a Szent nevének segítségül-hívása.

Egy helyen valakit lopáson értek, és súlyos verések közepette a vesztőhelyre vitték, hogy felakasszák. Amikor már a vesztőhelyen volt, s a halál közeledett, kért egy kis időt, hogy imádkozhasson. Ekkor, ahogy volt, hátrakötött kézzel, arccal a földre vetette magát, és könnyek között Szent Márton nevét hívta. Azért könyörgött, hogy ha e bajtól már nem is menekül meg, legalább a túlvilágon esdekelyen bocsánatot bűnéért. Miután befejezte az imát, felakasztották. A katonák eltávoztak, ő pedig még ekkor is félig nyitott szájjal egyre csak Szent Márton segítségét kérte.

Amikor már mindenki eltávozott, rögtön megoldódtak a kötelek a kezén és a lábán. Így lógott két napig, amikor egy jámbor asszony azt a kinyilatkoztatást kapta, hogy vegye le őt. Amikor odaérkezett, még élve találta. Akkor Szent Márton segítségével az akasztófáról levette, és sértetlenül a templomba vezette. Akik látták ámultak és csodálkoztak: „Hogyan lehet, hogy még él?” Ezután megkérdezték tőle, hogy hogyan szabadult meg. Ő pedig megvallotta: „Szent Márton szabadított meg a halálból, és ide vezetett.”

Én azt gondolom, hogy e csoda, amely ezzel az emberrel történt – ha helyesen ítélem meg – nem kisebb, mintha a halálból támasztotta volna őt fel. Ugyanis a Boldog Hitvalló őt – hogy úgy mondjam – a halál torkából hozta vissza az életbe. Ez a férfi pedig máig is él, és Szent Márton erejének tanúsága lesz örökre.

22. fejezet

A lebénult Leomerről

Azt is elbeszélem, ami a Candes-i egyházmegyében történt. E hely is sok csodájáról híres, mert a Szent Férfiú e földi élet terhét maga mögött hagyva e helyen távozott az Úrhoz.

Tehát egy Leomer nevű ember, egy bizonyos Andecavinusnak szolgálja agyvérzést kapott, s kezei lebénultak, és nyelve is elakadt. Hosszú ideig bénult állapotban volt, és sem magának, sem urának nem dolgozott.

Miután hittől indítva sokáig a szent bazilikában virrasztott, kinyújtotta kezét, és nyelve is megoldódott. A nép pedig erről a következőképpen tett tanúságot: „Íme, amit Isten Szentje ezen az éjszakán cselekedett, tanúsítjuk és bizonyítjuk.”

Ő pedig visszatért urához, és mindent elmesélt, ami történt. De ő legkevésbé sem hitt a Dicsőséges Főpap erejében, s Leomert a korábbi rabszolgaságba helyezte vissza. Ám amikor dolgozni kezdett, újra lebénult. S ekkor megértette ura, hogy ez az ő Istenének a misztériuma. Ezért elküldte őt újra arra a szent helyre, ahol korábban meggyógyult. Ő pedig itt egy éjszakát virrasztott át nagy áhítattal, s amikor reggel lett, korábbi egészsége visszatért.

23. fejezet

Wiliacharius megszabadul láncaitól

Úgy gondolom, hogy itt méltó megemlékeznünk arról is, amit Wiliacharius presbitertől hallottam:

Abban az időben Wiliachariusnak Chrammus árulása miatt menekülnie kellett Chlotarius király elől, és Szent Márton bazilikájában lelt menedékre. De itt is láncra verték, és a templomban őrizték. A Szent Főpap erejétől azonban a láncok széttörtek, és a kötelékek nem maradtak rajta. De ennek ellenére valamiféle súlyos hanyagságból a kapu bejáratánál újra elfogták. Ismét vasra verték, kezét hátrakötötték és így vezették a királyhoz. De ő nagy hangon kiáltozni kezdett, hogy Szent Márton könyörüljön rajta. Imádkozott, hogy ne engedje őt fogságba, akinek szent templomába menekült. S rögtön e szavakra és Szent Euphorius püspök imáira – aki a bazilikával szembeni városfalon esdekelt – szabaddá váltak kezei, és a lánc szemei széttörtek. De mégis újra láncra verték, és így vezették a királyhoz. Ekkor újra segítségül hívta a Szent Patrónus nevét, és minden vas úgy széttört rajta, mintha agyagból lettek volna.

De mindig csak akkor szabadult meg kötelékeitől, amikor az Ő legszentebb nevét hívta. Ekkor azonban mindig rögtön megmenekült.

Akkor a hatalmas király látva, hogy Szent Márton ereje itt is megmutatkozott, eloldotta őt kötelékeitől, és korábbi szabadságába helyezte vissza.

Ezt magától Wiliacharius presbitertől hallottam több tanú jelenlétében. Bárcsak hasonló csodákban nyilatkozna meg számomra is a Szent Hitvalló, hogy amint az ő láncainak hatalmas terhet szétzúzta, úgy oldaná meg bűneim kötelékeit.

24. fejezet

Alpinus főúr lábfájása

Egyszer Alpinus, Tours város főura egy egész éjjel át lábfájásban szenvedett. Sem éjjel sem nappal nem lelt nyugalmat. E fájdalmában állandóan Szent Márton segítségéért fohászkodott. Ekkor megjelent neki a Szent Hitvalló egy éjjeli látomásban szokásos fegyverét hordozva, és derűs arccal ránevetett. És amint a Szent Kereszt megszentelt jelét a beteg láb fölé helyezte, minden fájdalom elszállt, és gyógyultan kelt fel az ágyról.

25. fejezet

Charigisilius bénulásáról

Ezeket megtudva Charigisilius, Chlotar király kancellárja – akinek keze és lába köszvényes volt – a szent bazilikába ment. Itt két vagy három hónapot leborulva imádkozott, s a Szent Főpap meglátogatta őt, és bénult végtagjai gyógyulást nyertek.

Ő pedig ezután az előbb említett király bizalmasa lett, s Tours népét sok jótéteményben részesítette, és a szent bazilika szolgáló személyzetét is támogatta.

26. fejezet

Aquilinus elmebetegségéről

Azt is elmesélem, hogy miként múlt el valakitől az elmeháborodás, amit az ördög mesterkedése okozott: Egy Aquilinus nevű embert, amint egyszer apjával a francia erdőkben vadászott, a gonosz cselvetésére hirtelen sötét félelem szállt meg. Szívének félelme szállt belé, és eközben elmebetegnek látszott.

Szülei pedig felfogva, hogy az ördög támadása háborította meg – barbár szokás szerint – sorsvetőktől és jósoktól szalagokat és gyógyitalokat hoztak neki. De mivel ez – mint ahogy lenni szokott – semmit sem használt, fájdalomban elhatározták, hogy Szent Márton segítségét kérik. Így szóltak: „Biztosan képes ezt a rosszindulatú támadást megszüntetni, aki már oly sok hamis vallás által imádott sötétséget eloszlatott.” Felküldték tehát őt vidékről a szent bazilikába, és itt imádságában türelmesen kitartva a Szent segítségét kérte szüntelenül. S amikor e hitben hosszú ideig állhatatosan megmaradt, minden félelme megszűnt, és értelmét visszakapta.

És hálából e jótéteményért szüleit elfeledve e szent helyen maradt, és egészen a mai napig itt szolgál.

27. fejezet

Charivaldus lebénulásáról

Ugyanígy Charivaldus - amikor vadászott – hasonló bajba jutott. Mivel lebénult keze és lába, egyik oldalát egyáltalán nem tudta mozditani.

Szolgái kezükben vitték a dicsőséges templomba, és itt állandó böjttel és imával csaknem egy teljes évet töltött. Ekkor végtagjai újra egészségesek lettek, és örvendezve tért vissza övéihez.

Ezért figyelmeztetünk mindenkit, hogy senkit se zavarjanak össze a pogány jósok, mivel ők soha egyetlen betegen sem segítettek. Mert sokkal többet ér még egyetlen kis porszem is a bazilikából, mint ők csalárd gyógyszereikkel.

28. fejezet

A levágott kötél

Ki lenne képes utána járni, vagy tudni, hogy e helyről származó por és gyertyák által – amelyeket a sírról vittek – mennyi kegyelem árad állandóan, és mennyi csoda történik? Egy nyilvánvaló csodát - amit a hívektől tudtam meg - mégis bűn lenne elhallgatni.

Valaki hitel telve azt kérte a templomszolgától, hogy adjon neki valamilyen megszentelt tárgyat a bazilikából. Ezt azonban több alkalommal hiába próbálta, hivatalosan nem kapta meg. Így – mivel nagyon vágyott rá – éjjel visszatért ahhoz a kötélhez, amellyel harangozni szoktak, késével levágott belőle egy darabot, és magával vitte.

Hazatérve pedig sok bajban szerzett gyógyulást, úgy hogy nyilvánvalóan megszűnt azoknak a betegsége, akik méltók voltak e szent tárgyat csókolni.

Ő Szent Férfiú miként segítesz a hívőkön, akik kegyesen a Te házatat keresik. Tőled nyernek szabadulást, akik megszentelt tárgyakat hoznak, és a Te segítségével által szereznek gyógyulást. De ezt mind a serény hit műveli, amint ezt az Úr megmondta: „Hited meggyógyított téged.”

29. fejezet

Charibertus királyról, aki egyházi javakra tört

Azt sem szabad elhallgatni, hogy miként nyújt segítséget szolgálak a Szent Férfiú javaik védelmezésében, ahol ez tetszésére van:

Charibertus király a papságot gyűlölte, Isten templomait elhanyagolta, a főpapokat megvetette, és inkább a fényűzésnek adta magát. Fülébe jutott, hogy a helyet, ahol Szent Márton bazilikája már régóta áll, a saját kincstára számára visszakövetelheti. Ezen a helyen ugyanis az ősi hagyomány a Navicellusok nevét ismeri el ősi tulajdonosnak. E rossz tanácsot követve gyorsan szolgákat küldött, hogy a területet uruknak visszaköveteljék. Ám amikor látták, hogy ezt jogosan nem birtokolhatják, megparancsolta, hogy azon a helyen lóistállókat rendezzenek be. És elrendelte, hogy mindenki - rangjától függetlenül - etesse a lovakat. Jöttek tehát a szolgák, hogy a lovaknak szénakazlakat rakjanak. És amikor az erre kötelezett szolgák szorgalmasan rakták a kazlat, és a lovasok a lerakott szénát elkezdték kiosztani, a lovakat őrző ragadta el. Egymásra acsarkodtak, és szétszakítva a kantárokat, kirohantak a város melletti rétre. Itt futkostak, ugrándoztak és szétszóródva különböző sérüléseket szenvedtek: Egyesek megvakultak, mások a nagy rohanásban hanyatt vágódtak, ismét másokat pedig – amikor kerítésnek futottak – karók szúrtak át.

Ekkor az istállószolgák megértették Isten haragját, és amiket össze tudtak szedni, kevés lovat e területen kívülre hajtották, az egészségeseket visszaterelték. Ezután jelentették a királynak, hogy megszüntették ezt az igazságtalan dolgot, s e kárvallottak azt javasolták neki, hogy adja vissza e területet, és akkor békét talál. Ám ő – azt mondják – gyűlölettel eltelve így válaszolt: „Akár igazságosan, akár igazságtalanul vissza kell szerezni, s amíg uralkodom, nem fogják birtokolni.”

Ezután Isten akaratából hamar eltávozott az élők sorából.

Amikor pedig dicsőséges Sigibertus király átvette a hatalmat, Boldog Eufonius püspök javaslatára e területet visszaadta Szent Márton tulajdonába, ami egészen napjainkig az Ő bazilikájának tulajdona.

Halljátok ezt hát mindannyian, akik hatalmat gyakoroltok! Úgy öltöztessetek, hogy másokat ne fosszatok ki. Az ilyen ügyeket támogassátok vagyonotokkal, hogy az Egyház miatt ne hogy kárhozatra jussatok. Mert az Isten hamar bosszút áll szolgálaiért. Ezért figyelmeztetünk, ha valaki a hatalmasok közül ezt olvassa, ne gerjedjen haragra. Ugyanis ha haragra gerjed, ezzel bevallja, hogy az elmondottak őrá is érvényesek.

30. fejezet

Poitiers-i Eustochiusról

Hasonló módon járt el a Boldog Hitvalló más, számára igazságtalan ügyekben is:

Egy Eustochius nevű ember Szent Eufonius püspököt többször igazságtalanul támadta rokonának, Baudulfusnak hátrahagyott öröksége miatt. Pedig ő ezen örökséget Szent Márton bazilikájára hagyta. A szent püspök végül megunva az állandó igazságtalan zaklatást, e vagyonból valamit visszaadott neki. Amikor ezt elvitte házához, egyetlen fia rögtön lázas lett, és láza egyetlen nap és éjszaka alatt olyan magasra szökött, hogy meghalt. Oly hamar jött számára a halál, amilyen hamar apja e jogtalan vagyonból meggazdagodott. Volt sok aranya és ezüstje, mint Gázának, de ami számára értékes volt – mivel lelkének betegséget szerzett, és fiát is elvesztette – sohasem volt képes elnyerni.

31. fejezet

Arról, aki a szent helyen hamisan esküdött

Hogy a gonoszok vakmerőségét visszatartsam, arról sem hallgatok, hogy milyen hamar elérte Isten bosszúja azt, aki e szent helyen hamisan esküdött:

Mivel lejegyezték, hogy a Szent az emberektől összegyűjtött elemózsiával táplálta a szegényeket, a hívek naponta adakoztak, s e szokásos adományokat a rászorulóknak kapták. Amikor pedig mindenki eltávozott, egy őrt hagytak itt, hogy amit adnak, vegye át.

Egyszer egy jámbor ember egy triansot hozott adományként, amit az őrt elvett, és nem átalított testvérei előtt elrejteni. Dél körül jöttek aztán a szegények és kérdezték az előbb említett őrt, hogy a Szent Pásztor kegyes közbenjárására aznap mit hoztak. (Hallották ugyanis, hogy aznap valaki nagyon bőkezű volt.) Ő pedig esküdözve mondta: „E szent helyre és Szent Márton hatalmára esküszöm, hogy ide más nem érkezett, csak egy ezüst.” S e szavát még be sem fejezte, máris torkán akadt a szó. Rögtön remegve a

földre esett, s miután ágyához vitték elkezdett keserűen sírni. A körülállók kérdésére bevallotta: „Azt a triansot, amit a szegények kértek, hamis esküvel letagadtam, s ezért a gyors bosszú lesújtott rám. De kérek benneteket, vegyétek át tőlem, s adjátok oda az egyháznak, vigyétek vissza a gyűjtőhelyre.” Miután visszaadták, rögtön kilehelte lelkét.

Ó szerencsétlen, aki bűnös vágytól félrevezetve távoztál el e világból, és az élet csalárdsága okozta vesztedet. Nem birtokolhattad az átkozott, lopott pénzt. De mire nem kényszerítéd álnok kapzsiság a halandók szívét? Ahogy egykor az özvegyasszony két fillérjével kiérdemelte a mennyek országát, úgy te egyetlen trias miatt a pokolba zuhansz. És amint a Mesterünkért felvett jutalom Júdást az akasztófára juttatta, te egy darab pénzért süllyedsz a tartaroszra.

De elég egyelőre ennyit mondani arról, hogy a gonoszság mennyire esendő.

32. fejezet

Miként gyógyított meg betegségemből az Ő ereje, és tett egészségessé

Az eddigiekben másokkal történt csodákat beszéltem el. Most azokat gyűjtöttem össze, amelyeket velem, méltatlannal művelt a Szent Patrónus.

Százhatvanhárom évvel azután, hogy szent és kiváló Boldog Márton püspök felvétetett a mennybe, Szent Eufronius tours-i püspökségének hetedik évében, és amikor dicsőséges Sigibertus király már két éve uralkodott, megromlott az egészségem. Rosszindulatú kelések és hatalmas láz gyötört. Elutasítottam az ételt és az italt, és annyira szenvedtem, hogy e földi életről már szinte teljesen lemondtam. Már a temetésemhez szükséges dolgokról kezdtem el gondolkodni. Testemet ugyanis állandóan annyira fogva tartotta a forróház, hogy lelkem már vágyott elhagyni porhüvelyét, s már majdnem holtan hívtam Szent Márton püspök segítségét. Ekkor egy rövid időre jobban lettem, és lábadozva elkezdtem egy zárándokutat előkészíteni. Az a gondolat szállta meg ugyanis a lelkemet, hogy a tiszteletreméltó sírt meg kell látogatnom. S oly nagy vágy fogott el, hogy még élni sem kívántam, ha késlekedem. Én, aki éppen most szabadultam meg a láztól, újra elkezdtem e vágy lángjától égni. Késlekedés nélkül, még gyengélkedve enyéimmal útra keltem, és alig tettünk meg két-háromnapos utat, amikor egy erdőbe érve újra belázasodtam. Annyira szenvedtem, hogy mindenki azt gondolta, hogy meghalok. Ekkor barátaim látva, hogy nagyon kimerültem, így szóltak: „Térjünk haza, és ha Isten el akar téged szólítani, a saját házában halsz meg. Ha pedig megmenekülsz, e zárándokutat könnyebben teljesítheted. Mert jobb visszatérni, mint a pusztában meghalni.”

Én pedig ezeket hallva keserves sírásra fakadtam, és gyászolva szerencsétlenségemet így szóltam: „Kérek benneteket a mindenható Istenre és az Igazságos Bíró mindenki számára félelmetes napjára, hogy amire buzdítalak benneteket, kövessétek.

Ne álljatok el a megkezdett úttól! Ha megérdemlem, hogy Szent Márton bazilikáját lássam, hálát adok Istennek. Ha pedig valahol út közben testemből kiszáll az élet, oda temessétek el. Ugyanis szilárd elhatározásom, hogy nem térek haza, ha nem érdemlem ki, hogy az Ő sírjánál álljak.”

Akkor mindannyian egyszerre sírtak, és útnak indultunk. S a dicsőséges Szent védelme alatt eljutottunk bazilikájához.

33. fejezet

Egy klerikusomról, aki megháborodott

Abban az időben volt egy Armentarius nevű klerikusom, aki igen jártas volt a lelki irodalomban, és olyan könnyen felfogta a zene dallamát, hogy azt vélhetted volna, hogy nem is gondolkodik rajta, hanem csak leírja. A szolgálatban igen serény, a rábízott dolgokban igen hűséges volt.

Egyszer egy rosszindulatú kelés mérgétől úgy megfertőződött, hogy teljesen elveszítette ítélőképességét, és nem tudott gondolkodni, sem semmit dolgozni.

Az ezt követő harmadik éjszaka a szent bazilikába mentünk, s elhatároztuk, hogy virrasztunk, s ezt meg is tettük. Amikor pedig reggel lett, matutinumot végeztünk, majd visszatértünk, és majdnem a második óráig aludtunk. Felkelve éreztem, hogy eltűnt belőlem minden gyengeség és szívem minden keserősége,

és korábbi egészségemet visszakaptam. Örvendezve hívtam hát a szolgafiút, aki mellém volt rendelve. De Armentarius jött hozzám felkelve serényen, és mondta: „Uram én megteszem, amit parancsolsz.” Én pedig azt hittem, hogy megháborodott, ezért így válaszoltam: „Menj, és ha képes vagy rá hívd a szolgát!” Ő pedig: „Bármit parancsolsz én magam, fogom megtenni.” Ekkor csodálkozva megkérdeztem, hogyan lehet ez. Ő pedig válaszolt: „Azt tudom, hogy szépen meggyógyultam, de homály fedi a lelkemet azzal kapcsolatban, hogy honnan jöttem ide.” És elkezdett nekem éppen úgy szolgálni, mint betegsége előtt. Ekkor én boldogan sírtam, és nagyon örvendeztem. Hálát adtam a mindenható Istennek magamért és őérette is, hogy Patrónusunk közbenjárására én életemet, ő pedig elméjét kapta vissza. A hit ezen egyetlen megnyilvánulása más elmebetegeknek is – akik nem tudták ezt imában kérni – gyógyulást hozott. De azt is megemlítem, hogy negyven nap után ezen a napon ittam először bort, mert addig azt – mivel kellemetlenséget okozott – utálatosnak tartottam.

34. fejezet

Arról, hogy ereje földünkről elhárította a vihart

Amikor visszatértünk, három gyertyát hoztunk magunkkal a szent sír áldásával. Hosszú lenne elbeszélni, hogy e gyertyák által milyen sok csoda történt a hideglelésesekkel és egyéb betegekkel. De egyet a sok közül mégis elmondok:

Birtokaim közül egy szántóföldet a dühöngő vihar évről évre megtépázott, s ahová elért, ott semmit sem hagyott maga után. Ekkor a szőlőhegyen kiválasztottam egy fát, ami magasabb volt a többinél, és egyet a szent gyertyák közül a tetejére helyeztem. Ezután egészen a mai napig sohasem jött ide a vihar, hanem – amikor jött – ezt a területet elkerülte, mintha félne tőle.

35. fejezet

A Szent ágyából való fadarabról, ami hozzám került

Valaki közülünk hittől indítva, egy fadarabot hozott annak az ágynak a rácsából, ami a Szent kolostorában volt. E dologról én nem tudtam, ő pedig ezt szobájában tartotta üdvös hatást remélve tőle.

Ám - én azt hiszem, hogy mivel nem eléggé tisztelte, és nem viselte úgy gondját, ahogy ez neki járt volna - a családja súlyos betegségbe esett. Senki sem tudta, hogy ez mitől lehet, és senki sem tudta meggyógyítani őket. Így napról napra betegek lettek.

Ekkor éjszakai látomásban egy félelmetes alak jelent meg neki, aki megkérdezte tőle, hogy miért szenved így. Mire ő: „Nem tudom, hogy ez mitől van.” A rémalak így válaszolt. „A fadarabot, amit Szent Márton ágyából hoztál, hanyagul kezelted és ezért betegedtél meg. De menj most, és vidd Gergely diakónushoz, hogy tartsa magánál.”

Ő késlekedés nélkül elhozta hozzám. Én pedig a legnagyobb tisztelettel méltó helyre tettem. Így egész családja meggyógyult, úgyhogy közülük azóta se betegedett meg senki.

36. fejezet

Hogyan verte vissza ellenségeinket a Szent hatalma

Történt pedig abban az időben, hogy Burgundiába mentem tiszteletreméltó édesanyámat meglátogatni. Amikor a Berber folyón túli erdőbe értünk, rablók támadtak ránk. Körbe vettek bennünket, és ki akartak fosztani és megölni. Ekkor én a megszokott ortalomhoz menekültem: Szent Márton védelmét kértem. Ő pedig ezt rögtön méltó módon megadta nekem: Úgy megijesztette őket, hogy nem tudtak ellenem semmit sem tenni. Sőt éppen ellenkezőleg: akik azért jöttek, hogy rettegést hozzanak, úgy megijedtek, hogy szélsébesen elmenekültek.

Én pedig emlékeztem az apostol szavára: „Azt parancsolom, hogy ellenségeinket itallal és étellel kell jóllaktatni, s nekik italt felajánlani.” Ám ők semmit sem vártak, hanem – ahogy csak tudtak – menekültek.

Tán azt hiszed, hogy dorongokkal üztük őket, vagy lovagjaik vagyonára törtünk: Hálát adva az Úrnak és ünnepezve Patrónusunkat, ahová indultunk, megérkeztünk. Az ő kegyelme már oly sok szorongatásból és nyomorúságból kimentett, és oly sok szükségben állt mellettem, oly sok keserűségtől szabadított meg, hogy nem csak hogy leírni, hanem még elmondani is hosszú volna.

37. fejezet

A hasmenésről

S a hasmenésben szenvedőről mit mondjak, amikor oly hamar gyógyulást nyert, amilyen röviden ezt most hitelesen előadom?

Láttam ugyanis egy asszonyt, aki öt hónapon át annyira szenvedett a hasmenéstől, hogy amikor rájött a szükség, mások vitték a megfelelő helyre. Ezenkívül e betegség miatt elveszítette testi erejét és az étel tápláló értékét.

Az én utasításomra a bazilikában virrasztott, s az éjszaka után, amikor a nappal visszatért, a szent sírról port vett. És ezt a gyógyszert, amint poharából kiitta, saját lábán térhetett haza, akit - amikor jött - mások hoztak.

38. fejezet

Ördögtől megszállottakról és hideglelésesekről

Vagy mit beszéljek el az ördögtől megszállottakról, vagy a hideglelésesekről, akiktől – ha valóban jámborak és szilárd a hitük – a Szent Patrónus minden bajt és cselvetést elhárít?

Ez történt akkor is, amikor sok hidegleléses, akik a láztól szörnyen rázkódtak, egész nap az oltárnál és a szent sírnál hódoltak leborulva. Este aztán ittak a sír porából, s rögtön kiérdemelték a gyógyulást.

Egy Pál nevű ember, akiről azt mondják, hogy démonok egész légiója szállta meg, az Ellenség ösztönzésére a szent helyiség mögött lévő emelvényre mászott, és ezeket mondta: „Vesszen el az edény, amelyet el fogok égetni, és amit megszálltam.” És feltüzesedve leugrott a magasból. Ám a Szent csodája folytán lassan lebegve esett a padlózatra, és e megszállott test egyetlen tagja sem tört el.

39. fejezet

A vak Leomériáról

Egy Leoméria nevű vak és béna asszony már hosszú ideje szerencsétlenül élt. Csak mások vezetésével tudott azon az úton járni, ami a bazilikába vezetett.

Egy alkalommal, amint a szent kapunál imádkozott, visszakapta látását, és járni tudott.

Ó hogyha nyilvánosan előadnánk mindazt, hogy hányszor valósult meg, amit egyesek hívő lélekkel kértek! Mert nagyon sokan titokban tartották hogy miért esdekeltek, és titokban nyertek gyógyulást. Hogyha ezeket – ahogy már mondtuk – mind nyilvánosságra hoznánk, nem csak a könyvek, de az egész világ – amint ezt az evangélista mondja az Úrról – sem lenne képes befogadni.

40. fejezet

Securus bénaságáról

Mivel elbeszélésünk most a vége felé közeledik, mielőtt befejezném, még egy kiváló csodát előadok:

Egy Securus nevű, rabszolgasorban élő ifjú – mivel már elszáradt kézzel és lábbal jött világra, és testének ízületei is összeaszottak – valamiféle szörnyhöz volt hasonló. Amikor urai látták, hogy már nem tud járni, a Szent sírhöz vitték, és itt letették, hogy az arra járóktól ételt kéregessen, mivel munkájából nem tudott megélni.

Miután már sok napja ezen a helyen feküdt, egyszerre bénult lábai kiegyenesedtek, elszáradt kezeibe vér áradt szét, és meggyógyult. Egész teste a Szent Hitvalló segítségével folytán úgy rendbe jött, hogy azt gondolnád: újjá született.

Ezután őt Justinus főúr fogadta be, és felszabadította. Majd megkeresztelkedett, és egészen máig töretlenül kitart a szent Egyház szolgálatában.

Ki lenne képes ezeknek rendre utána járni, és őket úgy előadni, hogy dicsőségüket méltóképpen meg tudjuk mutatni. Mi mégis, amennyire képesek voltunk, ezeket kinyomozni, igyekeztünk hűségesen leírni. S jutalmunk talán az lesz, hogy – ha valaki ezeket a Szent Főpap dicsőségére olvassa – bűneinkért bocsánatot nyerünk, amint a költő mondja: „Talán ez segít majd egykor emlékezni.”

A második könyv fejezetei

1. Miként szabadultam meg a láztól és a hasfájástól
2. Justinus gyengélkedése
3. Maurusa köszvényéről
4. Simon presbiter szolgájáról
5. Egy andes-i bénáról
6. Egy másik, Orleans-ból való bénáról
7. Egy újabb bénáról Biturix-ből
8. Egy vak visszanyeri szeme világát
9. Egy másik vakról
10. Egy vérfolyásos asszony gyógyulásáról
11. Egy sánta asszonyról
12. Egy hasfájásos gyógyulásáról
13. Egy vak gyógyulásáról
14. Egy béna leányról
15. Egy újabb vak nyeri vissza látását
16. Arról, amit egy révész beszélt el
17. Gunthramnus vezérről
18. A nyavalyatöréses Landulfusról
19. A vak Theudomeris diakonusról
20. Az ördögtől megszállt Desideriusról
21. Egy lebénult kezű emberről
22. Remigia asszonyról
23. A vak Vinastisról
24. Egy emberről, akinek egész teste béna volt
25. Egy béna meggyógyul
26. A néma Piolusról
27. Egy béna asszonyról
28. Egy vak asszonyról
29. Két vakról
30. Egy néma asszonyról
31. Egy másik nyomorult asszonyról
32. A Szent sírjánál lévő olaj csodálatos gyarapodásáról
33. A nyomorék Allomerisről
34. Egy vak klerikusról
35. A megszabadult rabokról
36. Az ereklyékről, amelyeket Leodovaldus püspök hozott
37. Egy ördögtől megszállott meggyógyul
38. Egy néma leányról
39. Arról, amit Aredius presbiter magával vitt, s áldás lett számára
40. Sisulfus lebénulásáról
41. Egy vak gyógyulásáról
42. Egy béna kezű emberről

43. Egy gyermek feltámasztásáról
44. Egy másik vak is visszanyeri látását
45. Két ifjú meggyógyításáról
46. Egy sánta gyógyulásáról
47. Egy bénáról, akit egy ökör hordozott
48. Egy emberről, akinek keze és lába nyomorék volt
49. Egy másik béna kezűről
50. Egy vak meggyógyításáról
51. A hasfájásról
52. Arról, aki egy súlyos daganattól szabadult meg
53. Egy megháborodott visszanyeri ítélőképességét
54. Egy Lexy-ből való vak lányról
55. Egy lebényt közéjük gyermekről
56. Egy asszonyról, akinek lebényt újai a tenyerébe fordultak
57. Arról, aki Szent János ünnepén munkát végzett és ezért lebényt
58. Egy vak és nyomorék gyermekről
59. Egy asszonyról, aki szabadnak született, és mégis eladtak
60. Szem-és fejfájásomról

Georgius Florentiusnak, Tours püspökének Szent Márton püspök csodáiról írt második könyve

A csodákról, amelyek a mi korunkban történtek

Előszó

Az első könyvet Szent Márton azon csodáival írtuk tele, amelyeket láttunk, vagy amelyeket elmúlt korokból hiteles tanúk segítségével képesek voltunk feltárni. Ezt azért tettük, mert fűtött bennünket a lelkesedés, hogy megmentsük őket a feledéstől.

De éget a vágy, hogy azokat az eseményeket is elbeszéljük, amelyeket a mi korunkban csodálhatunk meg. Nem csekély anyagot hagyunk a szónokokra, de művünkben csak leírjuk e nagyszerű csodákat. S hogyha nem is a bölcsesség tölti be e lapokat, töltse be őket a csodák nagy száma.

1. fejezet

Miként szabadultam meg a láztól és a hasfájástól

Százhetvenkét évvel Boldog Márton halála után, dicsőséges Sigibertus király uralkodásának tizenkettedik évében, Szent Eufronius püspök halálát követően érdemtelenül, rossz lelkiismerettel, bűnöktől szennyesen, de a hűséges Istennek való odaadással – aki azokat hívja, akik elvesztek és nem azokat, akik megvannak – a püspöki méltóságot méltatlanul elfogadtam.

Püspökké szentelésem után két hónappal azonban, amikor falusi birtokaimon tartózkodtam, nagy lázzal járó hasfájás támadott meg. Ez annyira kezdett gyötörni, hogy szinte már a halál fenyegetett, és már az életről is lemondtam. Az emésztésem nem működött, és semmit sem tudtam magamhoz venni. Az ételtől undorodtam, az éhségtől teljesen tönkrement a gyomrom, s testem egyetlen tápláléka a láz volt. Mert semmitől sem tudtam erőre kapni, és a nagy fájdalom egész hasamat eltöltötte, amely lehatolt ágyékomig. S ez nem kevésbé gyötört, mint maga a láz.

Amint így szenvedtem magamban, s már életem reménye is elszállt – mert már mindenki a temetésemre gondolt, hisz a gyógyszer nem használ annak, akit a halál magának követel – tehát én már lemondva az életről az udvari orvost hívtam, és ezeket mondtam neki:

„Te már minden tudásodat latba vetted, és minden gyógyszert kipróbáltál, és semmit sem használt, miközben én a végét járom. Még egy valami van, amit tehetek, s ezáltal neked is egy kiváló ellenszérumot fogok mutatni. Szerezz port Szent Márton sírjáról, utána pedig készíts belőle italt! Ha ez sem használ, akkor a gyógyulás minden reménye oda.”

Ekkor elküldtünk egy diakónust a tiszteletreméltó Főpap sírjához, hozott a szent porból, és a belőle készült italt átnyújtotta nekem. Miután ittam belőle, minden fájdalmam elhagyott, s a sírból merítettem gyógyulást. S benne oly nagy volt az áldás, hogy – bár amikor ez történt még csak három óra volt – már ugyanazon a napon hat órákor egészségesen mehettem vacsorára.

A következőket azért csatolom e történethez, mert Isten figyelmeztetett, hogy ne engedjem a felfuvalkodottakat és a könnyelműeket a szent ünnepeken gyalázkodni. A meggyógyulásom utáni napon ugyanis mivel vasárnap volt, misére mentem. Mivel nem akartam még magamat fárasztani, elrendeltem, hogy egy presbíter tartsa az ünnepi szentmisét. Ám amikor ez a falusi pap elkezdte az ünnepi szavakat mondani, közülünk sokan nevettek, s mondták:

„Jobb lett volna inkább hallgatni, mint ilyen faragatlanul beszélni.”

A rá következő éjjel aztán láttam egy férfit, aki így szólt hozzám:

„Isten misztériumainak nem lehet emberi megfontolás a mértéke!”

Istent hívom tanúul, hogy ezt nem én találtam ki, hanem csak a szavakat, amiket hallottam, adtam elő nektek. Ezért szerettem e misztériumról senki se merjen vitatkozni! Még akkor sem, ha ez faragatlan beszéd által táruul fel. Mert Isten nagysága előtt a tiszta egyszerűség többet ér, mint a filozófusok érvei.

2. fejezet

Justinus gyengélkedése

Úgy gondolom, hogy méltó lesz elmesélni azt is, ami az előző könyvből kimaradt, amikor azokról a gyertyákról írtam, amelyeket a Boldog Főpap sírjáról hoztam, és amelyek viharokat és különböző betegségeket hárítottak el. (l. I/34) Éppen ezt fontolgattam magamban, amikor Justinusnak, nővérem férjének megromlott az egészsége. Magasra szökött a láza, minden tagja fájt, és már a végét járta.

Ekkor küldött jött hozzám azt kérve, hogy ha rendelkezem valamilyen gyógyszerrel, adjam oda a haldoklónak, nehogy eltávozzon az élők sorából. Én pedig a Boldog Főpap erejében bízva e gyertyát küldtem át a fiúval a következő üzenettel:

„Gyújtsátok meg ezt előtte, és fényében elmerülve tárjátok imátokat az Úr elé. Kérjétek mindenható Főpapunkat, hogy segítsen neki.”

Elküldtem tehát a fiút, s amit neki adtam elvitte. Ezt meggyújtották a beteg ágya előtt, s a kanóc hamuját, amit már a tűz elemésztett, késsel levágták, vízbe tették, és a beteggel megittatták. Ő pedig amint megitta, rögtön visszanyerte egészségét.

Később pedig elmondta nekünk, miként segítette meg őt a Szent Főpap. El szokta mesélni, hogy amint a gyertyától jövő fény ragyogása a szemébe jutott, a fény szemlélése közben a láz testéből eltávozott. Hasa pedig, ami a hosszú éhezéstől szinte elsorvadt, most követelte az ételt. S aki eddig csak vizet szokott inni, hogy lázának hevét enyhítse, most bort kívánt.

Mindezt pedig a Főpap ereje művelte, amely gyakran nyújtott jótéteményt könyörületének kiárasztásával a rászorulóknak, és nem először hozott gyógyulást.

3. fejezet

Maurusa köszvényéről

Félek attól, hogy túlságosan felbátorodva haladok előre, és e meggondolatlan beszéddel elrútítom a könyv lapjait.

Egy Maurusa nevű asszonyt súlyos köszvény vett le a lábáról, úgy hogy – mivel lába a lábszáráig teljesen elszáradt – egyáltalán nem tudott kiegyenesedni. Ezenkívül a szeme világát is elveszítette, és hosszú ideig így szenvedett. Már mint halni készülő gondolt az utána maradókra. Nem volt reménye arra, hogy

kenyerét megkeresse, s csak könyörületből adtak neki valamit. Ezért minden nap a jámbor emberek jó szándékába bízva ételt kéregetett.

Történt pedig egyszer, hogy a szokottnál még jobban szenvedett, s már egyetlen tagját sem érezte, csak azt hogy a belélegzett levegő a keblében szétárad. Már szinte félholtan kérte, hogy vigyék őt Szent Márton lábaihoz. Ide hívók vitték kezükben, s nagy fájdalmában a Boldog Férfi segítségét kérte, hogy könyörüljön rajta.

Végül letekintett rá az a kegyelem, amely a szegényeket sohasem bocsátja el üres kézzel:

A Szent ünnepén elszáradt izmai újra erőre kaptak, s így jobbájával – amit hat éven át nem tudott használni – ajkára a szent kereszt jelét írta. Lábába is visszatért az erő, és már maga segítség nélkül ment vissza lakhelyére, de szeme még nem gyógyult meg.

Két év múlva aztán újra a Szent Patrónus sírjához ment és – mivel kitartó volt – elkezdett szakadatlanul imádkozni. Ekkor szemei megnyíltak, s úgy kelt fel, hogy látását visszakapta.

Ezt a csodát azért itt írtuk le, mert akkor gyógyult meg a szeme, amikor az írásban eddig eljutottunk. Előtte még csak a bénaságától szabadult meg.

4. fejezet

Simon presbiter szolgájáról

Hűséges presbitertársamnak Simonnak, volt egy Veranus nevű szolgája, aki már kipróbált és megbízható volt a rábízott élelmiszerraktár kezelésében.

Egyszer, amikor ezt őrizte, köszvényt okozó nedvesség szállt a lábára, s ez járását lebénította. Miután pedig egész évben úgy kínlódott, hogy az egyik lábát a másik után húzta, idegei hirtelen lebénultak, és teljesen nyomorék lett.

Ezt látva ura fájlalta hűséges szolgájának nyomorát, és megparancsolta, hogy vigyék a Boldog Főpap lábaihoz. Ezenkívül a következő fogadalmat tette:

„Ha visszaadod neki egészségét kegyes Szent Márton, még azon a napon felszabadítom szolgaságából, és haját levágva a Te szolgálatodra adom.”

Letették tehát a Dicsőséges Szent lábához, és itt feküdt mozdulatlanul öt napon át, amikor a hatodik napon az álom elnyomta. Álmában azt látta, mintha egy ember fekvőhelyénél a lábát kiegyenesítené. És amikor felébredt, minden betegsége eltávozott, s gyógyultan kelt fel.

Ezután levágták haját, és miután szabadságát visszakapta, a Szent Főpap szolgálatába állt.

Ó mily csodálatos a Te szabadításod Boldog Férfi! Ki az ki ezer talentum adóságot kiegyenlít, és mintegy, a mi büntetésünket magára vállalja? Ő pedig egy csapásra, egy pillanat alatt arany pénz nélkül szabadult meg bénaságától, és a rabszolgaság terheitől.

5. fejezet

Egy andes-i bénáról

Egy Maululfus nevű, Andes városából való ember Boldog Márton sírjánál feküdt, ahová őt mások vitték kezükben hordozva. Állandó imával és böjttel hódolt, s lábai – amelyek ki voltak csavarodva – hirtelen meggyógyultak, és - miután kiegyenesedtek – újra használni tudta őket.

A Szent ereje tehát annyira meggyógyította, hogy – akit mások a kezükben vittek – most szemünk láttára saját lábán, egészségesen kelt fel.

6. fejezet

Egy másik, Orleans-ból való bénáról

Egy másik, Orleans környékéről való bénát szekérrel hoztak a szent bazilikához. Több napon át annál a bejáratnál feküdt, ami a keresztelőkút mellett van Itt esdekelt a Szent Főpap közbenjárásáért.

Történt pedig, hogy egy napon a szokásosnál sokkal jobban szenvedett, úgyhogy kiáltozására a közelben lakó szomszédok összefutottak. Ekkor inainak kötelékei megoldódtak, lábai kiegyenesedtek, és ezért volt ez a szinte elviselhetetlen fájdalom. A Szent Patrónus segítségével állt talpra és egyenesedett fel a nép szeme láttára, örömkönnyeket hullatva.

Rögtön papnak állt, és épségben tért haza.

7. fejezet

Egy újabb bénáról Biturix-ből

Egy másik, Leuboveus nevű béna, aki már klerikus volt, jött magát a földön vonszolva, mivel szegénysége miatt nem talált senkit, aki őt vinné. Napról-napra Szent Márton bazilikájának küszöbén tartózkodott. Egy alkalommal aztán, amikor kívülről a Szent lába felé fordulva imádkozott, kiegyenesedtek térdei és lábai, s a nép szeme láttára visszanyerte egészségét.

Ezen a napon három csoda is történt – amint ezt mindenki tanúsítja – amelyen dicsőséges Sigibertus király a Sequana folyón átkelve ütközet nélkül békét kötött testvéreivel.

Ez szintén a Boldog Főpap győzelme volt.

8. fejezet

Egy vak visszanyeri szeme világát

Abban az időben egy vak kéregetet adományokat az adakozóktól, mert nem volt eledele, hacsak valaki nem nyújtotta ki kezét feléje, és nem volt hol laknia, csak ha valamely jámbor ember megkönyörült rajta.

Egy napon, amint a szent sír előtt állt mozdulatlanul, hirtelen nagy fájdalmat érzett szemében. És mialatt a fájdalomtól nagyon szenvedett, szemeiből valamilyen hab folyt ki. Szemhéjából vér tört elő, majd új világosság támadt számára, s kiérdemelte, hogy újra lássa a fényt, amit egykor elveszített.

9. fejezet

Egy másik vakról

Egy veromandí területről való, Gunthetrudis nevű nő látását elveszítette. Ekkor elhagyva házát és hazáját, hittől indítva a Szent bazilikájához ment. Itt sok napon át hűségesen kitarzott, és kiérdemelte, hogy egyik szeme meggyógyuljon.

Ezután elfeledve férjét és fiait, ruháját lecserélve, Isten indítására az egyház hitére tért át.

10. fejezet

Egy vérfolyásos asszony gyógyulásáról

Arról az esetről sem fogok hallgatni, amikor a szent sírnál egy olyan súlyos vérfolyás apadt el, mintha Megváltónk ruhájából ömlött volna.

Egy asszony Auvergne-ből, Transaliensis vidékéről jött férjével. Vérfolyásos volt, és a bazilika előcsarnokában telepedett le. Minden nap a Szent Hitvalló küszöbén borult le, és kérte a gyógyulás kegyelmét.

Történt, hogy egy napon a Szent sírjához ment. Itt imádkozott, és csókokkal halmozta el a szent helyet. Ezután a leplet, ami a sírra volt terítve, füléhez és szemeihez érintette. Rögtön elapadt vérfolyása, és úgy meggyógyult, hogy azt hinnéd, hogy Megváltónk ruhájának száraz rojtjait érinted.

De eközben férjének megromlott az egészsége, s még a bazilika ajtajához is másoknak kellett vinni. Itt kitartoan imádkozott, és láza elhagyta, s újra egészséges lett.

Így egyszerre szabadult meg ez betegségtől, amaz pedig vérfolyásától, s magasztalva Istent tértek haza saját otthonukba.

11. fejezet

Egy sánta asszonyról

Animus tribunus Mummola nevű felesége egyik éjjel ijedten arra riadt fel, hogy egyik lába lebénult. Ha valahova menni akart, másoknak kellett támogatni. Ekkor Szent Márton lábaihoz helyezték, és fogadalomból egész éjszaka gyertyát tartott a kezében. Mi együtt virrasztottunk vele a bazilikában. Aztán amikor reggel lett, és matutinumra harangoztak, lebénult lábára állt. Minden betegség elhagyta, és saját lábán, segítség nélkül tért haza.

12. fejezet

Egy hasfájásos gyógyulásáról

Egy alkalommal boldog Germanus, Párizs püspöke eljött a Dicsőséges Főpap ünnepére. Ragnimodus, aki akkor diakónus volt (ma püspök), az ő szolgálatában állt, s az út során hasfájás tört rá, amitől nagyon szenvedett.

Boldog Germanus először saját egyházának e vidéken lévő birtokára ment. Amikor tehát a Szent ünnepének előestéjén elindultak Toursba, a diakónusnak a következő szavakkal parancsolta meg, hogy maradjon a birtokon:

„Nehogy kimerülj az úton, és valami szörnyűség történjék veled.”

Ám ő így ellenkezett:

„Isten rendelése, hogy érdemeink szerint szenvedjünk. Én pedig nem megyek el innen anélkül, hogy a Szent Főpap bazilikáját meg ne látogattam volna. Hiszem ugyanis, hogy – ha az Ő sírját érintem – meg fogok gyógyulni.”

Rögtön lóra is szállt, s a bazilikába ment. Reggel pedig a sír porából készült italt vett magához, s betegsége rögtön eltávozott, és ismét egészséges lett.

13. fejezet

Egy vak gyógyulásáról

Egy Tours városából származó, Ursolfus nevű vak ember a Loire folyón túli területről jött, és Szent Márton közbenjárását kérte. Két hónapig a templomban bőjtölt és imádkozott.

Történt pedig Húsvét vasárnap, hogy amint a szent lábainál tartózkodott, és a többiekkel szent misén vett részt, hirtelen megnyíltak szemei, és mindent tisztán kezdett látni. Amikor az oltárhoz ment áldozni, már senki sem vezette.

De azt is elmondom, hogy hogyan vakult meg:

Nagybőjt első napján ura megparancsolta, hogy járja körbe a földeket, s amikor az állatok bemennek, zárja be ajtajukat. Ám amikor megpróbálta bezárni őket, megvakult. Ekkor – amint már elmondtuk – sírva és könyörögve elveszett látásáért esdeklett. S azon a napon – míg a nép Urunk szent testének ünnepét ülte – a Boldog Főpap kegyesen visszaadta látását.

És amikor felragyog a nap, a csillagok visszaverik a fényt:

Ki az – kérdezem – aki valaha ilyen gyógyszert tudott adni, amitől kétszeresen is meggyógyul valaki egyetlen betegségből? Íme egy vakkal kétféle csoda történt:

Mert először megnyíltak testi szemei, hogy a földi dolgokat lássa, és most szívének látása világosodott meg, hogy ne a bűnös vágyakat kövesse. Így méltó lett arra, hogy annak a szolgálatába álljon, aki – hogy úgy mondjam – új életet adott neki.

14. fejezet

Egy béna leányról

Azt is elbeszélem, hogy mit vitt végbe a Szent Patrónus saját ünnepén:

Egy Palatina nevű leány lebénult, s ez annyira tönkretette, hogy képtelen volt járni. A bénulás a térdétől egészen a sarkáig hatolt, s gúzsba kötötte az inakat. Atyja őt Tours-ba vitte, s jámboran Boldog Márton lábaihoz fektette. Itt így fekve három hónapig alamizsnát kéregetett az arra járóktól.

Történt pedig a Szent Férfi legszentebb ünnepnapján, hogy ő velünk együtt – akik a misét mondtuk – az előbb említett helyen hittel eltelve imádkozott, és amikor a Szent ünnepének liturgiáját a szokásos módon végeztük, és a Szent Főpap könyörgéseit olvastuk, ő hirtelen kiabálni és sírni kezdett. Nagyon szenvedett.

Amikor befejeztük a könyörgést, és az egész nép Isten dicséretére a „sanctust” zengte, rögtön megoldódtak inai, amelyek eddig gúzsba kötve voltak. Majd az egész nép szeme láttára lábra állt, és Istent magasztalva a saját lábán ment áldozni a szent oltárhoz.

Már senkinek sem kellett őt támogatni, és egészen a mai napig teljesen egészséges.

15. fejezet

Egy újabb vak nyeri vissza látását

Egy Poitiers tartományából való, Merobaudus nevű ember míg munkáját végezte, a Cselvető mesterkedése folytán megvakult. Miután hat hónapig e betegségben szenvedett, Boldog Márton szent templomához ment. Itt állandóan imádkozott, és a Szent ünnepének másnapján, amint Boldog Márton lábainál állt, hirtelen csillogást pillantott meg maga körül. Majd megnyíltak szemei, és mindent látott.

Egészségesen távozott, és ugyanezen a helyen rögtön klerikus lett.

16. fejezet

Arról, amit egy révész beszélt el

Az is kiváló csoda volt, amikor az Úr Vízkereszt napján a Boldog Főpap közbenjárására a vízből Falemát kimentette, és a folyó medréből bort adott a szegényeknek, aki egykor a vizet borrrá változtatta.

Egy időben Blois vidékén vezetett utunk, s a Loire folyóhoz érkeztünk. Itt egy révésztől – akinek az volt a feladata, hogy minket a túlsó partra szállítson – megkérdeztük, hogy hol van olyan hely, ahol, horgászni lehet. Ő pedig a helyet a következő szavakkal mutatta meg:

„Szent Márton oltalma kísérjen benneteket!”

Ami közülünk sokan ezt méltatlankodva fogadták:

„Sohasem láttuk, hogy az Ő nevéért valaki megmenekült volna valamilyen veszélyből.”

Mire ő így válaszolt:

„Nem kétséges, hogy az Ő csodája segített rajtam. Mert elmondom nektek, hogy mi történt velem ebben az évben, vagy hogy miként érdemeltem ki az Ő nevének segítségül hívása által Istentől, hogy amit kívántam teljesüljön.

Vízkereszt ünnepnapjai voltak, s én amikor az éléskamrába léptem, nem találtam semmi innivalót. Amikor kijöttem a következő imát mondtam:

<< Legszenőbb Dicsőséges Márton, kérlek küldj nekem egy kevés bort e szent ünnepen, hogy ne kelljen nekem kényszerűségből böjtölnöm, míg mások lakmároznak. >>

Míg így imádkoztam magamban, íme a túlsó partról hangokat hallottam. Engem hívtak, hogy egy úton lévő embernek vigyem át a csónakot. Rögtön megragadtam az evezőket, és a folyó sodrásával szemben hajtottam a csónakot. Amikor a folyó közepére értem, hirtelen az örvény közepéből kivágódva egy nagy hal pottyant a csónakba. Azon nyomban megfogtam, majd miután az embereket áthoztam a folyón, hazamentem. A halat eladtam egy mérő borért, és a többiekkel együtt elfogyasztottuk.

Tehát látjátok milyen hamar kinyilvánítja Szent Márton erejét, ha valaki áhítattal kéri.”

Istent hívom tanúul, hogy e történetet ettől a révésztől hallottam.

17. fejezet

Gunthramnus vezérről

Egyszer Gunthramnus Boso Amboise-zal szemben akart a Loire folyón átjutni. Ám hirtelen sötétség borított be mindent, s földre félelmetes éj borult. Hatalmas szél támadt, a hajósok pedig hanyódtak a vízen. A hajók szétszóródtak, s az árral viaskodtak, amely majdnem teljesen ellepte őket. Derékig a mélybe süllyedtek, s már a hajókötelekkel sem tudták irányítani őket.

Mindannyian megrémültek, de Boso tiszta hangon Szent Márton közbenjárását kérte, és hogy siessen megmentésükre. Az övéinek pedig a következőket mondta:

„Ne féljete, mert tudom, hogy e Szent Férfi jobbjá leginkább a nagy veszedelmekbe nyújt segítséget!”

Amint ezeket kimondta, íme a szél kedvezőre fordult, Istentől vezérelve a hajók a partra jutottak, és senki sem veszett oda. S még a parton is megnyilvánult a Szent Hitvalló segítsége, mert az ezüstöt – amit a folyó elvett tőlük – a partra vetve visszaadta nekik.

18. fejezet

A nyavalyatöréses Landulfusról

Egy Vienne környékéről való Landulfus nevű embert nyavalyatörést okozó démon zaklatott. Gyakran azt gondolván, hogy az ellenség szorongatja, magát a földre vetette, szájából véres hab folyt, és mintha halálra vált volna.

A betegség ezen fajtáját az orvostudomány epilepsziának hívja, a parasztok pedig cadivumnak, mivel a beteg ilyenkor a földre esik.

Amikor tehát az előbb említett e betegségtől – úgy látszott – hogy elpusztul, hallotta a Boldog Főpap hírért, és az Ő szent bazilikájába ment. Így akart magának segítséget szerezni. Ám amikor hittel eltelve e helyhez ért, az őrző démoni erő még hevesebben támadott:

Nem engedte őt az oratóriumba lépni a nyilvános ördögi zaklatás, de a templomban lévőknek nem ártottak. Látható volt ugyanis, amint nagy fegyvercsörgéssel jöttek, és megpróbálták őt lándzsások csatarendjét alkotva átszúrni. Amikor pedig a földre esett, látható volt, amint békák félelmetes sokasága ugrál rá és, hallható volt, amint nyilvánosan káromló szavakat mond:

„Szent Márton, akiben bízol, semmit sem tud érte tenni, mert a mi hatalmunkban vagy.”

Ám ő hittel eltelve, megingathatatlanul a kereszt jelét mutatta fel ellenük. Ők pedig ettől megrémültek, és levegővé válva elmenekültek.

Ezután a hiábavaló, haszontalan próbálkozás után – mivel látta az Ellenség, hogy nem képes őt elragadni – csellel kísérelte meg őt kijátszani: Egy öreg ember alakját öltve ment hozzá, és ezeket mondta:

„Én vagyok Márton akit hívtál. Kelj fel, és imádj engem, ha egészségedet vissza akarod kapni.”

Ám ő így válaszolt:

„Ha te vagy Szent Márton, írd fölém a kereszt jelét, és hiszek.”

De ő amint meghallotta e nevet, aminek mindig ellensége volt, rögtön köddé vált.

Ezek után a Dicsőséges Úr lábainál állva látomásban részesült, és látta, hogy a szent bazilika új fényben ragyogott. E fényből a Szent lépett elő, és így szólt hozzá:

„Meghallgatást nyert imád, és íme meggyógyulsz betegségedből, amiben szenvedsz.”

Majd a szent kereszt jelét írta feje fölé, és eltávozott. Ő pedig magához tért és érezte, hogy minden ellenségétől megszabadult, és teljesen egészséges volt.

De miután meggyógyult, elkezdett mértéktelenül bort fogyasztani, s eddig önmegtartóztatáshoz szokott testét sokszor lerészegítette. Ennek következtében az egyik oldalán keze és lába lebénult. Ekkor újra mértékletesen kezdett élni, haját levágta, s a Szent közbenjárása folytán ismét visszatért egészsége.

19. fejezet

A vak Theudomeris diakónusról

Amikor a Boldog Férfi egy –egy csodáját csupán leírjuk, s nem fejtjük ki hosszabb beszédben őket, ezt tiszteletből és félelemből tesszük. Mert talán a műveltebbek azt mondják, hogy ezeket egy pallérozottabb

elme bővebben is képes lett volna kifejezni. Számunkra azonban - akik jártasak vagyunk az Egyház tantételeiben - úgy tűnik, hogy a történetírásnak, amely az Egyházat építi, kerülvén a bőbeszédűséget, rövidnek és egyszerűnek kell lennie. Mert így képes a Boldog Főpap műveit bemutatni, és így a bölcsek számára sem lesz unalmas. Ezenkívül - ha így teszünk - az olvasót is könnyebben rávesszük az olvasásra, és a Szentet közvetlenül, cselekedetei által mutatjuk be.

Amikor Theudomeris diakónusnak - mivel fejéből gennyes folyadék terjedt lefelé - négy éven keresztül elzáródott a szeme, Candes kolostorába ment, ahol a Szent Férfit meghalt. A Szent ágya elé leborulva, egész éjszaka imádkozva rendületlenül áztatta könnyeivel a földet, s a tiszteletreméltó ágy fáját sóhajlásának leheletével melegítette. Amikor aztán reggel lett, szemének zára megnyílt, és kiérdemelte, hogy újra lássa a fényt.

Ki tett volna ilyent orvosi eszközökkel?

Amikor inkább fájdalmat okoznak, mint gyógyulást. S amikor a tűkkel átszúrt szemet szétfeszítik, inkább halálos fájdalmat hoznak, mintsem a szemet megnyitnák. És ha nem elég óvatosak, örök vakságot okoznak a szerencsétlennek.

E szerencsétlen számára azonban a Szent Hitvalló akarata volt az orvosi műszer, s egyedül az Ő ereje a gyógykenet.

20. fejezet

Az ördögtől megszállt Desideriusról

Ugyanebbe a kolostorba ment egy Arue-ből való, Desiderius nevű ördögtől megszállott ember. Miután megérkezett, egész éjszaka örvénygött, s reggel azt kezdte hirdetni, hogy Szent Márton gyújtotta őt így lángra. Amíg ezeket mondta, valami véreset hányt, s ezzel a démont is kiköpte. Ezután pedig vérrel szennyezett port hátrahagyva, gyógyultan hagyta el a kolostort.

21. fejezet

Egy lebénult kezű emberről

Ugyanezen a helyen élt egy ember, akinek keze le volt bénulva, ujjai ökölbe szorultak, körmei pedig a tenyerébe nőttek. Ez vérzést okozott, és rettenetes fájdalmakat.

Sírva és könyörögve borult le a Dicsőséges Főpap előbb említett fekhelye előtt, amire részben a fájdalom ösztönözte, részben pedig hite indította.

A következő napon aztán kiegyenesedtek ujjai, és keze meggyógyult.

22. fejezet

Remigia asszonyról

Remigia asszony hasonló betegségbe esett, s a szent kolostorhoz ment nagy áhítattal. Itt imádkozott, virrasztott, és e kolostor szerzeteseinek ételt adott. Ekkor elszáradt kezét békés ujjakkal együtt munkára nyújthatta ki, s így egy darabig egész nap az áldott szegényeket szolgálta, majd egészségesen tért haza övéihez.

Ettől kezdve minden évben elégséges ételmet jutatott a fent említett szerzeteseknek.

Történt pedig, hogy az egyik lányát négy napi hidegrázást okozó láz gyötörte. Ekkor ő a megszokott módon visszatért a kolostorba, a szegényeknek ételt osztott, s a Szent Férfit segítségért esdeklett. Négy napon át állandó imádsággal és böjtölve borult le a földre, s a leány lázától megszabadult. A család pedig Istent magasztalva visszatért otthonába.

23. fejezet

A vak Vinastisről

Ugyanezt cselekedve – tudni illik a szegényeknek élelmet adott – nyerte vissza látását egy Vinastis nevű ember:

Sok éven át súlyos vakságban szenvedett, s az volt a szokása, hogy otthonából a Szent előbb említett kolostorába ment. Itt bőséges alamizsnát osztott a szegényeknek, jámborul virrasztott, és gyógyította őket. E szegényeket – amennyire képes volt rá – úgy szolgálta, mintha szolgájuk lenne. Sok éven át kitartott a szolgálatban és az imában.

Egy alkalommal leborult a Szent ágyának rácsa előtt, és már készült haza menni. De miután befejezte az imát, és felállt, egy kissé megnyíltak szemei, látta az ágyról lelógó selyemfüggönyt, és így szólt:

„Azt látom, mintha valami selyem köntös lógna itt.”

Övéi pedig azt mondták neki:

„Tudjuk, hogy a valóságot látod.”

Ő pedig elkezdett újra sírni és imádkozni, hogy a Boldog Hitvalló vigye véghez, amit elkezdett. Amint így kitartóan fohászkodott, elaludt, s álmában megjelent neki egy férfi, aki ezeket mondta:

„Menj el Szent Márton bazilikájába, s ott teljesen visszanyered egészségedet.”

Ő pedig nem késlekedett, hanem amint szolgálai vezetésével a Boldog Hitvalló templomába ért, erős hitének köszönhetően látását teljesen visszakapta.

24. fejezet

Egy emberről, akinek egész teste béna volt

Biturix-ban történt, hogy egy nő fogant, és fiút szült. Ám a fiú térde hasánál volt, a sarka a lábszárához húzódott, s kezei a kebléhez nőttek. S ezenkívül még vak is volt. Inkább valamiféle szörnyre hasonlított, mint emberre.

Sokak szemében nevetség tárgya volt, s amikor az anyát kérdezték, hogy miért ilyen fiút hozott a világra, sírva bevallotta, hogy az Úr napjának éjjelén fogant.

Megölni nem merte – mert oly nagy az anyai szeretet – hanem táplálta, mintha egészséges lenne. Amikor pedig felnőtt, odaadták mutatványosoknak, akik kocsihoz tették, és mutogatták a népnek, amiből sok pénzt kerestek. Ez így ment hosszú időn keresztül. Amikor tizenegy éves lett, elment Szent Márton ünnepére, és az ajtóban leborult a szent sír irányába. Az ünnep elmúltával látását és hallását visszakapta. Ezután visszatért megszokott munkájához, és alamizsnát kéregetett.

Egy év elteltével (vagy egy kicsit később) újra eljött az ünnepre: Letették arra a helyre, ahol korábban is leborult, és az ünnep végén kiegyenesedtek végtagjai. Teljesen visszanyerte egészségét.

S hogy e történet nehogy hihetetlennek tűnjék, elmondom, hogy övele – mikor már egészséges volt – én magam találkoztam. Ezt pedig nem mástól hallottam, hanem személyesen az ő szájából, amint elbeszélte.

Én mégis azt mondtam, hogy ez bűn miatt történt a szüleivel az Úr napjának megsértése miatt.

Vigyázzatok hát ó férfiak, akik házasságban éltek! Elég a többi napot a gyönyörnek áldozni. E napot azonban Isten dicséretére tisztán tartsátok meg. Mert akik ily módon, ezen a napon háltak együtt házastársukkal, azok béna, epilepsziás, vagy leprás gyereket hoztak világra. Legyen ez – amit most elmondtunk – emlékeztető, nehogy egyetlen éjszaka miatt sok éven át tartó szenvedést kelljen elviselni.

25. fejezet

Egy béna meggyógyul

A többi kiváló csoda előtt, mivel erre kértek, azt írom le, amely oly sok szomorúság után nagy örömet okozott számunkra. Ezenkívül feltárja a Szent kiváló erényét, hogy, aki inog, el ne essék, s a nép ingatag hitét az állhatatosság erényével erősítse.

Egy alkalommal, amikor Karácsony szent éjszakáján a környékről jött felszentelt személyekkel Szent Márton bazilikájába akartunk menni, egy ördögtől megszállott a többieknel hangosabban kezdett el káromkodni, és magát tépdese és verve kiabált:

„Hiába mentek Szent Márton hajlékába, s hasztalan járultok szentéjéhez, mert sok bűnötök miatt elhagyott titeket, és megutált benneteket. Rómában tesz csak csodákat. Itt áraszt fényt a vakok szemébe. Itt tesz csodát, hogy a bénák járjanak, s más betegségeket is itt gyógyít meg hatalmával.”

Ezen ördögi szavakra az egész nép megdöbbsent, s nem csak az egyszerű emberek szíve rendült meg, hanem bennünket is félelem fogott el. Nagy sírással mentünk be a bazilikába, és mindannyian félelemmel borultunk le imádkozni, hogy méltóak legyünk a Szent Férfi jelenlétére.

És íme egy Bonulfus nevű ember - akinek három évvel ezelőtt egy nagy láztól lebénultak kezei és egyik lába - a Szent Férfi ünnepére már meggyógyult kezekkel jött, de lába ekkor még béna maradt. Most a szent oltár elé borult, és kérte, hogy, aki elszáradt kezeit korábban meggyógyította, tegye egészségessé lebénult lábát is.

Mialatt így imádkozott, nagy láz tört rá, és mintha halálra vált volna, olyan nagy belső fájdalom gyötörte idegeit. S a fájdalom a könyörgést daccá változtatta, és ő – aki gyógyulást kérni jött – most keserves panaszra fakadt, és így kiáltozott:

„Ó Szent Márton, gyógyulást kértem tőled s nem fájdalmat. Ha ezt nem érdemlem ki, legalább ne gyötörj tovább.”

Mi körül állók is a Szent eljövételét kértük, miközben a szentmisét végeztük. Miután az oltáron felajánlottuk az adományokat, és Krisztus testének és vérének misztériumát a hagyománynak megfelelően, közösen megjelenítettük, az idegek bénulása oldódni kezdett, szétszakadt a beteg térdén lévő bőr, és vér folyt ki belőle. Majd egészségesen nyújtotta ki lábát.

Ezt látva hálát adtam a mindenható Istennek, s a küszöböt könnyekkel áztatva ily szavakat szóltam a néphez:

„Távozzon hát minden félelem szívetekből, mert a Boldog Hitvalló közöttünk lakik. Ne higgyetek az ördögnek, aki még soha sem mondott igazat. Ő hazug a legbensőjében, és nincs igazság benne.”

Amint ezeket mondtam, minden félelmem örömmé fordult. A beteg pedig szemünk láttára felállt, s immár egészséges lábain távozott. Ezt az egész nép látta, és az ég felé fordulva mondott dicséretet:

„Dicsőség a magasságban Istennek, aki – amint egykor a pásztorokat angyali fénnel világította meg – ma bennünket a Hitvalló jelenléte által ragyogott be, és megmutatta nekünk, hogy ereje közöttünk van.”

És így az Ellenség okozta félelemtől mindannyian megszabadultak, s a Krisztusba vetett bizalom által megerősödtek.

26. fejezet

A néma Piolusról

De ugyanilyen nagy csoda által nyilvánította ki a Szent Férfiú jelenlétét Vízkereszt napján is, amikor az egész nép előtt egy néma száját megnyitotta.

Egy Piolus nevű, Candes-i klerikus születésétől fogva béna kezekkel élt, és semmit sem tudott dolgozni. Hogy ez miért történt – szülei, vagy saját vétké miatt – titoktartási kötelezettségünk miatt nem mondjuk el. Egyet azonban biztosan tudunk: Általa, és a többi beteg által is a Szent Főpap kegyelme nyilvánult meg.

Amikor ugyanis tíz éves lett, s a körmei már nagyon megerősödtek, a keze fájni kezdett. S amikor már ez majdnem elviselhetetlenné vált, a Boldog Hitvalló templomába ment. Miután itt sok napon át böjtölt, ujjai kiegyenesedtek, és keze meggyógyult.

Öt év múlva azonban egy újabb súlyos betegség támadta meg, amely nagy lázzal járt. Szava elakadt, s a láz még a beszédre is képtelenné tette. Sőt ettől fogva annyira elnémult, hogy még nyögést sem volt képes kiadni.

Ekkor kezére szíjjal három táblácskát erősített, s ezeket egymáshoz ütve tudott hangot hallatni, mert szájával erre nem volt képes.

Ez a szőlős gazdák számára volt igen hasznos, mert megvédte a szőlőt a madarak kártékony seregétől.

Tehát a Szent bazilikájába jött azon az éjszakán, amelyen a mi Urunk Jézus Krisztus a vizet borrá változtatta, és a Szent lábánál virrasztott. Miután elmúlt éjfél, elaludt, és álmában valami félelmetest látott. A félelemtől felriadva elsőként a következő szavakra nyílt meg néma ajka:

„Szent Márton szabadíts meg engem!”

Majd torkából és szájából vér tört elő, és egyszerre visszanyerte hallását és hangját is.

27. fejezet

Egy béna asszonyról

Amikor Sigibertus király meghalt, Chilpericus vette át a királyságot, aki megmenekült az őt fenyegető veszélytől.

Mert ekkor Ruccolenus tört Tours városára kenománjaival. Mindent elpusztítottak, úgyhogy sem az egyházi intézmények, sem a szegények szállásai számára nem maradt semmi élelem.

A következő napon pedig követeket küldött a városba azzal az üzenettel, hogy a Szent bazilikájában tartózkodó embereket adják ki a papok, mert valamilyen számunkra ismeretlen bűnt követtek el. S ha ezt nem teljesítjük, mindent fel fog gyújtani. Amint ezt meghallottuk, szomorúan a szent bazilikába mentünk, és Szent Márton közbenjárását kértük. Ekkor egy béna rögtön meggyógyult, aki már tizenkét éve nyomorék volt.

Ruccolenus pedig amint a túlsó partot elfoglalta, rögtön sárgaságba esett, majd összeroskadott azon betegségektől, amelyek egykor Heródest is gyötörték, amelyeket mind hosszú lenne felsorolni. És miként a viasz a tűzben lassan elfogyott, s negyven nap múlva vízkórság ragadta el.

De azt sem hallgatom el, hogy abban az időben a folyó Isten akaratából, vagy a Szent Férfi csodája folytán nagyon megáradt, holott nem esett egy csepp eső sem. Így akadályozta meg, hogy az ellenség átkeljen, s a városnak ártson.

28. fejezet

Egy vak asszonyról

Azon a szent ünnepnapon, amelyen az Úr a világ megváltásáért szenvedni készült, és miután az árulót összezavarta, az apostoloknak lakomát adott, mindenki a templomba igyekezett, hogy az Úr iránti önként vállalt kötelezettségét lerója. Egy, már hosszú ideje vak asszony azonban a házában sírni kezdett:

„Jaj nekem, mivel bűneim miatt vak vagyok, s nem vagyok méltó arra, hogy ezen az ünnepen a többi emberrel részt vegyek.”

Ekkor nagy sírással a földre borult, és a Boldog Hitvalló nevét hívta. Amint befejezte imádságát, látását visszanyerte.

Ezután, hogy hálát adjon Istennek, rögtön a szent bazilikába ment szemének tiszta látásától vezérelve.

De ezen a napon egy ördögtől megszállott is megtisztult a Szent ereje folytán.

29. fejezet

Két vakról

Két Biturix-ből való vak, akiknek elszáradt térdüket hegek borították, a Szent lábához borultak le imádkozni. Történt, hogy éppen a Szent ünnepe volt, s a nép jelenlétében életének erényeit olvasták fel. Ekkor csillogó fényesség jelent meg a két vak fölött, s térdük köteléke megoldódott. Vér folyt ki szemükből, és látásuk megnyílt: Kérdemelték, hogy mindketten lássanak.

30. fejezet

Egy néma asszonyról

Egy asszony száját egy lázzal járó gennyesedés úgy lebénytotta, hogy még nyelvét sem tudta irányítani. Emberi szavakat nem, csupán az állatokhoz hasonlóan bölgést tudott magából kiadni.

Hittől indítva, nagy bizalommal járult a Szent Hitvalló csarnokába. Itt hosszú időn át kitartott alamizsnát kéregetve, és imádkozott, hogy szája nyíljk meg. Végül a Szent könyörülete letekintett rá: Mert az egyik vasárnap, mikor éppen a szentmisét végeztük, ő a többi emberrel a szent bazilikában volt. Amikor már a

vasárnapi könyörgést mondtuk, megnyílt a szája és a szent könyörgést már maga kezdte el énekelni a többiekkel.

Csak hogy ez az asszony szolgaság járma alatt nyögött, s ebből a Szent Hitvalló vagyonából váltották ki. S azóta is teljesen egészséges.

31. fejezet

Egy másik nyomorék asszonyról

Nem kisebb csodával mutatta meg a Boldog Férfi, hogy az őt kérők segítségére siet.

Egy Apra nevű vallásos nőt olyan súlyos láz kerített hatalmába, hogy nyelvén kívül az egész teste lebénult. Amint így – lebénult kezekkel és lábakkal – feküdt, és éjjel és nappal a Szent segítségéért esdeklett, az egyik éjjel látomásban látta, hogy egy öreg lép hozzá, és óvatosan megérinti minden tagját. Amikor reggel felkelt, érezte, hogy lábai és egyik keze meggyógyult. Csodálkozott, és nem tudta, hogy ki tette ezt vele.

Egy másik napon aztán álomban figyelmeztetést kapott, s ezért késlekedés nélkül a szent bazilikába ment. Éppen a Hitvalló halála évfordulójának a vigiliája volt. S már éjfél után járt az idő, amikor virrasztás közben egyszerre megrázkódott a félelemtől, majd hirtelen megmozdult a keze. A nép csodálkozott, ő pedig mindent elbeszélt, amit korábban átélt:

Felismerte, hogy ugyanannak a csodája gyógyította meg a kezét, aki korábban a lábait egészségesé tette.

32. fejezet

A Szent sírjánál lévő olaj csodálatos gyarapodásáról

Amikor nap mint nap látunk olyan csodákat, amelyeket leírtunk, vajon mit szólnak most azok, akik azt hirdették, hogy Severinus már a Szent Főpap életében hazudott? Ugyanis hallottam, amint egy semmirekellő nagy hévvel hirdette, hogy nem lehetséges az, hogy az olaj - amit Szent Márton megáldott – önmagától gyarapodjék. De azt sem, hogy, amikor az olajat tartó edény leesett a márványpadlózatra, sértetlen maradt.

Ezért előadom, ami a minap sok tanú jelenlétében történt:

Egy diakónusomat nagyon súlyos, négynapos hidegláz gyötört. Gyakran dorgáltam, hogy miért késlekedik a Szent bazilikájába menni, hogy itt szívből kérje a Szent Főpap közbenjárását. Végül buzdításomra a szent sírnál leborult remegve, s ezután lassan csillapodott a láz. Ekkor kérte, hogy hozzanak neki egy fél korsó rózsaoajat. Mert ugyan egy kicsit csillapodott a láza, de még nagyon beteg volt, és ez kiváló gyógyszer.

Miután bekente e folyadékkal a homlokát és a halántékát, azt kérte, hogy abba az edénybe tegyék, ami Szent Márton sírjánál van. Negyedik nap aztán, amikor a láz újra nagyon gyötörte, lement a bazilikába, és sokáig leborulva imádkozott. Ezután megfogta az edényt, amiben a gyógyszert hagyta, és az tele volt. Ámúlt, hogy a Szent Főpap milyen csodát tett, és az edényt nagy félelemmel és tisztelettel haza vitte. Újra bekente magát vele, és teljesen elhagyta a láz, s többé már nem gyötörte.

Ami pedig ezután ezzel az edénnyel történt, arról sem emlékezhetünk meg megrendülés és csodálkozás nélkül.

Amint ugyanis az edény e diakónus falán lógott, az ördög mesterkedése folytán leesett, és kis darabokra tört. A kiömlő olajat a föld hamar felitta. Egy éppen ott lévő fiú, amint ezt látta, fogott egy edényt, és egy kevés olajat kifacsart a földből, s a kiömlő rózsaoajat egy széttört üveggel összegyűjtve átadta nekünk. Amint ezt megkaptam, rögtön egy másik edénybe töltöttem. Az olaj ezen mennyisége egy kisebb kehely feléig érhetett, de, amint a korsóba öntöttem, már két újni volt a magassága. Amikor másnap megnéztük, már négy újni volt az olaj. Elámultam e szent folyadék erején, és saját pecsétemmel ellátva, lezárva hagytam ott. Hat nap múlva újra megnéztem, és több mint egy sextáriust (=0,547 l) találtam. Hívtam a diakónust, s ezt csodálkozva mutattam meg neki. Ő pedig eskü alatt erősítette meg, hogy éppen annyit lát az edényben, amennyi a széttört edényből elfolyt.

S ez egészen máig Isten nevében jótétemény a rászorulóknak. Később én magam is hasonló betegségben e kenettel megkenve magam gyógyulást nyertem, miközben az olaj mennyisége nem lett kevesebb. És még sokaknak visszaadta egészségét.

33. fejezet

A nyomorék Allomerisről

Egy Angers vidékéről való emberrel is történt csoda. Innen egy Allomeris nevű ember jött, akinek kezei és lábai, valamint a nyelve is le volt bénulva.

A Boldog Hitvalló templomába ment, ahol az egész Nagyböjtöt állandó imában és könyörgésben töltötte, hogy a Szent Főpap látogassa meg őt. Aztán eljött az a Húsvét előtti vasárnap, amelyen a mi Urunk Jézus fák ágaival övezett úton bevonult Jeruzsálembe, miközben nagy néptömeg követte, és kiáltották: „Hozsanna, áldott ki az Úr nevében jön!”

Tehát ezen a napon, amikor már olyan késő volt, hogy csak ő borult le az ajtónál a sír irányába, hirtelen révületbe esett, és a félelemtől összetörve feküdt, mintha meghalt volna.

Amint erről később beszámolt, mintegy két órát, vagy még ennél is többet töltött ebben az állapotban. Ezután mintha álomból ébredt volna, hirtelen magához tért, és csodálkozott, hogy fel tud állni, és teljesen egészséges.

Az éj hátralévő részét átvirrasztotta, s reggel saját maga mondta el nekünk, hogy mi történt vele. Majd klerikusnak állt, és egészségesen tért vissza hazájába.

34. fejezet

Egy vak klerikusról

Ugyanebben az évben, azon az ünnepen, amelyet nyáron ünneplünk, és ami a nép számára nagyon kedves, egy klerikus jött a Szent Hitvalló hajlékába. Szemét egy szörnyű hályog takarta el, és megakadályozta, hogy lássa a fényt.

Egész éjjel a többiekkel virrasztott, majd amikor világosodni kezdett, eltávozott a bazilikából, és kiérdekelte, hogy látása – amelyet egykor elveszített – visszakapja.

De ugyanezen az ünnepen, három ördögtől megszállott is hevesen rángatózott, és a Boldog Főpapot hívták. Bevallották bűnüket, és könyörögtek, hogy a Szent adja vissza nyugalmukat. Végül valami pirosat hánytak, és ezáltal a Szent közbenjárása folytán megtisztultak.

35. fejezet

A megszabadult rabokról

Három nappal az ünnep után történt, hogy négy fogoly raboskodott a börtönben. A bíró oly szigorú ítéletet szabott ki számukra, hogy még a szükséges ételmet sem volt szabad odaadni nekik. Ekkor ők tiszta szívvel a Szent Főpap segítségét kérték.

Miközben állhatatosan imádkoztak, délben hirtelen szétnyílt a kaloda – amibe lábuk volt szorítva – és széttörték láncaik: hirtelen megértették, hogy szabadok. Késlekedés nélkül az ajtóhoz mentek, amely magától megnyílt, és a Szent templomába siettek. Útjuk közben senki sem akadályozta őket.

Az örök pedig annyira elcsodálkoztak, hogy nem mertek nekik szólni, hanem követték őket és bementek utánuk a templomba, és elrejtőztek.

A foglyok pedig csodálkoztak, és nagy hálát adtak Istennek, hogy a Szent Főpap közbenjárására kiszabadította őket.

36. fejezet

Az ereklyékről, amelyeket Leodovaldus püspök hozott

Sokan vittek hitteltelve a Boldog Férfit ereklyéiből, és általuk sok csodát tapasztaltak meg. Leodevaldus, Abries püspöke is kért presbitere által a Szent ereklyéiből. Miután megkapták, és az előbb említett város határához értek, az itt elterülő pusztán szembe találkoztak egy bénával, akit mások vittek. Ő pedig hittől indítva csókolgatni kezdte a leplet, amellyel a szent ereklyét tartalmazó láda volt letakarva. Ezután rögtön lábra állt, és saját lábain ment haza. Ezt műveled hát ó Boldog Hitvalló! Nem elégedsz meg azzal, hogy saját hajlékodat csodajelekkel ékesíted, hanem olyan vidékeket is meglátogatsz félelmetes erőddel, ahol életedben soha sem jártál. Ekkor botjával tapogatva egy vak is eléjük igyekezett, s éppen akkor ért oda, amikor az ereklyét a szent oltárba helyezték. Az ünnepség után pedig kiérdemelte, hogy látását visszakapja. Ezenkívül ekkor egy asszony is – aki sokáig néma volt – újra beszélni tudott.

37. fejezet

Egy ördögtől megszállott meggyógyul

Ezekben a napokban a Szent Férfit templomába jött egy ördögtől megszállott. Azt kiáltozta, hogy sokat szenved a démonoktól, és megvallotta, hogy a Szent Főpap képes erővel kiűzni őket elragadott testéből. Ezután a földre esett, és valamilyen undorító vért hányt. Majd még mintegy két órát feküdt, s miután a démon elmenekült, egészségesen állt fel.

38. fejezet

Egy néma leányról

Egy Tours városában lakó kisleány már anyja méhéből némán jött világra. Hangja annyira nem volt, hogy még azokat a hangokat sem volt képes magából kiadni, amelyeket a bölcsőben lévő csecsemők szoktak hallatni.

Egy alkalommal édesanyja – miközben szerencsétlen szülötte miatt aggódott, és sírdogált – látomásban figyelmeztetést kapott, hogy menjen el a Szent Főpap sírjához. Ő pedig egyből fölkerelkedett, és kételkedés nélkül a Szent templomába ment. A sír elé helyezte a kislányt, ő pedig hosszan imádkozott, majd ismét magához vette. Majd meggyújtotta a füstölő tömjénjét, lefelé tartotta, és kérdezte a kislányt, hogy jó illatot áraszt-e. A kislány pedig válaszolt:

„Igen, jót.”

Az anya pedig ezen első szót kételkedve ismerte fel. Ezért szájába vizet tett, amit egykor egy áldott forrásból merített, és most azt kérdezte, hogy milyen íze van. Ő pedig válaszolt:

„Jó.”

Ekkor az anya örömmel vitte haza lányát, akit szomorúan, de szilárd hittal hozott a szent sírhoz.

39. fejezet

Arról, amit Aredius presbiter magával vitt, s áldás lett számára

Egy Aredius nevű, Lemonumból való vallásos férfi Tours-ba jött, hogy imádkozzék. A szent sírt imái közben csókjaival illette, majd átkelve a folyón a szent kolostorba ment.

Itt minden egyes helyet meglátogatott: Ahol a Szent Férfit imádkozott, vagy zsoltárt énekelt, vagy ahol fáradt teste nyugovóra tért, vagy ahol szerény ételét fogyasztotta.

Tehát mindent körbejárt, mindent bebarangolt, és ahhoz a kúthoz ért, amit Isten Szentje saját kezével ásott ki. Innen állandó imádság közben vizet merített, egy kis edénybe tette, és haza vitte. És ez sok betegnek adta vissza egészségét.

Történt pedig, hogy testvére Renosindus súlyos lázba esett, és ágynak dőlt. A nyolcadik napon pedig már becsukódtak szemei, s már majdnem kilehelte lelkét. Az egész család jajveszékelt fájjalva az apa halálát, s már a temetésre készültek. Ekkor jutott a presbiter eszébe, hogy a szent kút vizéből a haldokló szájába

egy cseppet tegyen. Elővette, s amint a száját érintette vele, a beteg szemei megnyíltak, nyelve megoldódott, s kérte, hogy még adjanak belőle. És megfogta a kelyhet, ivott belőle, és láza teljesen elmúlt. Ekkor az egész családja csodálkozott, ő pedig egészségesen kelt fel az ágyból, amelyen feküdt.

40. fejezet

Sisulfus lebénulásáról

Mit tudok én, méltatlan e csodákról elbeszélni, amikor Isten Szentjét a világból való távozása után is hithirdetőnek tartja az egész világ? És bár szemtől szemben nem jelenik meg már a nép előtt, mégis sokszor megnyilvánul csodái által: Amikor vakoknak adja vissza látását, vagy bénákat gyógyít, vagy másféle betegeket tesz egészségesé.

Mivel tehát a Szent Patrónus iránti szeretet indít, és mivel az imént kijelentettem, hogy Ő maga az, aki a hitről tanúságot tesz, elmondom, hogy mi történt a minap:

Egy kenomán néptörzsből való, Sisulfus nevű szegény ember amikor kertjében dél körül elaludt, valami ártalom érte. Amikor felébredt, lebénult újai a tenyeréhez ragadtak, s nyomorék kezét csak nagy fájdalom árán tudta felemelni. A nagy fájdalom pedig annyira meggyötörte, hogy újra álomba merült.

És álmában látta, hogy íme egy ősz hajú férfi áll előtte fekete ruhában, feléje fordult, és kérdezte:

„Miért sírsz?”

Ő pedig válaszolt:

„Ó tiszteletreméltó uram! Amint az imént elaludtam, nagy fájdalmat éreztem, amikor felkeltem, és kezem használhatatlanná vált. Nem tudom, hogy milyen bünt követhettem el.”

Ekkor a férfi – miként az Úr egykor tanítványainak a vakon születettéről mondta, hogy sem ő, sem szülei nem vétkeztek, hanem, hogy általa nyilvánuljon ki Isten dicsősége – így szólt:

„A te lebénulásod a bűnös népre váró szenvedést adja hírül. Menj tehát most a tanyákra és várakra át egészen a városig, és hirdesd, hogy minden ember álljon el a rablástól, a gonosszágtól, és az uzsora szedésétől. És hirdesd, hogy vasárnap ne végezzenek semmi munkát, csak a szent misztériumokat ünnepeljék.

Boruljunk le az Úr elé sírva, bocsánatot esdekelve a nép számára, mert van még remény a pusztulás elkerülésére, ha a nép megjavul.

Mert az ellenségeskedés, a léhaság, és más bűnök, amik a népet terhelik, felkeltették Isten haragját. Ezért hirdesd gyorsan, hogy igyekezzenek életüket jobbra tenni, nehogy borzalmas módon vesszenek el bűneik miatt.

Te pedig, miután elvégezted, amiket megparancsoltam neked, siess Tours bazilikájába, és ha itt látlak közbenjárók érted Istennél, hogy meggyógyulj.”

Mire ő így szólt:

„Mond meg uram ki vagy, mi a neved?”

Erre így válaszolt:

„Én vagyok Márton, Tours püspöke.”

A Szent e szavaira felébredt álmából a szegény ember. Fogta a botját, majd útnak indult, és hirdette a népnek, amit megparancsoltak neki.

Hét hónappal azután érkezett meg a szent bazilikába, hogy ez történt. Itt három napig leborulva imádkozott, s negyedik napon a Szent csodával látogatta meg.

A hús már ugyanis szinte teljesen elrothadt a tenyerén, mert nem tudta újait kiegyenesíteni. S amikor végre kezét kinyújtotta, vér folyt ki tenyeréből.

Amikor pedig minden bajából kigyógyult, ő maga saját szájával mondta el, amit most leírtam.

41. fejezet

Egy vak gyógyulásáról

Ó Boldog Hitvaló, te mindig jóságod szerint cselekszel, engesztelsz a nép bűneiért, és meggyógyítasz minden beteget. Mindenkit meglátogatsz gyógyító erőddel, aki hittal fordul hozzád, s amikor a hozzád tartozókhoz jóságos vagy, nem veted meg az idegeneket sem.

Egy Tours környékéről való ember már huszonöt éve szenvedett szemgyulladásban. S ez annyira rászállt szemére, hogy szemhéjait elzárta, és megvakult. Ehhez még hozzájött, hogy a másik szemét valamilyen hályog támadta meg, s így teljesen megvakult.

Már huszonöt éve élt így, amikor látomásban figyelmeztetést kapott, hogy menjen el a Szent sírjához.

A sírnál leborult imádkozni, és három nap múlva az egyik szeme meggyógyult. Ettől fellelkesülve még odaadóbban kezdett el imádkozni, s egy napi imádság után ez a szeme is meggyógyult. S bár ezzel nem látott olyan tisztán mint, a másikkal, mégis valamennyire használni tudta.

42. fejezet

Egy béna kezű emberről

Egy nyomorék, akinek a keze volt lebénelva, a Szent sírja előtt lévő csarnokban hosszú időn át imádkozott. S áhítatos és kitartó virrasztásában a Szent meglátogatta őt, és kiegyenesítette ujjait visszaadva korábbi egészségét.

43. fejezet

Egy gyermek feltámasztásáról

Ó hányszor ámulhatunk itt oly csodákon, amelyekről azt olvassuk, hogy egykor a próféták és más szent emberek vittek véghez. De mit beszélek, amikor Szent Márton csodái életet támasztanak minden korban? Hiszen ezek nap mint nap megismétlődnek még a Szent halála után is. Miért vonakodunk hát? Miért hallgatunk? Miért rejtegetjük mi méltatlanok, amit annyi ember hirdet? Nem is időzünk sokáig e kételyeknél. Inkább bemutatjuk a mi korunk új Illését, aki a sírból életre támasztotta a halottat. És ezt is a Boldog Hitvalló cselekedte a mi jelenlétünkben.

Hogy ez hogyan történt, az oszthatatlan Szentháromság oltalmát kérve előadom:

Egy csecsemőt, miután megszületett – mivel édesanyjának nem volt teje – dajkához adtak, hogy táplálja. Ám neki is kezdett teje elapadni, s már nem tudta oly mértékben e táplálékot nyújtani, amennyire e korban a gyermek megkívánta, és így – amikor növekednie kellett volna – az idő múlásával elkezdett fogyni. Már-már az fenyegetett, hogy nem marad belőle más mint csont és bőr. S miután meghalt édesanyja is, egy éven keresztül egyedül maradt e bajban. Egyedül apja volt életben, aki nagyon szerette feleségét.

A fiú pedig már belázasodott a sok koplalástól, mivel – mint már mondtuk – nem volt tápláléka. Ekkor az apa a templomba futott, hogy fia nehogy a keresztség kegyelme nélkül haljon meg. Amikor megkeresztelték, már nem volt erő testében, csupán e lelki megújulás költözött belé. Már beestek szemei, elernyedtek és lecsukódtak szempillái, s már nem is lélegzett. Ekkor az apa nagy sírással a szent sírra helyezte.

És most is megnyilvánult az az égi erő, amely egykor egy gyermeket életre támasztott a Szent Hitvalló által.

Amint tehát a gyermek a sírt takaró lepelhez ért, rögtön fellélegzett. Csodák csodája! A sápadt arcok Isten kegyelme által újra pirossá váltak, s a lecsukott szemek új fényre tárultak fel. A Szent életre támasztotta, az apa pedig magához vette. Egészen a mai napig egészséges, s tanújele e csodának.

44. fejezet

Egy másik vak is visszanyeri látását

Egy Poitiers-ből való vak, aki hat éven keresztül meg volt fosztva látásától, három napig imádkozott leborulva a szent sírnál. Ekkor régen elvesztett látását a kegyelem szokásos megnyilvánulása folytán visszakapta.

Ez pedig éppen a Szent Patrónus ünnepén történt, amelyen jelen volt Moroveus, Poitiers püspöke, akit méltán nevezünk Szent Hilarius tanítványának. Miután befejeződtek az ünnepek, meggyógyult polgártársával együtt tért vissza örvendezve saját városába.

45. fejezet

Két ifjú meggyógyításáról

Poitiers vidékén, Vutlaconusban történt, hogy - amikor két fiú egyik vasárnap éjjel egy fekvőhelyen aludt - látomásuk volt:

Olyan jeleket láttak és hallottak, mintha már reggel lenne. Felkeltek, és a templomba mentek, ahol éneklő asszonyok kórusát találták. Nagyon megrémültek, mert felismerték, hogy ez a démonok csapata. A földre borultak, de - s ez az ifjú kor meggondolatlansága - nem erősítették meg magukat az üdvösség jelével. Ezért az egyik látását, a másik pedig látását és lábainak épségét is elveszítette.

Miután hosszú évekig így szenvedtek, az egyik - aki csak látását veszítette el - áhítattal Szent Márton bazilikájába ment, s amint imáját befejezte, rögtön megnyíltak szemei. A másik ugyanezen a szent helyen nyerte vissza látását, s hazatért övéihez, de még bénán sántikált.

Ezután elment Candes kolostorába, ahol a Szent Férfi fekhelye is látható, s amikor itt vasárnap éjjel a vigiliát imádkozták, a nép imádsága közben érezte az isteni erő jelenlétét. A nép szeme láttára földre vetette magát, s felegyenesedett azzal a fallal szemben, amelyen az a nyílás volt, amelyet egykor a Szent ajtóként használt.

Imádkozott, és sírt az örömtől, hiszen teljesen visszakapta egészségét, s már nem kellett betegség miatt gyötrelmet elviselnie.

46. fejezet

Egy sánta gyógyulásáról

Egy Leodulfus nevű, bal lábára sánta ifjú miközben a többi koldussal alamizsnát kéregetve járta a környéket, Tours-ba érkezett. Egy rövid ideig itt tartózkodott, majd folytatta megkezdett útját. Amint így sántikált társaival, s már a tizedik várost is elhagyta, hatalmas fájdalom kezdte el gyötörni. Társai elhagyták, s ő a folyó partjáról jajgatott, és az ünnepre igyekvőknek kiabálta:

„Jaj nekem, mert a Dicsőséges Férfi ünnepén nem akartam részt venni, s ezért az Ő ereje lesújtott rám. Ezért kérek benneteket hűséges keresztények, akik félitek az Istent, hogy segítsetek balgaságomon, segítsetek szenvedésem és nyomorúságomon. S ha van bennetek istenfélelem vigyetek magatokkal a szent helyre.”

Amint így kiáltozott az arra haladóknak, végül egy ember szekerén elvitte őt a szent bazilikához.

Itt három napig imádkozott, s ő - aki beteg lábbal érkezett - gyógyultan távozhatott.

47. fejezet

Egy bénáról, akit egy ökör hordozott

Volt egy nyomorék, akinek - hasonlóan ahhoz a remetéhez, akinek egykor vigasza egy ökör volt - volt egy ökör. Ezt az ökröt szekérbe fogta, és házról házra járt vele, hogy a jámbor emberektől alamizsnát kérjen.

Amikor a Szent Főpap ünnepén Tours-ba érkezett, leborult a sír előtt és imádkozva aláztatatosan a Szent Főpap segítségét kérte. Ezután övéi a sír szent boltozata elé helyezték. És amikor a mise már a vége felé járt, s az emberek Megváltónk szent testét kezdték magukhoz venni, azonnal feloldódott a bénulás, ami

térdeit eddig gúzsba kötötte, és lábaira állt. Ezután pedig a nép csodálkozásától kisérvé saját lábán az oltárhoz ment úgy, hogy senki sem támogatta.

Ettől a pillanattól fogva pedig egészségesen folytathatta életét.

48. fejezet

Egy emberről, akinek keze és lába nyomorék volt

Carné vidékéről, ami az andegavusok szállásterületén van, egy Floridus nevű, nyomorék kezű és lábú ember jött Candes szent kolostorához, ahol a Szent Hitvalló Krisztushoz távozott.

Itt néhány napot töltött virrasztással és imádsággal, majd minden betegség eltávozott testéből. Tagjai kiegyenesedtek, s egészségesen térhetett haza övéihez.

49. fejezet

Egy másik bénakezűről

Eljött ismét az ünnepnap, amelyen nagy népsereg gyűlt össze, és íme egy béna kezű is jelen volt. A szent sírt ajkával csókolta, könnyeivel áztatta, és hangosan kérte a Boldog Hitvalló közbenjárását: Töretlen hittel a szokásos segítséghez folyamodott. Aztán amikor az ünnepi liturgiára a papság kivonult, és a lektor – akinek a felolvasás a kötelessége – előlépett, és a nyitott könyvből a Szent életét olvasta, hirtelen kinyújtotta karját, és meggyógyult.

Így mindenki szemeláttára elnyerte az oltalmat, amit kért.

50. fejezet

Egy vak meggyógyításáról

Ugyanezen az ünnepen egy vak is sírva kérte, hogy kapja vissza látását, s amint megérintette a palástot, amely az ajtótól a Szent lábáig lógott le a falról – miközben szemhéjából vér folyt - a nép tanúsága szerint meggyógyult.

51. fejezet

A hasfájásról

Egy hasfájásos embernek - aki rejtett kelevényeitől sokat szenvedett, amíg sok városon át Tours-ba érkezett - itt is nagy kínokat kellett kiállnia.

Eközben sokan gyógyultak meg a Szent sírjából vett porból, amelyből italt készítettek, és megittak. Mások az itt lévő olajjal kenték be magukat, és így nyertek gyógyulást. Néhányan pedig attól a víztől, amellyel Húsvét előtt a sírt mossák le. Tehát ezek a dolgok sokaknak jelentettek jótéteményt.

Én pedig láttam, hogy ez a hasfájással küzdő ember reményét veszítve fekszik. A bazilikába vittem, és ő más virrasztókkal együtt az egész éjszakát ébren töltötte. Reggel aztán a sírhoz ment, a sír porát borba keverte, megitta, és gyógyultán távozott.

52. fejezet

Arról, aki egy súlyos daganattól szabadult meg

Egy másvalaki pedig súlyos láztól esett ágynak, mivel arcán méreg gyülemlett össze, és különleges módon az alsóbb részek felé terjedt tovább. Tehát amint e méreg lejjebb ment, a szenvedő ágyékán egy seb keletkezett, és hihetetlen módon, jól láthatóan a talpáig haladt. Nagysága akkora volt, mint egy

lúdtozás. Ezután felfelé indult el újra, s nagy fájdalmat okozva az egyik oldalon és a karon át egészen a nyakig hatolt. Majd a másik oldalon megint leszállt a talpáig. Aztán megfordult, s arra a helyre érkezett ahol keletkezett: Így vándorolt a beteg testében.

Ő pedig nem tudta, hogy szerencsétlenségében hová menjen, mit csináljon. Csak jajveszékelt sírva, mivel a fájdalom előcsalta könnyeit, hiszen testét oly sok szenvedés támadta meg.

Amikor ezt jelentették nekem, a szokásos ellenszérumot ajánlottam, a szent ereklyék igaz gyógyszerét, amelytől még a halálra készülő is életre támad. Erős hittel azt tanácsoltam, hogy vegyen be egy keveset a sír porából. Kísérői nagy sietséggel rohantak a sírhoz, vettek a porból, és miután borral elegyítették, a betegnek nyújtották. Amint megitta, rögtön elszállt minden fájdalma, és még abban az órában egészséges lett.

53. fejezet

Egy megháborodott visszanyeri ítélőképességét

A nép számtalan olyan esetet hallott, amikor távoli vidékekről jövők kérték a Boldog Hitvalló segítségét. Ezek közül még a többiekénél is csodálatosabbak azok az esetek, amikor ördögi mesterkedés révén megháborodott emberek nyerik vissza egészségüket.

Történ egyszer, hogy egy Bajeux városából való férfi sok bortól megrészegülve kelt útra. Ám útközben hatalmas forgószelel támadt, amely a mező porát felkavarta – s a szokásos módon – szalmaszálakat sodort a levegőbe. Az ég egyetlen porfelhővé vált, amely őt is betakarta, és miután eszt veszttette, lova ledobta magáról.

Egy kis idő elteltével találták meg övéi, s már megháborodottan vezették haza. Zabolátlanul viselkedett, s megpróbált elmenekülni, holott senki sem üldözte. De miért is részletezzem tovább? Bilincsekkel fékezték meg, láncokkal megkötötték, és őrizet alatt tartották. Ő pedig fogait csikorgatta, mivel nem engedték futni, és saját magát harapdálta.

Amint így szenvedett, a szülők figyelmeztetésre a Szent templomába vezették, és itt hosszú ideig imádkoztak, míg végül meggyógyult.

Ekkor fogadalmat tett, hogy minden évben elzarándokol e helyre, és teljesíti, amit ígért. Később pedig ez az ember a legközelebbi kolostorban haját levágatta, és presbiterré szenteltette magát. Ettől fogva odaadón kezdett Istennek szolgálni, de a Szent Főpaprak tett fogadalmát nem teljesítette. Négy év múlva aztán történt, hogy - én azt hiszem, hogy az Ellenség kerítette ismét hatalmába - újra a korábbi elmebetegség szállta meg. S most is – mint korábban – láncra verve vitték a szent templomba. Itt miután hat napnál egy kicsivel hosszabb időt töltött virrasztással és imádsággal, és amit korábban elhanyagolt, most teljesítette, egészségesen térhetett haza.

De sok bűnt követett el, és újra a bor rabja lett, így végül korábbi betegségében halt meg.

54. fejezet

Egy Lexy-ből való vak lányról

Ha minden egyes csodát - amelyek már megtörténtek, vagy amelyek napjainkban történnek, - elbeszelnénk, óriási mennyiséget gyűjthetnénk össze a Szent Hitvalló csodás tetteiből.

Egy Lexy-ből való, serdülő korban járó lány szeme világát elveszítette. Buzgó szívvel. a Szent hajlékába ment, s az ünnep egész ideje alatt földre borulva imádkozott.

Az ünnep utáni harmadik napon övéi sürgették, hogy már térjenek vissza. Ám ő kérte, hogy vezessék még egyszer oda a Szent sírházhoz. Itt újra és újra leborult, majd szemeit megtörölte azzal a palásttal, amely a sírt fedi, s búcsút véve eltávozott.

Amikor már hajóra szálltak, a következőket mondta:

„Hálát adok neked Szent Hitvalló, mert – még ha azt nem is érdemeltem ki, hogy lássam szent hajlékodat – megérintheztem szent palástodat.”

Amint ezeket sírva elmondta, s megtörölte szemét, íme visszakapta látását. S amint felnézett, e szavakat szólta:

„Talán ez lenne a Szent bazilikája?”

A közelben állók pedig helyeseltek. Ekkor Ő így szólt:

„Nem fogok addig visszatérni, míg a Szent Patrónusnak hálát nem adok azért, hogy látásomat visszaadta.”

Visszatért hát, és a Szent Főpap dicséretét zengte, amit sokan láttak. Majd imáját befejezve örvendezve eltávozott.

55. fejezet

Egy lebénult kezű gyermekről

Ugyanezen az ünnepen jelen volt egy Sens-ből való, elszáradt kezű fiú is. A szent ünnep után négy nappal pedig, amint ott imádkozott a Szent lábánál, a nép szeme láttára kiegyenesedtek ujjai.

Így az egész összesereglett nép tanúja volt Isten nagyságának. Látták, hogy hogyan telik meg keze vérrel, és hogyan árad szét fokozatosan az ereken. A nedvesség úgy töltötte el kezét, mint amikor a régóta száraz szivacsot vízbe teszik, s az mohón szívja magába a nedvet. Miután megteltek a vénák, s az inak feszessé váltak, s a bőr újra piros lett, elsorvadt kezét egészségesen nyújtotta ki.

56. fejezet

Egy asszonyról, akinek lebénult ujjai a tenyerébe fordultak

Egy Poitiers-ből való asszony is méltó volt arra, hogy ilyen orvosságban részesüljön.

Az asszony ujjai tenyerébe fordultak, és körmei befelé nőttek. Így aztán majdnem az egész keze csontig el volt rothadva.

Hittel eltelve a Szent ünnepére jött, hogy a leghathatósabb gyógyszerrel kiesdekelje. Miközben a szokásos módon vettek részt az ünnepen, így szólt övéihez:

„Azért jöttünk, hogy teljes szívvel kérjük a Szent oltalmát, de a bűnök miatt még nem érdemeltük ki, hogy megkapjuk, amit kértünk. Ezért miután imánkat befejeztük, hazamegyünk, és bízunk a Főpap jószágában, hogy a lélek hűséges imája a test betegségét is orvosolja.”

Ezeket mondta, s mintegy a Szenttől búcsút véve eltávozott.

Amikor a nap már estére járt, a Caris folyó partjának közelébe vett magának szállást. Ám éjfél körül felébredt, és hálát adott Istennek, hogy él, hogy jól van, és hogy a Szent Püspök sírját érinthette. Miután ezeket sírva elmondta, újra elaludt. És íme egy férfi állt előtte hófehér hajjal, bíborba öltözve, és kezében keresztet tartott. Ezeket mondta:

„Most meg fogsz gyógyulni a mi Megváltónk, Jézus Krisztus nevében.”

Majd megragadta kezét, s ujjait az ő ujjai közé helyezte, amelyek elzárták tenyerét, és kiegyenesítette őket. Miután ezeket látta látomásában, felébredt, és vér folyt le kezéről. Majd Isten dicsőítésére tárhatta ki már meggyógyult kezeit.

Amikor aztán reggel lett, visszatért a bazilikába, és hálát mondott, majd boldogan újra útra kelt.

57. fejezet

Arról, aki Szent János ünnepén munkát végzett, és ezért lebénult

Szent János ünnepén, amikor a nép a szentmise megünneplésére gyűlt egybe, egy asszony kapát fogott, és kiment a mezőre. A gyomot akarta kiirtani vetéséből, s nem volt szüksége az Úr Előfutárának tiszteletéből fakadó isteni vigasztalásra.

Ám amint elkezdett dolgozni, az isteni tűz elborította kezét, s mintha lángolt volna. Majd teljesen belepték a hólyagok és a kelevények.

Nem kevésbé gyötörte a szégyen, mint a testi fájdalom, mivel, amit titokban tett, azt akarata ellenére nyilvánosságra hozta. Ezután kiáltozva és jajveszékelve Szent Márton templomába sietett, s négy hónapig kínok között imádkozott leborulva a sír előtt. Ekkor elmúlt a testét égető forróság, s újra egészséges lett.

Ez az asszony pedig egy tours-i polgár szolgálója volt, aki – miután a nő a megváltásáért járó díj felét kifizette, és eltávozott – egy másik szolgát keresett.

58. fejezet

Egy vak és nyomorék gyermekről

Egy Párizsi ifjút, aki ruhák összeállításával kereste kenyerét, miután testében sok mérges nedv gyülemlett fel – ami nem más, mint megfáradt vérüledék – négynapos láz vett le lábáról. Ezután e mérges folyadék buzogni kezdett, s a fiú egész testét undorító kelésekkel borította el. Sokan leprásnak gondolták. S azonkívül, hogy egész testét kegyetlen fájdalom járta át, mind a két szemére megvakult.

Hallotta pedig a Boldog Főpap hírét, és mindenütt ismert erényét. Ezért Tours városába utazott. Itt sok napon át böjtölt, és imádkozott, majd visszakapta látását és korábbi egészségét.

E fiú szabad születésű volt. Ám amint Leodastis, Tours előljárója hallott e kiváló mesterről, fondorlatot eszelt ki, és a következőket mondta:

„Uraid elől menekülsz, ezért nem kóborolhatsz ezentúl akárhová!”

És megparancsolta, hogy kötözzék meg, vigyék a házába, és őrizzék.

De ekkor sem maradt el az Angyali Hitvalló közbenjárása: Amint ugyanis foglyul ejtették, újra korábbi betegségebe esett, és nagyon szenvedett.

Amikor az előljáró látta, hogy semmiféle hasznot sem tud belőle húzni, eloldozta, és szabadon bocsátotta. Ő pedig a bazilikába ment, és másodszor is meggyógyult.

59. fejezet

Egy asszonyról, aki szabadnak született, és mégis eladtak

Hasonló volt az az eset is, amikor egy nőt, aki már elnyerte szabadságát, a családfő barbár fiai újra eladtak.

De a Szent ereje – ami könnyen nyújt ilyen esetekben védelmet – teljesen lebénította a nő tagjait. Térdénél az inak annyira kificamodtak, hogy talpa a combjához húzódott.

Ekkor urai elengedték, mert már haszontalan volt számukra. Ő pedig a Szent Hitvalló oltalmába ajánlotta magát. Egy kis ideig az Ő szentéjében tartózkodott, és visszanyerte egészségét és egyben szabadságát is.

60. fejezet

Szem-és fejfájásomról

Először arról az időszokról írtam könyvet, amely közvetlenül a Paulinus által leírt események után következett. Ez a könyv negyven fejezetből állt. E mostani vállalkozásomat hatvan fejezetesre terveztem. Szent Márton megvetvén a világot a szüzesség erényével volt ékes, és – mivel rejtett ármánykodások és a nyílt igazságtalanságok próbáját is győzelmesen kiállta – mártírnak is tartjuk. Ezért jár neki a harmincszoros és a hatvanszoros korona is.

Ezenkívül e száz csoda leírásával azt is kifejezésre juttatjuk, hogy százszoros termést hozott.

Megvolt a reményem, hogy fogadalmamtól – miszerint nyolc év alatt Isten parancsára művemet befejezem – nem kell elállnom.

E könyvet pedig egy velem történt csodával kezdtem, s most újra magamhoz térek vissza, s úgy gondolom, hogy ez az isteni gondviselés műve. Ugyanis amikor már az ötvenkilencedik csodát leírtam, s a hatvanadikra várakoztam figyelmesen, baloldali halántékom hirtelen elkezdett fájni. Az erek lüktettek, könnyem állandóan ömlött, s ezek akkora fájdalmat okoztak, hogy szememet erővel kellett szorítani, hogy ne zúgjon.

Ezt egy napon és egy éjszakán át tudtam elviselni, s ezután reggel a Szent bazilikájába mentem, ahol imára borultam le. Majd pedig letakartam a beteg testrészt azzal a lepellel, ami a szent sír előtt lógott. Amint hozzám ért, rögtön abbamaradt az erek lüktetése, és könnyeim árja elapadt.

De három nap múlva fejem jobb oldalát szállta meg egy ugyanilyen fájdalom: Újra lüktettek a vénák, és bőségesen folyt a könnyem.

Ekkor ismét felkeltem korán, s a korábbihoz hasonló módon betakartam a fájó testrészt e lepellel, majd gyógyultan távoztam.

Tíz nap múlva aztán azt vettem észre, hogy folyik a vérem. Majd három nap múlva az a gondolatom támadt – azt hiszem, hogy ezt a gonosz Cselvető sugallta – hogy betegségemet a vér okozta. S ha rögtön megvágták volna eremet, e fájdalom azon nyomban megszűnt volna.

Míg ezen gondolkodtam, s e kérdést meghánytam vettem magamban, mind a két halántékom elkezdett hevesen lüktetni. Visszatért a korábbi fájdalom, de most már az egész fejemet gyötörte.

E fájdalomtól kényszerítve a bazilikába siettem, s gyarló gondolataim miatt bocsánatért esdekeltam. A lepellel pedig, ami a boldog sírt fedte, megérintettem fejemet, s tüstént eltávozott a fájdalom. Én pedig egészségesen távoztam a sírtól.

A Boldog Férfi még sok más cselekedetet is véghezvitt napjainkban, amelyeket hosszú volna mind végigsorolni. Mégis, ha még kiérdekeljük, hogy csodákat lássunk, azokat egy újabb könyvben fogjuk leírni. Mert - amint már megmondtam - e két könyv fejezeteinek a száma változatlan marad.

Én pedig nagy hálát adok jószágos Urunknak, hogy a Dicsőséges Főpap közbenjárására megengedte nekem, hogy – amiről e mű kezdetén beszéltem – képes voltam maradéktalanul véghezvinni. És kérem Őt, hogy a jótéteményeket – amiket a Szent Hitvalló a nép körében véghezvisz – adja meg számomra, bűnös számára is. Tisztítson meg tévedéseimtől, amelyeket lát és észrevesz. Mutassa meg nekem az igazság fényét, és szabadítson meg a hitetlenség mótelyétől. Tisztítsa meg szívemet és elmémet a fényűzés rothadt szennyétől, és gondolataimat ne befolyásolják hiú testi vágyak. Mosson le rólam minden könnyelműséget, és irtsa ki belőlem ezt a bűnt.

Amikor pedig az ítélet napján bal oldalra állítanak, a kosok közül ragadjon ki a jobb oldalra. Tartson meg engem hátán hordozva, amikor az Igazságos Bíró ítéletet hoz. És amikor az ítélet elhangzik, s engem a pokol tüzére tartanak méltónak, szent palástja, amelyet Ő visel, takarjon be engem is, és mentsen meg a rám kirótt büntetéstől.

És amit egykor a feltámasztott szerzetesről Isten angyalai mondtak, mondják most rólam is:

„Ő az, akiért Márton imádkozott!”

Mivel pedig nem érdemlem meg, hogy a dicsőség ruhájába öltöztessenek, legalább arra legyek méltó, hogy az alvilág bukott szolgálitól megmeneküljek, és vétkeim súlya ne húzzon le annyira, hogy ama országból kizárjanak, amelyet mindig hűségesen megvallattam.

A harmadik könyv fejezetei

1. Torokfájásomról
2. Egy nyomorék leány gyógyulásáról
3. Egy emberről, akinek egy bot a markában ragadt
4. Egy béna gyógyulásáról
5. Egy vak gyógyulásáról
6. Egy nyomorék gyógyulásáról
7. Arról, aki vasárnap kulcsot készített
8. Egy halott feltámad
9. Arról, akinek lebénult a lába
10. Édesanyám lábszára meggyógyul
11. Egy asszony keze meggyógyul
12. Egy gyermek kigyógyul betegségéből
13. Theoda lábának gyógyulásáról
14. Egy meghajlott hátú emberről
15. A nyomorék Gundulfusról
16. Egy vak visszanyeri látását
17. Siggonak, a király tanácsosának füléről
18. Betegség támadja meg a jószágokat
19. Egy vak gyógyulásáról
20. Egy újabb vak nyeri vissza látását
21. A béna Julianusról
22. Egy asszonyról, aki a Szent fekhelyénél nyeri vissza látását
23. Egy némáról, akitől testvérei elveszik vagyonát
24. Az olaj gyarapodásáról
25. Egy asszony ujjai kiegyenesednek
26. Egy béna asszonyról
27. Egy béna gyermekről
28. Egy vak visszanyeri látását
29. Egy emberről, akinek egy bot a kezéhez ragadt
30. Hogyan szabadul meg egy gyermek hasfájásától
31. Egy asszony elszáradt kezéről
32. Egy asszonyról, akinek kezei egymáshoz nőttek
33. A lovak megbetegedéséről
34. Egy hólyagos daganatokat okozó járványról
35. Két nyomorék és egy vak meggyógyul
36. A lebénult Augustusról
37. Egy néma leányról
38. Egy Catalaunumból való diakónusról
39. Egy béna és vak asszonyról
40. Egy nyomorék visszanyeri egészségét
41. Hogyan törtek össze egy leány bilincsei
42. Hogyan menekült meg a lángokból az Ő életéről szóló könyv
43. Két ifjú meggyógyításáról
44. Malulfus lebénulásáról
45. Egy másik ember keze is meggyógyul
46. Egy lebénult kezű nőről
47. Arról, akit adósága miatt tartottak fogságban
48. Egy vak visszanyeri látását

49. Egy teljesen lebénult gyermekről
50. Egy presbiter kigyógyul hidegleléséből
51. Cardegisilus gyermekének gyógyulásáról
52. Egy hasmenésben szenvedő klerikusról
53. Egy felakasztott szabadulásáról, és egy másik ilyen esetről
54. Egy néma gyógyulásáról
55. Egy lebénult kezű asszonyról
56. Egy béna és vak asszonyról
57. Egy vak visszanyeri látását
58. Egy nyomorékról, két vak gyógyulásáról, és két ördögtől megszállott megtisztításáról
59. Egy lázban szenvedő ifjúról
60. Azokról a dolgokról, amik egy utazásom során történtek

Georgius Florentiusnak, Tours püspökének Szent Márton püspök csodáiról írt harmadik könyve

Előszó

Amikor Krisztustól indítva Szent Márton csodáinak harmadik könyvét is elkezdjük, hálát adunk a mindenható Istennek, aki olyan gyógyítót küldött közénk, aki betegségeinktől megtisztít, kimossa sebeinket, és az üdvösség gyógyszerét nyújtja számukra. Mer ha az Ő szent sírjánál a lélek megalázkodik, és imádkozik, ha kiárad a könny, és azt őszinte megbánás követi, s ha a szív mélyéről tör fel a sóhajtás, és lelkünk álnokságát megfékezzük, akkor a sírás öröme fordúl, a bűn bocsánatot nyer, és a szív töredelme gyógyulást szerez.

Mert a szent sír érintésétől gyakran megszűnik a vérzékenység, a vakok újra látnak, a bénák felkelnek, és a szív keserősége messze távozik.

Mivel ezek közül sokat megtapasztaltam, méltatlannak érzem magam, hogy e sok csoda közé a velem történeteket is beleszőjem. De attól is félek, hogy ártalmasabb, ha ezeket mintegy csalárd módon elhallgatom. Isten a tanúm és a remény, amelyet az Ő hatalmába vetek – s hiszem, hogy nem csalódom kegyelmében – hogy akárhányszor fejfájás gyötör, vagy halántékom lüktet, vagy hallásom eltompul, vagy elhomályosodik a szemem, vagy valamely más testrészem fáj, a beteg testrészt rögtön a sírről lelógó lepellel érintem meg, s azon nyomban meggyógyulok.

Én pedig csendben csodálkozom, hogy bármilyen fájdalomam rendszeresen, nyomban megszűnik.

1. fejezet

Torokfájásomról

Hogy milyen csoda történt velem a minap, mindjárt e könyv elején elmondom:

Bőjti idő után egy lakomán vettünk részt, ahol tálcán halat szolgáltak fel. Miután megáldottuk a szent kereszt jelével, elkezdtük enni, s egy halszáлка szerencsétlen módon a torkomon akadt. Nagy fájdalmat okozott, s éles hegyével a torkomba szúrt. Ezenkívül olyan hosszú volt, hogy gégémnél elzárta a torkomat. Elakadt a hangom, s a szájpadlásomról bőven áradó nyálat sem engedte lefolyni.

A harmadik napon, amikor sem kiköhögni, sem más módon nem tudtam a nyálat eltávolítani, a sírhoz futottam, félelemmel leborultam, és bőséges könnyet hullatva kértem a Hitvalló közbenjárását. Ezután felálltam, és a sír előtt lógó lepellel megérintettem gégémet, torkomat, és fejemet. S azon nyomban visszanyertem egészségemet. Még mielőtt elhagytam volna a szent hajlékot, már semmi fájdalmat nem éreztem.

De hogy e kegyetlen szálkával mi történt, nem tudom. Mert nem köptem ki, és azt sem vettem észre, hogy az ürülékkel távozott volna. Azt viszont tudom, hogy olyan gyorsan gyógyultam meg, hogy méltán gondolhatom: valakinek a keze távolította el torkomból, ami oly sok fájdalmat okozott.

2. fejezet

Egy nyomorék leány gyógyulásáról

Egy tizenkét éves lány minden tagja le volt bénulva, és hat éven keresztül a szülei házában feküdt, és olyan volt, mintha halott lenne. Nem tudott járni, sem kezét mozdítani, nem láthatta a fényt, nem tudott beszélni, és nem hallott.

Szülei a Szent sírjánál a leányért könyörögtek, adományokat ajánlottak fel, és fogadalmakat tettek. Ebben az időben a nép ünnepre gyűlt össze, és örvendezve ülték a szent napot. Az ünnep után három nappal a leány apját hívta, s így szólalt meg: „Szomjazom.” Az apa örvendezve – mivel leánya soha nem hallott hangját hallhatta – szaladt gyorsan, és egy kevés vizet nyújtott neki. Ő pedig megitta, és ezeket mondta: „Nyújtsd ide a kezéd!” Erre az apa megfogta kezét, és felsegítette őt. A leány pedig lábaira állt, az ég felé tárva kezeit és szemét az égre emelve szólalt meg újra: „Hálát adok neked, mindenható Isten, ki letekintettél nyomorúságomra, és arra méltattál, hogy Szent Főpapod közbenjárására meggyógyuljak.” Ezután ép tagokkal, látását és hallását visszanyerve, nagy örvendezéssel tért vissza házukba.

3. fejezet

Egy emberről, akinek egy bot a markában ragadt

Két évvel azelőtt pedig, hogy ez történt, egy ember nem félte és nem tisztelte az Úr feltámadásának szent napját, és – amint megkapta évi gabonajárandóságát – a malomba sietett. Feltette a búzát, és elkezdte kezével forgatni a malomkövet. De miután befejezte a munkát, öklét nem tudta szétnyitni, hanem amint fájdalomában egy bothoz kapott, megragadta, de elengedni már nem tudta. Mikor látta, hogy nem tudja eltávolítani, a bot két végét levágta, és a szent bazilikába ment. Itt imádkozott, és virrasztott. Ekkor engedtek ujjai, és keze újra egészséges lett. Ám a következő évben ugyanazon a szent napon újra azt a munkát végezte, amiért korábban Isten büntetéssel sújtotta. És most ismét kezéhez ragadt egy bot. Újra a Szent hitvalló templomába ment a fájdalomtól sírva, de most nem nyert rögtön meghallgatást. Csak két év múlva, ugyanazon az ünnepen – amelyen az a leány gyógyult meg, akiről az imént beszéltünk – szabadult meg ő is ettől a bottól.

4. fejezet

Egy béna gyógyulásáról

Egy lemovik néptörzsből való béna embert – mivel járni nem tudott, és nem is látott – hoztak kezükben a jámbor hívők, és a szent sír elé helyezték. Ő pedig a Boldog Főpap irgalmáért esedezett, és béna tagjai kiegyenesedtek, s teljesen egészséges lett.

5. fejezet

Egy vak gyógyulásáról

Egy vak pedig, aki hosszú ideje meg volt fosztva látásától, a fentebb említett ünnepre jött. Itt imádkozott, s amint a szent sír előtt állt, hirtelen megnyíltak szemei, és visszanyert látásának örülhetett.

6. fejezet

Egy nyomorék gyógyulásáról

Egy Tours városából való gyermek egészsége hosszú időn keresztül válságos volt, és teljesen lebénult. A láz következtében elveszítette még a reményt is arra, hogy valaha járjon. Lábszárcsontjai kicsavarodtak, s kötelekként fonódtak egybe: még csak szétválasztani sem lehetett őket. Amikor a láz elhagyta, azt kérte szüleitől, hogy vigyék őt a szent bazilikába. El is vitték, és a Szent lábai elé helyezték. Ő pedig imádkozott, hogy a szokásos segítség rajta is könyörüljön. A harmadik napon aztán – miután ő és szülei egészen addig szüntelenül imádkoztak, és böjtöltek – kiegyenesedtek lábszárai, és a szülők egészségesen kapták vissza gyermeküket.

7. fejezet

Arról, aki vasárnap kulcsot készített

Egy Cracatonnusból, Andes vidékéről való, Senator nevű ember vasárnap kulcsot készített, és mindkét kezének ujjai összerándultak, úgyhogy körmei a tenyerébe fűrődtek. Lám aki ajtót akar kinyitni, még saját ujjait sem volt képes kiegyenesíteni. Miután két hónapig így szenvedett, s már körmei húsába vágtak, tenyere pedig már rothadni kezdett, a Hitvalló közbenjárását kérte. Négy napot böjttel és imádsággal töltött.

Ekkor kezét gyógyultan emelhette fel, és egészségesen távozhatott. Eközben dicsőítette a Szent Főpap erényét, és hirdette, hogy semmi olyat nem tesz, amiket korábban helytelenül tenni szokott.

8. fejezet

Egy halott feltámad

Abban az időben, amikor Tours városában ilyen csodák történtek, Hispániából Chilpericus királyhoz követek jöttek: Florentius és Exsuperius. Egy egyházi lakomán én is vendégül láttam őket, s lakoma közben – mivel katolikusként vallották magukat – Florentius, aki közülük az idősebb volt, izgatottan kérte, hogy meséljek valamit a boldog Férfi erényeiről. Én pedig hálát adva Istennek megkérdeztem, hogy az ő hazájában ismerik-e Szent Márton nevét, és hogy olvassák-e életrajzát. Kérdésemre azt válaszolta, hogy hazájában igen nagy tiszteletben tarják a Szent Hitvalló nevét. De azt is elmesélte, hogy bizonyos értelemben ő maga is a Szent Főpap fia, mivel rajta mutatkozott meg a Szent hatalmas ereje:

Nagyapám – kezdte a beszédet – sok évvel ezelőtt Szent Márton főpap tiszteletére bazilikát építtetett, majd kiváló és szép felszereléssel ékesítette azt. Ezután jámbor papokat küldött Tours-ba, hogy kérjen a Szent Püspök ereklyéiből, hogy a helyet, amit az Ő tiszteletére épített, e relikviák szenteljék meg.

Miután ez megtörtént, néhány napon keresztül feleségével hált, és kérte a Szent Főpap áldását. Egy idő után gyermekük született. Ám amikor három hónapos lett, olyan súlyos lázba esett, hogy csaknem teljesen elhagyta magát: Sem anyatejet, sem másféle táplálékot nem tudott magához venni. A betegség nem múlt el, s mivel semmit sem evett, már alig lélegzett. Már várták a megváltó halált, és nemsokára ki is lehelte lelkét.

Akkor az anya egyetlen, elsőszülött fiának elvesztésétől elszomorodva és kétségbeesve karjába vette a már élettelen testet, és erős hittel Szent Márton oltára elé helyezte. S mintha testi szemei látnák a Szentet, nagyanyám így szólította meg:

„Az a legnagyobb reményünk, ó Boldog Hitvalló, hogy ereklyéidet ideszállítottuk. Általa a betegségek eltávoznak, a láz csillapodik, a vakság homálya megszűnik, s más bajok is orvoslást nyernek. Mert sokszor olvastunk rólad, hogy miket tettél életedben, és miket halálod után. Mert hallottuk, hogy imáidra a halottak feltámadnak, csókokat elűzi a leprát, szavad meggyógyítja az ördögtől megszállottakat, ujjaddal eltávolítod a mérget, és hogy mást is tettél.

Itt is meg fog nyilvánulni hatalmad, ha most hitünk kiérdemli, hogy ezt a gyermeket feltámaszd. Ha ezt nem teszed, akkor itt többé nem hajtunk fejet, nem gyújtunk mécseseket, és semmiféle tiszteletet nem fogunk itt kinyilvánítani.”

Miután ezeket mondta, az oltár előtt hagyta a gyermeket, és kíséretével eltávozott. Reggel aztán visszajöttek, s a gyermeket az oltár felé fordulva találták. Míg a többiek csodálkoztak, az anya karjaiba vette fiát, és amint a fiú felismerte őt, abbahagyta a sírást. Melléhez emelte, ő pedig rögtön inni kezdte a tejet, s így erőre kapott.

Ekkor az anya és az apa egész háza népükkel az ég felé fordulva áldották Istent:

„Most már tudjuk, hogy nagy Isten vagy, s egyedül Te művelsz csodákat, aki gyermekünket a Te Hitvallód imáira feltámasztottad.”

Azon a helyen ettől fogva sokkal nagyobb tiszteletben részesítették Szent Mártont, mint korábban.

Ezt a csodát magától Florentiustól hallottam.

9. fejezet

Arról, akinek lebénult a lába

Egy Poitiers városából való klerikus, akinek lakhelye azon a területen volt, amelyik a Szent bazilikájához tartozott, egyik lábára sántított. Ő úgy tartja, hogy ezt egy délben támadó démon okozta. Egy térdéig érő botot vágott, bőrrel vont be, és a térdéhez illesztette. A saját lábát pedig hátrakötötte, és a lába helyett e botra támaszkodva járt.

Kilenc év után jött a bazilikába, és három napig imádkozott. De már az ünnep harmadik napja előtt kiegyenesedett a térdé. Ezek után a szent ünnepre összegyűlt népnek elmondta, hogy hogyan gyógyította őt meg Szent Márton hatalma.

10. fejezet

Édesanyám lábszára meggyógyul

Most a Szent azon csodája kerül sorra, amelyik édesanyámmal történt:

Miután édesanyám nagy szülési fájdalmak árán engem a világra hozott, a fájdalom egyik lábszárának izmára szállt. Ez hirtelen beálló fájdalom volt, amely – ha rátört – erős szúráshoz hasonló érzést keltett, mintha szögeket szúrnának bele. E fájdalom azonban gyakran szünetelt. Amikor viszont rátört, csak úgy tudta csillapítani, hogy a tűz elé tartotta, s a tűz heve tompította a fájdalmat, vagy ha valamilyen kenőccsel bekente. De minek részletezzem tovább?

Püspökké szentelésem után Tours-ba jött, egyrészt azért, hogy a Szent Főpap elé járuljon, másrészt pedig mivel én kértem erre.

Itt két vagy három hónapot töltött, és ezalatt állandóan kérte a Boldog Főpap segítségét. Végül a mindenkinek segíteni kész kegyelem letekintett rá, és lábszárából eltávozott a fájdalom, ami pedig harmincnégy évig gyötörte.

11. fejezet

Egy asszony keze meggyógyul

Egy másik, Angers vidékéről való asszony, akinek ujjai a tenyeréhez voltak ragadva, e szent helyen könnyörgött gyógyulásáért. Ekkor ujjai kiegyenesedtek, s egészséges kézzel távozott.

12. fejezet

Egy gyermek kigyógyul betegségéből

Egy gyermek rokonom súlyos lázba esett. Tagjait kívül forróság gyötörte, belső része pedig állandóan kívánta a folyadékot. Ám amint valamit ivott, az rögtön kifolyt belőle. Emellett nem evett semmit.

Miután négy öt napig így kínlódott, megkért, hogy hozzak neki egy keveset a szent sír porából, hogy azt megigya.

Amint meghoztam, borba kevertem, hogy szívesebben fogyassza, s ezután rögtön visszanyerte egészségét.

13. fejezet

Theoda lábának gyógyulásáról

Viliacharius presbiter Theoda nevű leánya nagyon szenvedett a köszvénytől, míg végül egyik lába teljesen lebénult. Ekkor a szent bazilikába ment, ahol – miután könyörgését az Úr elé tárta – megszűnt a bénulás, és egészséges lett.

14. fejezet

Egy meghajlott hátú emberről

Ebben az időben egy faluban, amely a Szűz Anyáról nevezett egyházközség oltalma alá tartozott, élt egy ember, akinek hajlott volt a dereka, és csak nagyon meggörnyedve tudott járni. Az evangéliumi hajlott hátú asszony sorstársaként lefele görnyedt, s nem tudott felegyenesedni, hanem a hóna alá vett két botot, s így vonszolta magát.

Így jutott el a Szent ünnepére, ahol az ünnep után három nappal felegyenesedett, és az ördög cselvetésének minden következményétől megtisztulva, egészségesen távozott.

15. fejezet

A nyomorék Gundulfusról

Gundulfus, ugyanezen város polgára gyermekkorától fogva Gunthariussal, Chlothar király fiával lakott együtt. Mialatt e szolgálatot teljesítette, egyszer a király parancsára felmászott egy fára, hogy érett gyümölcsöt szedjen. De az ág eltört alatta, ő leesett, és lábát egy kőhöz ütötte, amitől az megbénult. Sok éven át így élt, nyomorék lábbal, amikor egy alkalommal lóra szállt, és túl gyors futásra ösztökélte, amitől a ló megbokrosodott, ő pedig leesett, s most az a lába is megsérült, amelyik eddig egészséges volt.

Ekkor a szent bazilikába vitette magát, leborult a kövezetre, és hittel eltelve imádkozott. S nem késlekedett a kegyelem, amely mindig a bajbajutottak segítségére siet, hanem rögtön elmúlt minden fájdalma, és egészségesen állt fel a kövezetről.

De amint már mondtuk, kereken harminc éve sántított az egyik lábára. Ekkor megvizsgálta bűnös lelkiismeretét, s úgy döntött, hogy jó útra tér: Haját levágatva a Szent Főpap szolgálatára adja magát. De előtte még rávette a királyt, hogy minden javát még életében a bazilikának adhassa. Ekkor aztán levágatta haját, fogadalmat tett, s lába – amelyik, mivel csontja eltörött, rövidebb volt – kiegyenesedett, és meghosszabbodott.

És így, aki korábban csak úgy tudott menni, hogy két ifjú támogatta, most mindenféle segítség nélkül és betegsége minden terhétől megszabadulva futhatott, ahová csak akart.

16. fejezet

Egy vak visszanyeri látását

Ezután egy lemovik törzsből származó, vak gyermek jött, s látását a következő módon nyerte vissza:

Születése után három évvel, amikor járni kezdett, ajka szavakra nyílt, s már anyjához hajolt kedvesen, amikor csókot adott nyakába kapaszkodva, és anyja karján üldögélt, az ördög mesterkedése folytán feltámadt a szél port és pelyvát emelve a magasba. S ez a fiút és anyját nagy porfelhőbe vonta. Az asszony pedig tájékozatlan és óvatlan volt, s nem erősítette meg magát sem gyermekét Üdvözítőnk palástjával. Így a cselvető álnokságát siker koronázta: a gyermek szeme megtelt porral, s ez látását tönkretette. Először hosszú ideig ordított, majd anyja lecsitította, de vak maradt. Amikor felserdült, koldusnak adták, hogy velük járva alamizsnát kéregessen, mert szülei nagyon szegények voltak.

Tehát tizenkét évi vakság után Toursba érkezett, annak az ünnepnek az előestéjén, amelyen az Atya Isten az Igét emberi testtel egyesítette, s elküldte a világ üdvözítésére. Amikor az ünnep vigíliája véget ért, a többiek eltávoztak, de ő a Szent lábainál maradt leborulva, mozdulatlanul. Ekkor olyasmit érzett, mintha valami hegyes tárggyal szurkálnák szemeit, és vér folyt ki belőle, amely végigfolyt arcán. Ezután felfelé emelte tekintetét, és látta a fölötté égő gyertyák fényét, s nagy hangon így kiáltott fel:

„Hálát adok neked Isten Szent Hitvallója, mert kiérdemeltem, hogy a te közbenjárásodra a látásomat visszakapjam.”

Ó csodálatos kegyelem! Ó mérhetetlen hatalom! A nép körében mindenféle bajt orvosolsz. Mert, aki eddig alamizsnát koldult, most visszakapta látását, s a te erényed fénye testi fénnel ékesítette arcát. Ó ha téged a sok bűn homálya nem takarna el szemünk elől, kétségtelenül látható módon jönnél hozzánk, és a betegeknek Péter szavával mondanád:

„Aranyom és ezüstöm nincsen, de amim van azt adom nektek: Jézus Krisztus nevében egészségesen menjetek utatokra.”

17. fejezet

Siggonak, a király tanácsosának füléről

Egy alkalommal történt, hogy valamilyen okból Reims városába mentünk. Miután Aegidius püspök – aki ekkor e város egyházának élén állt – kedvesen fogadott bennünket, hétfő reggel a templomba mentünk, és leültünk a szentélyben, hogy várjuk a főpapot. Történetesen – s lehet, hogy ez könnyelműség – Szent Márton ereklyéi is velem voltak.

E találkozóra eljött Siggo is, Sigibertus király egykori tanácsosa, s miután békecsókot váltottunk, leült mellém. De egyik füle el volt záródva, s a másikkal csak nagyon nehezen tudta követni, hogy miről beszélnek. Amikor már mindent kielégítően megtárgyaltunk, őt a plébániára hívták. Ám amint mellőlem eltávozott, a fülében lévő, süketséget okozó eltömődés megszűnt. Úgy érezte, mintha valami nagy szél távozna füléből, s utána tökéletesen hallott. Rögtön visszatért, s nekem kezdett el hálát mondani:

„Három napja már, hogy elveszítettem hallásomat, de miután veled beszéltem, rögtön visszakaptam.”

Én pedig megvallottam, hogy nem az én érdemem:

„Nem akarom szeretet fiaim, hogy nekem hálát mondjanak. Mondj hálát annak, akinek ereje füledet megnyitotta. Mert tudd meg, hogy Szent Márton ereklyéi vannak nálam, s ennek hatalma távolította el tőled a süketséget.”

18. fejezet

Betegség támadja meg a jószágokat

Egy időben olyan súlyos járvány ütötte fel a fejét az állatok között, hogy majdnem miond elpusztult. Ekkor valaki közülünk a szent bazilikába ment, a plafonról lelógó lámpából olajat vett, és ezt vízzel elkeverte egy edényben. Hazavitte, és a még egészséges jószágok homlokára és hátára ujját a folyadékba mártva a szent kereszt jelét írta.

Ezután hitteltelve a már földön fekvő, beteg állatok szájába töltött e kenetből. Ettől aztán az alattomos betegség a szónál is gyorsabban távozott, s az állatok megmenekültek.

19. fejezet

Egy vak gyógyulásáról

Egy Abries vidékéről való ember már hat éve vak volt, s a Boldog Hitvalló oltalmába ajánlotta magát. Bazilikájába jött, és itt sok időt töltött böjttel és imádsággal, s a Szent Főpap közbenjárásáért esdekelt.

Végül eljött a hely legszentebb ünnepe, s míg a nép szentmisén vett részt, visszanyerte látását. Egészségesen térhetett vissza hazájába, akit mások vezettek ide.

Ő pedig a kegyelem ily nagy kiadásának annyira örült, hogy fogadalmat tett: Haját levágatja, és szerzetesnek áll. E fogadalmát pedig később, amikor visszatért, hűségesen teljesítette.

20. fejezet

Egy újabb vak nyeri vissza látását

Még a tengeren túlról is érkezett egy ember, aki – amikor földjén dolgozott, és a hirtelen feltámadt szél port kavart szemébe – nyomban megvakult.

Sokáig élt így, és még saját házában is mások vezették. Három év telt el számára teljes sötétségben. Ekkor a Szent Hitvalló templomába jött, és négy éven keresztül leborulva imádkozott. Ekkor isteni csoda révén kiérdemelte, hogy újra lásson, s megnyíltak szemei, hogy újra szemlélhesse a fényt.

21. fejezet

A béna Julianusról

E csodák híre – amint már elmondtuk – nem csak e városban, hanem más városokban is, sőt majdnem az egész világon elterjedt.

Így jött Julianus is Hispániából, akinek keze és lába nyomorék volt, hogy e kiváló orvoshoz forduljon, és áhítatos szívvel ezeket mondta:

„Szilárdan hiszem, Ó legszentebb Főpap, hogy képes vagy nekem is azt az orvosságot nyújtani, amelyet más benned bízótól sem szoktál megtagadni.”

Ezen őszinte imádságban rendületlenül kitartott, és nem kételkedett Isten irgalmában.

Nemsokára kiegyenesedtek kezei és lábai, s egészségesen távozott.

22. fejezet

Egy asszonyról, aki a Szent fekhelyénél nyeri vissza látását

Igaz, hogy az előző könyvekben gyakran elbeszéltük, hogy azon a helyen, ahonnan Szent Márton az égbe költözött, sok csodát vitt végbe. Most mégis előadom azt is, ami a minap történt:

Egy Tours városából való vak asszony Candes kolostorába ment, amelyben a Szent Főpap fekhelye ma is látható. Úgy gondolta, hogy üdvére válik, ha az ágy rácsát megérintheti.

Ám amikor „ágyról” beszélünk, akkor tudnunk kell, hogy ez nem más mint kövezetre szórt hamu és párnának odatett kő, ahol a mi korunk Izraelje nyakát meghajlítva nyugovóra tért.

Tehát e szent helyre vezette férje az asszonyt, s itt több napon át engesztelő imákat mondott. Végül a kegyelem, amely gyakran árad ki a rászorulókra, letekintett rá, és az asszony elveszett látását visszaadta.

Ettől fogva oly nagy hit gyúlt az asszonyban lángra, hogy haláláig e helyet már soha többé nem hagyta el.

23. fejezet

Egy némáról, akitől testvérei elveszik vagyonát

Egy Angers városában lakó ember testét betegség támadott meg, és ágynak esett. Ezután napról napra nőtt láza, de ez később minden tagjából eltávozott, csak hallását és beszélőképességét veszítette el. Amikor aztán a lázból kigyógyult, és süketnéma maradt, testvérei kitagadták az örökségből, s az atyai házból a következő szavakkal üzték el:

„Ő teljesen megháborodott, s Isten nem engedi, sem azt, hogy a mi vagyonunkból éljen, sem hogy az örökségből részt követeljen.”

Pedig mindannyian idevalósiak voltak, és a saját birtokaikon éltek. De nem gondoltak Isten akaratára, s kidobták süketnéma testvérüket, akit inkább védelmük alá kellett volna venniük.

Ő pedig vagyon nélkül maradt, de a szeretet mégsem halt ki szívéből. Táblákat vett kezébe, és egymáshoz ütvé őket olyan hangokat hozott létre, mintha kérő szavakat adna elő. E művészettel az előző fejezetben már említett vidékre ért, ahol csatlakozott más koldusokhoz. Itt hat éven át a szent kolostor vagyonából jutott élelemhez.

Történt pedig, hogy az egyik vasárnap éjjel, amikor a szegényház egyik lakhelyén nyugovóra tért, hirtelen nagy fényesség töltötte be e helyet. Ő pedig a félelemtől megremegve a földre borult. Egy férfit látott díszes főpapi ruhában, aki megérintette őt, és Krisztus keresztségével megjelölve homlokát így szólt:

„Az Úr téged meggyógyított, kelj fel és menj a templomba, és adj hálát a te Istenednek.”

Ő pedig hangos szóval adott hálát, és kiáltozásától volt hangos az egész vidék. És mindenki odafutott, hogy lássa és megcsodálja, hogy beszél az, aki tegnap még néma volt.

Eközben pedig eljött az éjszakai imaóra ideje. Összegyűlt a nép, és ünnepélyesen elkezdtek a vigíliát, s a Szent kiváló csodája nyilvánvalóvá vált.

Ugyanezen a napon, ugyanitt két ördögtől megszállott is megtisztult, miután a démonok elmenekültek.

24. fejezet

Az olaj gyarapodásáról

De térjünk vissza a mi Arediusunkhoz (II. könyv, 39. f.), e rendkívüli emberhez, hogy úgy mondjam a Boldog Hitvalló gyermekéhez, akinek megadta, hogy ereklyéi által sok csodának legyen tanúja.

Egy alkalommal – amint szokott – a Szent ünnepére jött jó szándékkal, alázattal és szeretettel. Amikor pedig hazafele indult, egy, a szent sír olajával megtöltött pohárkát vitt magával, s a következőket mondta: „Talán lesz az úton valamilyen beteg, aki szívében bűnbánatot tartva Szent Márton szentjéből származó orvosságra vágyik.”

Amint ment, egy bizonyos helyen egy jólelkű asszony jött hozzá, s egy másik olajjal telt edényt nyújtott feléje, és így szólította meg:

„Kérlek téged, Krisztus szolgálja, hogy szenteld meg áldásoddal ezt az olajat.”

Ám ő – nehogy úgy tűnjék, hogy a hiúság kísértésébe esett – így válaszolt:

„Kicsi az én erényem, de ha akarod, van olajam Szent Márton sírjáról, amelyből önthetek ehhez az olajhoz. És ha hiszel az Ő kiváló erényében, ebből üdvösséget meríthetsz.”

Ő pedig örömmel kérte, amiről a presbiter beszélt. Az asszony edénye pedig csak félig volt. Ám amikor abból az olajból öntöttek hozzá, amelyik a Szent bazilikájából származott, hirtelen megpezsdült, és az edényt teljesen megtöltötte.

Ezt látva az asszony csodálta a Szent Hitvalló erényét, és örvendezve tért haza.

25. fejezet

Egy asszony ujjai kiegyenesednek

Egy másik asszony is, akinek az ujjai a tenyerébe fordultak, Szent Márton főpap bazilikájába ment. Néhány napot imádsággal töltött, és a Szent közbenjárásáért fohászkodott. Ekkor kiegyenesedtek ujjai, és visszanyerte egészségét.

26. fejezet

Egy béna asszonyról

Ezelőtt néhány évvel egy leány súlyos betegségbe esett, s minden tagja lebénult. Hallván a csodákról, amelyeket a dicsőséges Főpap egyes emberekkel művelt, áhítattal hívta az Ő nevét. Néhány nap múlva pedig azt kérte, hogy vigyék őt Szent Márton templomába. Itt több napon át leborulva imádkozott könnyeit hullatva, s a Főpap ereje végül meglátogatta, s az isteni kegyelem kiáradása folytán egészségesen távozhatott.

27. fejezet

Egy béna gyermekről

Egy Angers környékén lakó fiú, míg szülei házában tartózkodott, az ördög mesterkedése folytán – amint ezt ő elmondta – keze és lába használhatatlanná vált. Ujjai lebénultak, és befelé fordultak. Körmei tenyerébe nőttek. Térdének ízületei elszáradtak, és így lábfeje a lábszárához fordult. Hat éven át így

hordozták szülei nyomorúságos módon, míg végül a Szent Főpap templomába vitték. Itt állhatatosan imádkozott, s minden tagja meggyógyult.

Ekkor saját neve mellé az új, Floridus nevet is felvette, mivel újra „kivirágzott”.

28. fejezet

Egy vak visszanyeri látását

Egy klerikus, aki születésétől fogva a szent bazilikát szolgálta, a Cselvető támadása folytán, saját lakhelyén elveszítette látását. Ettől fogva semmit sem tudott dolgozni, csak betegen üldögélt.

Három évig így élt, vakon, majd felkereste a Boldog Hitvalló szentjét. Itt a megszokott kegyelmet kérte, s látását visszanyerve térhetett haza.

29. fejezet

Egy emberről, akinek egy bot a kezéhez ragadt

Egy Tours környékén élő szolga amikor egyik vasárnap kerítést állított, kezei ennek fájához kezdtek ragadni. Ő pedig hirtelen elrántotta jobbját, s míg ezen döbbenet csodálkozott, keze nagy fájdalmak közepett lebénult. Ujjai összerándultak, s körmei tenyerébe fűrődtek. S így, megnyomorodva tért vissza szálláshelyére.

Négy év múlva a Szent bazilikájába ment, imádkozott, és meggyógyult. Ekkor elkezdett a néphez beszélni, nehogy az ő cselekedetét utánozzák. Ily nagy nap szent ünnepét ne szennyezze be kapzsi földműves, s a feltámadás és megváltásunk égi misztériumát az emberi gyarlóság munkával ne sértse.

30. fejezet

Hogyan szabadul meg egy gyermek hasfájásától

Egy Albi-ból való fiú hasát különböző betegségek támadták meg. Undorodott az ételtől és az italtól is, s ha valamit magához vett, azt nagy undorral hányta ki.

Miután több napig így szenvedett, az a hitből fakadó vágy fogta el, hogy a Boldog Hitvalló templomába menjen. Három napig böjtölt és imádkozott e helyen, és a negyedik nap visszajött étvágya, s már a bort is megízlelte. Ettől megerősödött, és hálát mondvá gyógyultan távozott.

31. fejezet

Egy asszony elszáradt kezéről

Egy asszonynak – akiről saját maga és mások is azt állították, hogy Angers-ből származik – minden tagja el volt száradva. Mégpedig a jobb kezéről ment át a betegség más tagjaira.

Tehát ő leborult a Szent sírjánál, s egy kis idő múlva kiment a csarnokba, és itt tartózkodott. A Dicsőséges Főpap pedig segítségére sietett: A vénák újra megteltek vérrel, a bőr egészséges piros színűvé vált, s teste visszanyerte korábbi erejét.

De elmondta betegségének okát is: Ez azért történt vele, mert szombaton, napnyugta után, amely idő már vasárnap vigíliájához tartozik, kenyeret akart sütni.

32. fejezet

Egy asszonyról, akinek kezei egymáshoz nőttek

Egy másik asszony is hasonlóan cselekedett, és ezért kezei lebénultak, és egymáshoz nőttek. Amikor pedig már nagy fájdalmak gyötörték, a következő szavakkal kelt útra:

„Ha Szent Márton bazilikájához érkezem, rögtön el fog múlni ez a betegség. Hiszem ugyanis, hogy aki oly sokszor megkönyörül a hozzám hasonló szenvedőkön, nekem is segítségemre siet.”

Ezután - amint tudott - útra kelt, s kezei azon nyomban szétváltak, de ujjait még nem tudta kinyújtani. Ám amikor a szent helyre érkezett, s imádkozott, rögtön elhagyta minden fájdalom, és ujjai újra egészségesek lettek. És kezeit újra üdvös munkára használhatta.

33. fejezet

A lovak megbetegedéséről

Ugyanebben az évben, Bordeaux vidékén a lovakat súlyos betegség támadta meg. E tartomány határain belül, Marciac helységben áll egy kápolna, amelyet Szent Márton tiszteletére állítottak, és amelyet nevével és csodáival szentelt meg.

Amikor tehát fellépett az imént említett betegség, e kápolnához jöttek, és azt a fogadalmat tették a lovakért, hogy ha megmenekülnek, e helynek tizedet adnak belőlük. Miután ezt megtették, a kápolna ajtaját záró vaskulcs mintáját a lovakra sütötték. Ekkor rögtön kinyilvánult a Szent közbenjárása: a beteg lovak meggyógyultak. Amelyek pedig még nem betegedtek meg, ezután mindig egészségesek maradtak.

34. fejezet

Egy hólyagos daganatokat okozó járványról

A következő évben Tours-ban is járvány pusztított a nép körében. Aki elkapta ezt a betegséget, súlyos lázba esett, és egész testét hólyagok és kelevények lepték el. E hólyagok fehérek és kemények voltak, és nagy fájdalmat okoztak. Amikor pedig megértek, pattogó zajt adva kifakadtak, a testhez és a ruhához tapadtak, és mindez kimondhatatlan fájdalommal járt.

E bajban semmiféle orvosi mesterség sem volt képes segíteni, hacsak nem lett volna jelen az isteni segítség. Mert sokan mentek a szent bazilikába áldást kérni, és sokan el is nyerték azt.

De nem szükséges a „sokakról” általánosságban beszélni, hiszen egy konkrét példán keresztül láthatjuk, hogy hogyan menekültek meg a többiek is:

Eborinus főember felesége is elkapta ezt a járványt, és sem keze sem a lába, sem egyetlen testrésze nem volt, amelyik mentes lett volna ezen hólyagoktól. De még a látását is elveszítette. Már a halálán volt, amikor a szent sír jótéteményéhez folyamodott:

Hoztak neki abból a vízből, amellyel a Szent sírját az utolsó vacsora ünnepén lemosták. Ezzel mosták át sebeit, majd ivott is a vízből. Ekkor rögtön elmúlt a láza, a hólyagok eltávoztak testéről, és teljesen meggyógyult.

35. fejezet

Két nyomorék és egy vak meggyógyul

Sok csoda történik világszerte, amelyek közül – úgy gondolom – soknak a híre hozzánk is eljutott. Ezeket és a mi vidékünkön történeteket adjuk elő e műben.

Egy ilyen történet Badegisilussal, a kenomanok püspökével is, amikor püspökségének egy településére hívták, hogy e hely templomát a Szent Férfi nevére felszentelje, és ereklyéit elhelyezze.

Miközben folyt a szertartás, és Szent Márton nevéhez imádkoztak, két nyomorék járását, egy vak pedig látását nyerte vissza.

36. fejezet

A lebénult Augustusról

Egy Touts városában lakó, Augustus nevű ember nagy fájdalmat érzett ágyékánál, majd lebénultak lábai. A bénulás egészen ágyékaig hatolt.

Így szenvedett megnyomorodva két éven át. Végül övéi biztatására a Szent bazilikájába ment. Itt hét napon át böjtölt és imádkozott, lábai kiegyenesedtek, és egészségesen távozott.

37. fejezet

Egy néma leányról

Ebben az időben történt, hogy egy leányt társnői egyedül hagytak a szövőszéknél. Amint így ült, egyszer csak egy félelmetes árny jelent meg neki, megragadta őt, és vonszolni kezdte. Kiáltozott és jajveszékelt, ám amikor látta, hogy nincs segítség, megpróbált saját erejéből ellenállni. Három-négy óra múlva tértek vissza a többiek, de őt félholtan találták a földön fekvő, és nem tudott megszólalni. Valamit mutatott a kezével, de nem értették meg, s továbbra is néma maradt.

Az árny pedig, ami megjelent neki, úgy vesz lakást az emberben, hogy amikor egy helyet elhagy, egy másikba vándorol.

Ezután két három hónap múlva a leány a bazilikába ment, s újra beszélni tudott. Így mindazt, amit átélt, saját szájával mondta el.

38. fejezet

Egy Catalaunumból való diakónusról

Egy Catalaunum városából való diakónus, míg a többiek éjszakai imaórát végeztek, poharát ürítette, s ezért elveszítette szeme világát. Mivel beismerte bűnét, és tudta, hogy méltatlan dolgot cselekedett, megtartóztatta magát az ételtől és az italtól, éjszakákat virrasztott át, és állandóan imádkozott.

Eközben fülébe jutott a hír, amely az egész világot bejárta, hogy mik történnek tours-i Szent Márton közbenjárására, hogy sírjánál efféle betegségek gyakran nyernek gyógyulást, s a bajok eltávoznak. Nem kételkedett a diakónus, hanem rögtön megparancsolta, hogy készüljenek fel az útra. S a Boldog Férfi erejébe vetett szilárd hittel érkezett a bazilikába. Itt imádkozva a földre borult, s a harmadik napon kinyíltak szemei, és látását visszakapta.

Ezután én óvatosan megkérdeztem tőle az igazságot, hogy miért történtek ezek vele. Ő pedig a következő választ adta:

„Ezelőtt hét hónappal, az éjszakai imaórára hívó harang hangjára felkeltem, és a templom felé mentem. De ekkor szembe jött velem egyik barátom, aki átölelt és megcsókolt. Én pedig érdeklődni kezdtem az otthoni szerencsés dolgairól, s letérve az útról elkezdtünk iszogatni.

Miután pedig régi barátságunknak poharazgatva eleget tettünk, búcsút vett tőlem, és távozott. Ám miután elment, szememen heg keletkezett, szempilláim összeragadtak, és sehogy sem tudtam kinyitni őket. Végül e bajban szomorúan távoztam, s a Szent Főpap sírját kívántam meglátogatni.

A harmadik napon aztán, amikor sírja mellett álltam, hirtelen nagy láz lepte meg szemeimet. Én pedig kétségbe esetten fohászkodni kezdtem, és még odaadóbban kértem a Szent segítségét. Ekkor szememből vér folyt ki, s az éj homálya elhagyott, s világosság virradt rám.”

Ezeket mind maga a diakónus mondta el, s ezután egészségesen tért haza.

39. fejezet

Egy béna és vak asszonyról

Volt egy vak asszony, akinek ezen kívül még kezei és lábai is ki voltak csavarodva. Szülei vigasztalására a Dicsőséges Főpap szent ünnepén kívánt részt venni. Az ünnep után három nappal, amikor már éppen haza akart indulni, leborult a bazilikában, s imádkozni kezdett. Kérte, hogy az Úr mutassa meg neki könyörületének szokásos művét. Amint így könyörgött sűrű könnyhullatások között, hirtelen kiegyenesedtek kezei, és meggyógyultak lábai. Ekkor a szent sírhoz vezették, és hálát adott, hogy

egészsége részben visszatért. Ezek után azt kérte, hogy vezessék a bejáráthoz, ahol újra leborult, és ezeket mondta övéinek:

„Nem kelek fel innen addig míg vissza nem adja látásomat az, aki kezemet és lábaimat meggyógyította.” Amint ezeket kimondta, az ördögtől megszállottak rögtön bevallották, hogy szenvednek és ezáltal kinyilvánították Szent Márton közeledtét. S ez a nő, akinek tagjai épp az imént egyenesedtek ki, most látását is visszakapta, és ez nyilvánvalóvá tette a Boldog Főpap jelenlétét.

40. fejezet

Egy nyomorék visszanyeri egészségét

Lassan haladunk tovább elbeszélésünkben:

Egy nyomorék is feküdt itt hordágyon, akit Biturix-ből hoztak szekéren. Őt hasonló módon látogatta meg a Szent Főpap vele is csodát téve, és egészségesen kelt fel fekhelyéről. Ezután saját lábán tért haza rokonai szeme láttára, s egészségesen fogadhatták be otthonába.

41. fejezet

Hogyan törtek össze egy leány bilincsei

Ezekben a napokban történt az is, hogy egy leányt, akit már szabad szülők hoztak világra, a korábbi gazda fiai újra a szolgaság jármába kényszerítették. Mivel pedig nem nyugodott bele az igazságtalanságba, bármilyen munkát végzett, mindig bilincsekbe és láncra verve tartották.

Akkor is így őrizték, amikor mások a szent ünnepre igyekeztek. Ő pedig sírt, és hangosan zokogott, mivel nem vehet részt az ünnepen. Ekkor hirtelen szétnyílt a kaloda, ami a lábát szorította, s már menni tudott, de a láncok még rajta maradtak. Így ment a szent bazilikába. Ám amint lábával a templom küszöbét érintette, rögtön széttört a lánc, s lehullott nyakáról. Így egyszerre nyerte vissza szabadságát, és e kínos fogságtól is megszabadult.

42. fejezet

Hogyan menekült meg a lángokból az Ő életéről szóló könyv

Hogy miért térek vissza a Szent életéről szóló írásra? Mert egyik csoda sem nagyobb annál, mint az, ahogy az Ő életének szent könyve – bár körbevették a lángok – nem égett el, és nem vált a tűz martalékává.

Egy nagyobb kolostor egyik szerzetese az apát parancsára egy másik, kisebb kolostorba ment, hogy itt valamilyen munkát elvégezzen. De magával vitte a szerzetesek épülésére, és életük javítására a Szent Főpap életéről szóló könyvet is.

Amikor aztán leszállt az éj, fekhelyét szalmával megvetette, és lefeküdt. A könyvet pedig a fejéhez helyezte. Ám amint aludt álmában megjelent neki egy férfi. És így szólt:

„Ne aludj ezen a pelyvén, mert vérrel van beszennyezve!”

Én azt hiszem, hogy valaki valamilyen gaztett következtében halhatott meg rajta, és ezért nem engedte a Boldog Férfiú, hogy az ő dicsőségére írt szavak ezzel érintkezzenek.

Az első látomás még csak gyengéden figyelmeztette a férfit, de ő még a másodikra sem kelt fel. A harmadik azonban olyan félelmetes volt, hogy egyből felriasztotta a szerzetest. Felkelt, s a reggeli szürkületben munkához látott: Megparancsolta egy ifjúnak, hogy a szalmát vigye el fekhelyéről, és tűzben égesse el, de nem figyelmeztette a könyvre. A fiú pedig nem tudott a könyvről, így a szalmával összefogta, kidobta, és meggyújtotta. Az egész hamar leégett, és csak hamu maradt. De ekkor előtűnt a könyv, amely sértetlen maradt: Belőle egyetlen betű – s mivel az igazságot tartalmazta – egyetlen lap sem sérült meg.

Az isteni hatalom arra méltatta hűséges követőjének dicséretét, hogy megőrizze. Hogy a láng ne égessen el annak a könyvét, akit e világban a testi vágyak tüze nem perzselt meg.

De hogy ezt ne tartsa senki hihetetlennek, ezt a bizonyos könyvet egészen a mai napig magamnál őrzöm.

43. fejezet

Két ifjú meggyógyításáról

Egy másik alkalommal, amikor valahol éppen úton voltunk, a lovakat őrzők közül két fiú betegségbe esett: Az egyikre rosszullet tört rá, a másikat pedig hasfájás gyötörte, de mindkettőnek magas láza volt. Már annyira elhagyták magukat, hogy a lovak hátán sem tudták tartani magukat. Ekkor elővettem a Szent sírjáról hozott port, amit egy kis dobozban tartottam. Vízben elkevertem, és megittattam velük. Mindjárt megszűnt a lázuk és fájalmuk: aztán mindkettő meggyógyult.

44. fejezet

Malulfus lebénulásáról

Világszerte ismertek azok a csodák, amelyeket az Úr Főpapja dicsőségére nap mint nap véghezvinni méltóztatik. Ám ezeket – amint már gyakran elmondtam – tapasztalatlanságom folytán nem vagyok képes méltó módon előadni. De ha tapasztalatlan vagyok is, igyekszem e történeteket alaposan kidolgozni, hogy ez ne legyen észrevehető.

Egy Tours-ból való, Malulfus nevű polgárt súlyos betegség szorongatott, s lihegve feküdt ágyában. E betegség miatt később kezei és lábai is lebénultak, és öt évig viselte ezt a nyomort. A hatodik évben aztán a Szent bazilikájába vitette magát, ahol alázatos imái kiérdemelték, hogy megszűnjön bénasága, és egészséges legyen.

45. fejezet

Egy másik ember keze is meggyógyul

Nehogy valaki azt higgye, hogy , amiket előadunk, hiteltelenek, mert nem minden alkalommal jegyezzük fel e lapokra nevüket. Ennek az az oka, hogy, amikor Isten Szentje valakit meggyógyít, gyakran rögtön eltávozik. Így nagyon gyakran megesik, hogy ezek titokban történnek – ha szabad illet mondani – úgy, hogy senki sem látta őket.

Amikor pedig zajongás támad amiatt, mert a Szent Főpap csodát tett, hivatom az öröket, hogy megtudjam mi történt. Ám ők a neveket nagyon gyakran nem jegyzik meg.

De nagyon gyakran a neveket is le tudjuk írni egy-egy csoda elbeszélésénél, vagy gyakran magunk tapasztaljuk meg ezeket.

Egyszer egy férfi jött valamilyen ünnepre Biturix-ből lebénult kezekkel. Ujjai a tenyerébe fordultak, amelyek annyira el voltak rothadva, hogy férgek nyüzsögtek benne.

De az ünnepi liturgia alatt kiegyenesedtek mindkét kezének ujjai, és visszanyerte egészségét. És látta az egész nép, amint egészsége visszatért.

Ezután pedig lebénulásának okát is elmondta: Vasárnap akart vetésébe kerítést állítani.

46. fejezet

Egy lebénult kezű nőről

Egy Poitiers környékéről való nő keze – miután inai lebénultak – elszáradt.

Ekkor a Boldog Férfi sírjához ment, és miután egész éjjel imádkozott és virrasztott, karja meggyógyult.

Ám ezután urai újra rabszolgaságba vetették, s e betegség újra megtámadta. Ő pedig visszatért a templomba, és megint egészséges lett.

De urai újra jöttek, hogy elvigyék, s a Szent templomának vagyonából fizették ki az asszonyért járó díjat. Csak így nyerte le végleg szabadságát.

47. fejezet

Arról, akit adósága miatt tartottak fogságban

Ezekben a napokban történt, hogy valakit adósága miatt – amit szükségében vett fel – fogtak perbe. Mivel nem volt vagyona, se más lehetősége, hogy visszafizesse a kölcsönt, a börtönbe vetették. Amikor a kölcsönt adó látta, hogy semmit sem tud belőle kiszedni, mivel semmije sincs, és senki sem volt, aki megkönyörült volna rajta, még szorosabbra szorította bilincseit, megvonta tőle az ételt és az italt, s így szólt hozzá:

„Addig foglak éheztetni, amíg mindent vissza nem adsz, hogy ebből mindenki tanuljon.”

Éppen akkor, amikor ezek történtek, vitték a Szent Főpap ereklýeit Soisson felé. És ezen az utcán is áthaladtak. Ő pedig hallotta a zsoltározás hangját, és imádkozott, hogy a Szent Főpap csodájával látogassa meg őt. S abban a pillanatban megoldódtak kötelei, és akadálytalanul jutott el a szent bazilikába. Ekkor a hívők kiváltották, és megszabadították őt adósága terhétől.

48. fejezet

Egy vak visszanyeri látását

Az egyik ünnepen történt, hogy egy asszony, aki látását elveszítette, hallva a Szent Férfi csodáiról, szent áhítattal a bazilikába ment. A sír elé borult le a száraz földre imával esdekelní: Rőgtőn kiérdemelte, hogy látását visszakapja.

49. fejezet

Egy teljesen lebénult gyermekről

Ugyanerre az ünnepre egy fiúcska is érkezett, akinek szemére sötétség borult, füle elzáródott, szájával nem tudott beszélni, keze és lába pedig bėna volt. De minek részletezzem tovább? Egyetlen tagját sem tudta használni, és csak lélegzett, mintha már félíg halott lenne.

Amint e szent helyre ért, rőgtőn elmúlt minden baja, s hálát adva egészségesen távozott.

50. fejezet

Egy presbiter kigyógyul hidegleléséből

Történt egyszer, hogy Lupust, Bordeaux város presbiterét négynapos láz vette le lábáról, amely oly heves volt, hogy sem ételt sem italt nem tudott magához venni.

Eközben eljött Szent Márton püspök ünnepe. Ő pedig a többi pappal vigíliát mondott, majd mikor reggel lett, mindenkit megelőzve a Szent bazilikájába sietett.

Amint ment, szembejött vele egy zsidó, és megkérdezte, hogy hová megy. Mire ő így válaszolt:

„Nagy láz gyötör, és most a Szent bazilikájába megyek, hogy ereje gyógyítson ki ebből a betegségből.”

Ő pedig így förmedt rá:

„Szent Márton semmit sem fog neked segíteni, mert akit a föld takar, az földdé válik. Ezért tehát hiába mész az Ő szentéjébe, mert halott sohasem képes orvosságot adni egy élőnek.”

Ám ő megvetve az őskígyó szavát elment, ahová elindult. Itt a szent ereklýék elé borult, és imádkozott. De talált itt két gyertyát, amelyek viaszból és papiruszból voltak formálva. Ezeket magához vette, és haza vitte. Meggyújtotta őket, és a papirusz hamuját tiszta vízbe keverte, és megitta: nyomban visszanyerte egészségét.

Ám azt a bizonyos zsidót is megtámadta ugyanez a betegség, és sok éven át szenvedett tőle. De a felfuvalkodott elme még a szenvedések hatására sem képes tévedését belátni.

51. fejezet

Cardegisilus gyermekének gyógyulásáról

Egy Saintes városából való polgár, név szerint Cardegisilus, melléknevén Gyso egyszer házába fogadott, és a kápolnába is behívott bennünket, amit édesanyja építtetett, és Szent Márton ereklyéivel szentelt meg. Miután befejeztük az imát, kíváncsiak voltunk, hogy vajon a Szent Főpap itt is kinyilvánította-e különleges erejét. Erre ő a következő történetet mondta el:

„Három évvel ezelőtt ez a fiam, akit most itt láttok - amikor még anyja keblén csüggött – súlyos betegségbe esett. Harminc napon át, vagy még tovább is nagy nehézségek árán kezünkben hordoztuk, míg végül annyira elhagyta magát, hogy már anyja emlőjét sem tudta szopni. Más ételt pedig nem volt képes magához venni. Nagyon lefogyott, s már hét nap telt el azóta, hogy betegsége még súlyosabbra fordult. Ekkor az oltár elé helyeztük sírva, és már a halálára gondoltunk. Én pedig annyira nem voltam képes a fájdalmat elviselni, hogy eltávoztam otthonról meghagyva feleségemnek, hogy - ha meghal - rögtön temessék el. Sírt nagyon az édesanyja, a gyermek meg csak feküdt estig. Ám amikor a nap leszállt, kiáltozni kezdett:

<<Hol vagy drága nővérem?>> A gyermeki nyájasság ugyanis így szokta édesanyját szólítani.

Ő pedig odarohant, s rögtön mondta: <<Itt vagyok drága kisfiam!>>

Majd felvette ölébe, és keblét nyújtotta neki. Ő pedig rögtön szopni kezdett, és meggyógyult.”

52. fejezet

Egy hasmenésben szenvedő klerikusról

Azokban a napokban, amikor ezt az elbeszélést hallottuk, klerikusaink közül egynek lázzal járó súlyos hasmenése támadt. A hasa teljesen lefogyott, és hátsó felén nagyjából csak vér jött. Még az is kárára volt, ha evett valamilyen ételt, mivel ilyenkor rögtön undor fogta el, és kihányta.

Ám amikor ivott a sír porából készült italból, rögtön elhagyta minden gyöngeség, és újra megerősödött.

53. fejezet

Egy felakasztott szabadulásáról, és egy másik ilyen esetről

Úgy gondolom, hogy azokat a többször megtörtént eseteket sem hallgathatjuk el, amikor a már halálba hanyatlókat emeli fel jobbát kegyesen kinyújtva:

Édesapám egyik szolgáját egy polgár lopás miatt, bírói határozatra elfogatta, és kereszthalálra adta. Amikor kivégzésre vezették, a Boldog Főpap nevét hívta e szavakkal:

„Szabadíts meg engem Szent Márton hitvalló e fenyegető veszélytől!”

Ezután felakasztották, és egyedül hagyták. Ekkor hirtelen feltámadt a szél, ő pedig szózatot hallott:

„Szabadítsuk ki őt!”

És íme az ég négy sarka felől megrázkódott a bitófa, amely az embert tartotta, és nagy földtömeget kifordítva – mintha élő fa lenne – kiszakadt a földből. És így a halálra szánt ember mintegy új életet kapott.

Egy másik ember, aki sok gaztettet követett el, Istentől indítva bűnbánatot gyakorolt vétkeiért, amelyeket tett. Ezután ok nélkül elfogták, és az előbbihez hasonló büntetésre ítélték, Ő pedig állandóan a Szent Hitvalló közbenjárásáért könyörgött. Amikor pedig felakasztották, széttört a nyakkaloda, és sértetlenül esett a földre.

De az emberi ostobaság újra keresztre kényszerítette, akit Isten megmentett. Ezt amint a közelben lévő kolostor apátja meghallotta, az előljárához rohant, hogy az életéért könyörögjön. Az odavezető út

mintegy három mérföld volt. Ez az ember pedig ezalatt életben maradt, s így amikor az apát visszatért élve találta. Miután levették a fáról, a kolostorba vezették, ahol megvallotta: „Megtapasztaltam Szent Márton jelenlétét, aki megmentett engem.”

54. fejezet

Egy néma gyógyulásáról

Élt egy ember Tours városának határában, Laudiacensis hegyének szomszédságában. Egyszerű természetű volt, és feleségével lakott együtt.

Történt egyszer, hogy egyik éjjel, amikor éppen feleségével aludt, éjfélkor nagy félelem fogta el. Felriadt, felkelt az ágyból, és mikor lakhelyén félve végiment, elveszítette beszélőképességét. Késlekedés nélkül intett feleségének, hogy vezesse őt a szent bazilikába. Amikor megérkezett, leborult a szent sír elé, és így imádkozott hat hónapon át.

Ekkor megoldódott a nyelve, s éppen úgy tudott beszélni, mint korábban, mivel kiérdemelte, hogy a Boldog Főpap csodája meggyógyítsa.

55. fejezet

Egy lebénult kezű asszonyról

Egy Loire folyón túlról való asszony vasárnap olyan munkát végzett, amit az atyák tekintélye tilt ezen a napon, s így keze lebénult. Ujjai a tenyeréhez szegeződtek. Amikor már nagyon szenvedett a fájdalomtól, a Szent Hitvalló szentéjéhez ment. Itt fogadalmat tett, hogy – ha betegségéből kigyógyul – ezentúl az Úr feltámadásának napján nem végez olyan munkát, amelyik méltatlan e naphoz.

Ekkor rögtön ki tudta nyújtani tenyeréhez szegezett ujjait, és egészséges kézzel távozott.

56. fejezet

Egy béna és vak asszonyról

Nagy a Hitvalló kegyessége, amely úgy figyelmezteti a balgát, hogy bűnével szembesíti, de lehetőséget ad neki, hogy a jövőben helyesen éljen. Ezért bémult le egy másik asszony is: Ugyanis szombaton, miután a nap lenyugodott – s ez már a mi Urunk feltámadásának éjszakája – kenyeret tett a kemencébe, s ezután rögtön fájni kezdett a keze. Miután még egy másik, s egy harmadik kenyeret is behelyezett, keze kezdett élettelené válni, és a fa – amit tartott – kezdett a kezébe ragadni.

Az asszony felfogta, hogy isteni ítélet sújtott le rá, s rögtön eldobta a lapátot, amit fogott. De a büntetés elől nem tudott elmenekülni: Kezei nagy fájdalom kíséretében lebénultak, és körmei a tenyeréhez szegeződtek.

Mivel egyetlen orvos gyógyító borogatásában sem hitt, a Szent bazilikájába menet. Itt hittel telve imádkozott, majd kiegyenesedtek ujjai, és gyógyultan távozott.

Ekkor fogadalmat tett, hogy minden hónapban egyszer a szent templomba jön, és itt egy hétig Istennek és a Boldog Főpapnak szolgál. Ismert, hogy egy éven keresztül fogadalmát nyilvánvalóan betartotta. De egy év után, az egyik hónapban nem jött el egy hétre a szent bazilikájába. Ezért, amint egyszer a lakhelyén üldögélt szemei fájni kezdtek. Úgy, hogy, ha az egyik megszűnt sajogni, akkor a másik kezdte el. A harag pedig egy óra leforgása alatt megvakította mind a két szemét.

Ekkor késlekedés nélkül, bűnét bevallva az ismert oltalomhoz menekült. Áhítatosan imádkozott, és elégtételt adott hanyagságáért.

A nyolcadik napon szemeiből vér folyt ki, és így nyerte vissza látását.

57. fejezet

Egy vak visszanyeri látását

Egy ember szemét sűrű homály takarta, és valamilyen heg zárta össze szempilláit. S mindez nagy fájdalommal járt. De minek részletezzem tovább?

A többiekkel együtt eljött áhítatos szívvel Szent Márton ünnepére, és odaadóan imádkozott, hogy e szent ünnepnapon látogassa meg őt csodatévő hatalmával a Boldog Főpap.

De a Hitvalló gyógyító ereje még a szent ünnepet is megelőzte megmutatva ezzel, hogy jelen van a nép körében, mivel a homályt elűzi, s a fényt visszaadja. Tehát az ünnep harmadik napja előtt abban a csarnokban, ahol helyet kért magának, miközben imádkozott, hirtelen megnyíltak szemei, és kiérdemelte, hogy felemelve fejét lássa a fényt. Ekkor ő a kegyelem indítására az ott lévőknek beszélni kezdett, és azt mondta, hogy inkább csendben imádkozzanak azért, hogy a Szent Főpap végezze be megkezdett, művét. E szavakkal a földre borult, és könnyeket hullatott, majd meggyógyultak szemei, és egészségesen kelt fel a földről.

58. fejezet

Egy nyomorékról, két vak gyógyulásáról, és két ördögtől megszállott megtisztításáról

És ugyanezen ünnep harmadik napja után is imádkozott itt egy nyomorék férfi. Betegségének pedig – amint ezt ő maga elmondta – a következő volt a története:

Gyermekkorában a többi pásztorral együtt nyáját őrzött a mezőn, és egy forrás mellett elaludt. A többiek délben felkeltek, ő pedig egyedül maradt. Amikor felébredt, és fel akart kelni, nagy fájdalmat érzett. Minden tagja lebénult: Karjai kicsavarodtak, térdénél az inak elsorvadtak, és sarka a lábszárához húzódott fel. Mivel járni egyáltalán nem tudott, kicsordultak könnyei, és nagy jajveszékelésbe kezdett.

Amikor társai visszatértek, hogy megnézzék a nyáját, őt is ott találták amint jajveszékel. Szülei karjukon vitték haza. Néhány nap múlva pedig, amikor egy kicsit jobban lett, koldusokhoz szegődött, akikkel tíz vagy annál is több éven át járta a vidéket, és a városokat. Eközben érkezett meg erre az ünnepre, és minden tagja meggyógyult.

Ugyanezen a napon két vak is visszanyerte szeme világát, két ördögtől megszállott pedig megtisztult a Szent Főpap sírjánál.

59. fejezet

Egy lázas ifjúról

Egy szolgálatomban álló ifjút az éjszakai láz annyira hatalmába kerítette, hogy nyolc órától a következő nap második órájáig a forróságtól egyáltalán nem tudott pihenni. Ezenkívül undorodott minden ételtől, és nem vett magához semmit, amitől megerősödhetett volna. Kegyetlen fájdalom kínozza minden tagját, és arca elsápadt. Szülei karjukon vitték – már amennyire beteg egy másik beteget vinni képes – a Boldog Főpap sírjához. Amikor végre odaértek, ivott a sír legszentebb porából készült italból, s ezen áldás elűzte minden fájdalmát, és láza is elmúlt.

Ekkor az ifjú emésztésének rejtett helyeire is el akarta juttatni e folyadékot, hasának minden szegletét meg kívánta tisztítani. Ez rögtön jót tett a gyomornak: Először fájdalmat idézett elő de ezután kígyók módjára két féreg jött ki belőle. Az emberek látták őket mozogni, s ezért még élőnek gondolták őket. Ám amint ezek távoztak a fiúból, rögtön teljesen meggyógyult. Ételt és italt már a megszokott módon vett magához. Sápadsága eltűnt, arcának színe visszatért, és minden tagja megerősödött.

60. fejezet

Azokról a dolgokról, amik egy utazásom során történtek

Nem régen kedvező alkalom nyílt arra, hogy édesanyámat Cavillon városának területén meglátogassam. De félve, hogy betegségek léphetnek fel útközben, elhatároztam, hogy viszek magammal a Szent Főpap

sírjának porából. Így ha valakit betegség támadna meg közülünk, a Szent ereje a megszokott módon legyen segítségünkre.

Amikor tehát anyámhoz megérkeztem, egy fiú rögtön lázba esett, és fáj a hasa. Ez elgyötörte, felőrölte erejét, és nem tudott enni. Egyedüli tápláléka a láz volt. Miután három napig így szenvedett, végre megmutatták nekem. Én pedig vízben feloldott port nyújtottam a szinte már halottnak: Rögtön elmúlt láza, minden fájdalma, és egészséges lett.

Ezekben a napokban beszélte el Veranus püspök, hogy egyszer, amikor négynapos lázban szenvedett, Szent Márton ezen a területen álló templomába ment. És amint a vigíliát végezte meggyógyult.

Mi pedig, amikor az út során Arue-ba érkeztünk, Autius püspököt súlyos láztól elgyötörve találtuk. Annyira rosszul volt, hogy - ha valamit evett – rögtön kihányta.

De amint ivott e szent ajándékból, rögtön elhagyta a láz, és megerősödött.

Később szolgálaink közül két ifjú egészsége romlott meg a láz miatt. Izületeiket kegyetlen fájdalom kerítette hatalmába, és ezért teljesen magatehetetlenek voltak. De amint ittak ezen áldásból, rögtön meggyógyultak.

De ezen az úton egy alkalommal engem is súlyos fogfájás gyötört. Ám nem csak a fogaim, hanem az egész fejem lüktetett, és élesen szűrő fájdalom járta át. A halántékom pedig majd szétpattant a nagy zúgástól.

Ekkor én is ezen oltalomhoz folyamodtam: Rögtön megszűnt a fájdalmam, és újra egészséges lettem.

Ó kimondhatatlan orvosság! Csodálatos ital, kiváló szérum! Ó – s még ezt is ki merem mondani – égi gyógyszer! Förlélmű minden orvosi tudományt, minden illatszernél kellemesebb, és minden kenetnél hatékonyabb. A gyomrot megtisztítja miként az agridium, a tüdőt mint az izsó, s a fejfájást is meggyógyítja miként a peretrum.

S nemcsak a beteg tagokat erősíti meg, hanem – ami ennél is nagyobb – a lelkiismeret szennyét is letörli, és elpusztítja.

Teljesítettük tehát e könyvben, amire vállalkoztunk. De ha még kiérdemeljük, hogy csodákat lássunk, azokat egy következő könyvben ezekhez csatoljuk. Mert amik számunkra feltáruznak, nem a szemünkkel, hanem szavainkkal kell továbbadnunk.

A továbbiakban pedig kérjük az Ő közbenjárását, hogy aki halála után ilyen segítséget ad, bennünket, akik meghaltunk Isten számára, kegyesen támasszon fel bűneinkből, a halálnak ezen verméből. Hogy amikor testünk feltámad, gyakoroljon irgalmat velünk, amikor Ő megkapja a koronát.

A negyedik könyv fejezetei

1. Hasfájásomról
2. Nyelvem és ajkaim betegségéről
3. Egy kisgyermek felgyógyul a lázból
4. Egy bénáról, egy vakról, és három ördögtől megszállottról
5. Theodulfus szolgájáról
6. Sok beteg gyógyulásáról
7. Egy Galliciában történt eseményről
8. A Saintes városában lévő Szent Márton bazilikáról
9. Két hasmenésről
10. A tálakról, amelyeket a Szent adott
11. Blidericusról, akinek nem voltak gyermekei
12. Egy Tours vidékéről való vakról
13. Az elszáradt kéz meggyógyul
14. A nyomorék Baudegisilusról
15. Egy emberről, aki gyertyát ajánlott fel
16. Egy fogoly szabadulásáról

17. Egy vak gyermekről
18. Egy vak leányról
19. Egy béna és vak emberről
20. Ismét egy másik vakról
21. Azokról az áldást hozó dolgokról, amelyeket Motharius, tours-i polgár vitt magával
22. Egy béna gyógyulásáról
23. Egy vak és béna nő gyógyulásáról
24. Sok vak és ördögtől megszállott nyeri vissza egészségét
25. Egy leány kigyógyul a lázból
26. A rabok szabadulásáról
27. Nonnichius püspök lebénuult szolgája meggyógyul
28. Claudius, királyi kancellárius kigyógyul a lázból
29. Arról, amit Ágnes, poitiers-i apátnő egy hajósról előadott
30. Liguge kolostorában történt csodákról
31. A forrásról, amit a Szent még életében támasztott imájával, és amit még ma is védelmez
32. A Poitiers városában dúló tűzvészről
33. Egy fiú megszabadul a láztól
34. A megháborodott és nyomorék Leodulfusról
35. Egy ártatlan embert fondorlatosan vádolnak, de végül megszabadul
36. Egy néma asszony gyógyulásáról
37. Egy hidegleléses gyógyulásáról
38. Vakokról, ördögtől megszállottakról, és nyomorékokról
39. A kiszabadult foglyokról
40. A néma Mauranusról
41. Egy bénáról, és arról, hogy hogyan szabadultak meg a rabok bilincseiktől
42. Egy másik nyomorékról
43. Lázas gyermekek gyógyulásáról
44. A megháborodott Principiusról
45. A vak Leodulfus meggyógyítása
46. Két másik bénáról
47. Hogyan hárított el egy tűzvészt Szent Márton ereje

Georgius Florentiusnak, Tours püspökének Szent Márton püspök csodáiról írt negyedik könyve

Előszó

Üdvös buzditással figyelmeztet minket a próféta: „Tisztelet illeti a te Barátaidat Isten.” Egy másik zsoltárban pedig ezt olvassuk: „Kik félitek az Urat, áldjátok!”

Tehát az emberi értelem számára teljesen nyilvánvaló, hogy nemcsak a bűn nélkülieket, hanem a bűnösöket is figyelmezteti a szentírás, hogy Isten barátainak adják meg a nekik járó tiszteletet. Ez nemcsak jelen életünkben nyújt áldást, hanem a jövőben elvezet bennünket az üdvösségre.

Mivel pedig gyakran látjuk a szentek sírjánál megvalósuló hatalmas csodákat, nem hiába intenek bennünket, hogy adjuk meg nekik a köteles tiszteletet, hiszen tőlük kérünk bajainkra gyógyulást. Nem kétséges az sem, hogy e kérések által nyerünk bűneinkre bocsánatot, de nem csak ezt érdemljük ki, hanem ezáltal szabadulunk meg a pokoltól az ő közbenjárásukra.

Hisszük ugyanis, hogyha itt elhárítják a különféle betegségeket, odaát is megvédenek bennünket a szigorú büntetés révén ránk váró kínszenvedéstől: Amint e világban csillapítják a testi lázat, úgy odaát kioltják az örök tüzet, vagy ahogy itt a lepra gennyes kelevényeitől megtisztítanak, úgy odaát lemossák a bűnösök vétkeit közbenjárásuk által. És miként e földön halottakat támasztanak fel, úgy a túlvilágon a bűn halottait mentik ki az Acheron mocsarából kinyújtva feléjük kezüket, és az örök életre vezetik őket.

Ezért amikor valaki örömben élvezi saját patrónusa védelmét, s amikor a köteles tiszteletet hűségesen megadja neki, akkor érezheti, hogy gyengeségétől – ami addig fogva tartotta – az ő ereje által megszabadult.

S így van ez most is az egész világon különösen tisztelet Szent Márton főpappal, védelmezőnkkel, és velünk is, és azzal a számtalan emberrel, akik megtapasztalták az Ő erejét: Bárcsak képes lenne gyarló elménk Őt úgy tisztelni, hogy ez máltó legyen Isten barátjához, aki oly sokszor, annyiféle betegségtől szabadított meg bennünket.

1. fejezet

Hasfájásomról

A minap hasfájás gyötört, s bár nem mindenhol jelentkezett a baj, a fájdalom mégis átjárta hasam legbensőbb zugait is. Bevallom gyakran vettem fürdőt, és sokszor vettem magamhoz valami meleget, hogy e szenvedést megfékezzem. De semmi sem volt képes elhárítani a betegséget.

Már hat nap telt el így, a fájdalom pedig csak egyre és egyre erősödött, amikor eszembe jutott, hogy néhány évvel ezelőtt – amint ezt e mű második könyvében megírtam (I. II/1) – ugyanettől a fájdalomtól Szent Márton már megszabadított. Ekkor bátran a sírhoz mentem, leborulva imával könyörögtem, és a lelógó lepelről lecsüngő egyik rojttal hasamra óvatosan a szent kereszt jelét rajzoltam.

Ettől megszűnt a fájdalom, és egészségesen távoztam.

2. fejezet

Nyelvem és ajkaim betegségéről

Egy alkalommal nyelvem annyira megdagadt, hogy - amikor beszélni akartam – csak dadogni tudtam, és ez gyakran nem kis szégyenemre vált. A Szent sírjához járultam, és az ott lévő rács fájához érintettem nyelvemet. Ekkor rögtön leapadt a daganat, és újra egészséges lettem.

Később azonban ismét felduzzadt, és teljesen betöltötte szájpadrólóm egész üregét. Három nap múlva pedig ajkam kezdett el hevesen lüktetni. Ismét a sírhoz mentem gyógyulásért könyörögni. Majd megérintettem ajkamat a lelőző lepellel, s mindjárt elállt ereim lüktetése. Azt hiszem, hogy ezek vérem bősége miatt történtek velem. Mégsem törekedtem arra, hogy véretem megcsapoltassam, mivel bíztam a Szent hatalmában. S a későbbiek során nem is lett semmiféle betegségem ezen ok miatt.

3. fejezet

Egy kisgyermek felgyógyul a lázból

Egy kisgyermek nagyon szenvedett a láztól, és miután tagjai elgyengültek – mivel semmiféle ételt nem vett magához – már majdnem kilehelte lelkét. Édesapja sírva szaladt hozzám. Én pedig azt tanácsoltam neki, hogy vigye őt a bazilikába, és egész éjjel virrasszon felette. Amikor ezt megtette, a fiú azon nyomban visszanyerte egészségét a Szent Főpap ereje által.

4. fejezet

Egy bénáról, egy vakról, és három ördögtől megszálottáról

Egy nyomorék, akinek az ujjai a tenyeréhez voltak nőve, azon az ünnepen érkezett ide, amelyet az ötödik hónapban tartunk. Imádkozott, és ujjai kiegyenesedtek, majd eltávozott. Egy nyolc hónapja vak asszony is földre borult a Szent sírja előtt: Ő is visszanyerte szeme világát, és visszatért hazájába. Három ördögtől megszálottat pedig a Szent ereje tett tisztává.

5. fejezet

Theodulfus szolgájáról

Childebertus király uralkodásának tizenharmadik évében, a Szent halálának ünnepén jelen volt Theodulfusnak, egy tours-i polgárnak egyik szolgája is. Korábban az volt a feladata, hogy disznókat őrizzen. Ám, amint az egyik éjjel a konda körül őrködött - nehogy valamilyen vadállat, vagy tolvaj raboljon belőlük – hirtelen sötétség borult szemére, és látását elveszítette. Így élt, vakságban hat éven át, s most eljött erre az ünnepre. A harmadik napon aztán a Szent csodásan visszaadta látását, ura pedig felszabadította.

6. fejezet

Sok beteg gyógyulásáról

A fent említett király uralkodásának tizennegyedik évében, a Szent ünnepén tizenkét béna meggyógyult, három vak visszanyerte látását, és öt ördögtől megszálott megtisztult. Ezen az ünnepen jelen volt Aredius, Limoges város apátja is, akiről az előző könyvekben már megemlékeztünk. (I. II/39) Most általa gyógyított meg az Úr egy nyomorék asszonyt, akit nyolc éven keresztül egy szekér hordozott. Az asszony a Szent Hitvalló hajlékában leborulva imádkozott, és újra járni tudott. Isten embere pedig elmondta, hogy – amikor a beteg testrésze a szent kereszt jelét írta – érezte, amint Szent Márton keze gyógyító érintésével kezét megsimogatta. Jelen volt még ezen az ünnepen Florentianus főúr, és Romulfus udvari előljáró is. Ők is elámultak a Szent Hitvalló dicsőségén, aki által az Úr annyi csodát méltóztatott véghezvinni.

7. fejezet

Egy Galíciában történt eseményről

Mivel az imént szóba hoztuk Florentianus főurat - úgy gondolom – vétek lenne elhallgatni, amit tőle hallottam:

Egy alkalommal követségbe ment Galíciába. Miro király elé járult, és előadta a rábízott ügyeket.

Ebben az időben Miro király abban a városban uralkodott, amelyben elődje Szent Márton tiszteletére bazilikát épített, amint ezt e mű első könyvében már megírtuk. (I. I/11)

A bazilika bejárata előtt pedig szőlők alkottak vesszőjükkel és lelógó fürtjeikkel hatalmas boltozatot, amely szépségével mintegy a tavasz hangulatát árasztotta. Ezalatt volt ugyanis az a gyalogút, amely a szentély kétfelé nyíló, hatalmas kapujához vezetett.

Amikor tehát a király e boltozat alatt a többiekkel a templomba vezette imádkozni, így szólt hozzájuk:

„Vigyázzatok, nehogy egyet is érintsetek ezek közül a szőlőfürtök közül, és ezzel felkeltsétek a Szent Főpap haragját. Mert minden, ami itt van, szent.”

Ám egy ifjú, amint ezt hallotta, így szólt magában:

„Hogy e szőlő tényleg a Szentnek van e szentelve, nem tudom. Én csak egyet tudok: lelkem vágyam az, hogy egyek belőle.”

És kinyújtva kezét rögtön elkezdte tépni az egyik szőlőfürtöt. Ám jobbjára mindjárt a szőlőlugashoz ragadt, karja elszáradt, és így maradt megmerevedve.

Ez az ifjú pedig a király udvari bolondja volt, aki tréfás szavakkal szokta őt felvidítani. De most nem segített rajta semmiféle tréfa, sem semmiféle színészi mutatvány, hanem fájdalomtól szorongatva a következő szavakat szólta:

„Emberek segítsetek a szerencsétlenen, könyörüljétek a szenvedőn, könnyítsetek terhemem, aki ide vagyok szögezve! Kérjétek Szent Márton főpapot értem, akit ily pusztulás fenyeget, akit ilyen gyötrellem súlyt le, s akit ily nagy seb gyötör!”

A király is kijött, amikor meghallotta, hogy mi történt, és felgyulladt haragja a fiú ellen, mivel kezével le akarta szakítani a szőlőt, mintha ez nem lett volna számára megtiltva. Szolgái azonban figyelmeztették:

„Ne akard, ó király, Isten büntetését még a te bosszúddal tetézni! Nehogy az igazságtalanság, amivel a fiút fenyegeted, rád szálljon vissza.”

Ekkor ő szívében bűnbánatot tartott, a bazilikába ment, a szent oltár elé borult, s könnyek között kérte az Urat. S nem kelt fel addig a kövezetről, míg könnyeinek árja e vétke bűnét le nem mosta. Ekkor aztán a fiú megszabadult fogságából, s engedtek kötelékei. A bazilikába ment, a király pedig felállt a földről, és meggyógyult szolgáját visszafogadta a palotába.

A fent említett főúr tanúságot tett arról, hogy ezeket közvetlenül a királytól hallotta.

A Szent Főpap tehát úgy van jelen saját városában, hogy mások sem érzik meg jelenlétének hiányát.

8. fejezet

A Saintes városában lévő Szent Márton bazilikáról

Ebben az évben történt, hogy Palladius, Saintes püspöke kért a Szent Hitvalló ereklyéiből. Ugyanis egy bazilikát építtetett, amelyet e szent kincsekkel akart megszentelni.

És ezáltal ő is kiérdekelte, hogy azon a helyen ugyanazokat a csodákat tapasztalja meg, amelyek a Szent városában oly gyakran történnek. Kettő vagy három hónap múlva ugyanis levelet küldött nekem, amelyekben elmondja, hogy három nyomorék – akiknek le volt bénulva a lábuk – amint a bazilikába jöttek, és imádkoztak, rögtön talpra állt, és egészségesen távoztak.

Ugyanitt két vak is kiérdekelte, hogy látásukat visszakapják.

Ezenkívül több mint tizenketten szabadultak meg hideglelést okozó lázuktól, és lettek egészségesek.

9. fejezet

Két hasmenésről

Fiatalfiak közül kettőt, nevezetesen a klerikus Dagobaldust, és a laikus Theodorust lázzal járó hasmenés kerített hatalmába. A betegségtől már annyira elerőtlenedtek, hogy másoknak kellett levenni őket ágyukról, amikor a szükség rájuk érett.

Amint ittak a sír porából, rögtön meggyógyultak.

10. fejezet

A tálakról, amelyeket a Szent adott

Van nálunk egy zafírzöld színű tál, amelyről azt mondják, hogy egykor a Szent kapta Maximus császár kincstárából, s belőle gyakran árad ki gyógyító erő a hideglázban szenvedőkre. Mert amikor fellép a láz, amelyik remegést szokott okozni, és ha a beteg ebből vizet iszik, rögtön meggyógyul.

De van Candes területén is egy másik tál, amelyet a Szent készített ásványkristályból, s a rászorulókat – ha hittel kérik – hasonló jótéteménybe részesíti.

Egy Bodillo nevű írnok elméje gyomorfájása következtében annyira összezavarodott, hogy – addigi tehetségével ellentétben – már írni sem tudott, s a szavakat sem fogta fel: amit diktáltak neki, alig tudta visszamondani. Állandó biztatásunkra végül a Szent Férfi táljába – amelyről már elmondtuk, hogy birtokunkban van – vizet öntött, és ivott belőle. Ezután rögtön elmúlt zavarodottsága, s kötelességét ugyanolyan kiválóan teljesítette, ahogy ezt tenni szokta.

11. fejezet

Blidericusról, akinek nem voltak gyermekei

De miért volna olyan nagy csoda, hogy az összezavarodott elmét meggyógyítja, amikor gyakran még a meddőt is termékennyé teszi?

Egy Blidericus nevű, a karnutok szállásterületéről való ember megházasodott, s azért imádkozott, hogy Isten együttlétüket gyermekkel áldja meg. De nem érdemelte ki, hogy felesége gyermeket foganjon, és már harminc év telt el így, s felesége terméketlen maradt. Ekkor a férfi üdvös módon lelke nyugalmára gondolva így szólt feleségéhez:

„Íme az idő, amely adatott számunkra, lejár, és nem született utódunk, aki – miután elerőtlenedünk – munkánk gyümölcsét birtokolhatná. Elmegyek Szent Márton bazilikájához, és azt teszem meg örökösömnek, hogy – ha már gyermekem nincsen – ezáltal vagyonomat a jövőben is birtokolhassam.”

Az asszony pedig okosan egyetértett bölcs férjének véleményével. A férfi pedig a Szent bazilikájába ment, hosszan imádkozott, majd meghívta házába az apátot. Amint az apát megérkezett, a következő szavakkal adta át neki egész vagyonát:

„Legyen mind Szent Márton tulajdona, ami itt van, és amit még ezután szerzek, hogy ebből – míg élek – eltartsanak.”

Miután elkészítették az erről szóló írást, kérte az apátot, hogy még maradjon itt.

Ó mily hatalmas csoda! Már harminc év – mint már mondtuk – eltelet életükből, s éppen azon az éjszakán, amelyen a vagyonát a bazilikára hagyta, megismerte feleségét, ő pedig fogant, és fiút szült. Később pedig még újabb utódoknak is életet adott.

Ezt pedig kétségkívül a Szent ereje művelte a férfival. Ő pedig nem vonta vissza ígéretét gyermekeinek születése miatt, hanem más helyen juttatott nekik, s újra megerősítette, amit korábban a Szentnek juttatott.

12. fejezet

Egy Tours vidékéről való vakról

Egy Tours környékéről, a kenomannok szállásterületéről – amely terület most a szent bazilika tulajdona – való asszony már hosszú ideje vakságban szenvedett. Mivel már előre haladt a korban, falujának kápolnijában telepedett le, alamizsnát kéregetett, és állandóan Szent Márton nevéhez fohászkodott. Egyik

vasárnap éjjel aztán szemei fájni kezdtek. Ekkor ő leborult a szent oltár előtt, szeméből vér folyt ki, és ezáltal meggyógyult.

Bár ezen a helyen a szent apostolok, nevezetesen Péter és Pál ereklyéi vannak, a nő mégis azt erősítette, hogy a Szent Főpap gyógyította meg őt.

Hitünk pedig azt tanítja, hogy a sok szent ereje által az egyetlen Úr cselekszik. Ezért csodáik révén nincs közöttük megosztottság, hiszen az égben egyek, és csodáik által egyenlővé teszi őket Isten a földön.

13. fejezet

Az elszáradt kéz meggyógyul

Azon az ünnepen, amelyen Aunacharius, Andes püspöke is jelen volt, jelen volt egy lebénult és elszáradt kezű ember is. Az ünnep harmadik napját követően egészségesen tért haza.

14. fejezet

A nyomorék Baudegisilusról

Az Angers környékéről való Baudegisilus, Baudulfus fia, pontosabban Geinensis nevű falu lakója, egy rosszindulatú gennyes gyulladástól megbetegedett. Mivel szegény édesapja nem tudta eltartani, könnyek között kérte őt, hogy tegye számára lehetővé, hogy Szent Márton bazilikájának küszöbét csókolhassa. Az apa késlekedés nélkül hajóra rakta, mivel más módon nem tudta szállítani, és hittől indítva a Szent lábai elé, azaz a sír bejáratához helyezte. Néhány napot itt imádkozott, és a Szent közbenjárását kérte.

Kis idő múlva megszűnt bénasága, és egészségesen állhatott fel, majd gyógyultan térhetett haza édesapjával.

15. fejezet

Egy emberről, aki gyertyát ajánlott fel

Egy Ansiensis vidékén élő Coelestis nevű embernek sok méhkaptára volt. Egy alkalommal a méhraj elhagyta a kaptárakat, és a magasban telepedett le. A férfi hosszú idő múlva talált rájuk, de semmiféle módon nem tudta befogni őket. Ekkor a földre borult, és Szent Márton nevéhez fohászkodott:

„Ha a Te erőd, Ó Boldog Hitvalló, ezt a méhrajt visszatéríti, és visszaadja őket nekem, a jövőben a mézet – amit gyűjtenek – magamnak tartom meg, de a viaszt teljes egészében a te bazilikád gyertyáihoz adom.” Alighogy ezeket kimondta, s még a földön feküdt, a méhraj máris leszállt, és a férfi mellett lévő kis fán telepedett le. Ő pedig kaptárba gyűjtötte őket és haza vitte.

Ezután két három éven keresztül sok viaszt gyűjtött össze, s már több mint kétszáz fontnyit halmozott fel, amikor híre jött, hogy közeledik az ellenség. Ám ő elhatározta, hogy fogadalmát ez sem fogja megghiúsítani, és a viaszt a földbe rejtette.

Amikor aztán újra béke lett hívatta diakónusunkat, hogy odaadja neki. Ment pedig egy ifjú is a diakónussal, akinek nagyon fájt az ágyéka. Amikor megérkeztek, a férfi elmondta a viasz történetét, és megparancsolta, hogy ássák ki a földből. Az ifjú pedig – akiről már elmondtuk, hogy milyen fájdalmai voltak – fogta a kapát, hogy kiássa a földet, és így szólt:

„Szent Márton, ha jelen vagy, hogy e férfi adományára kegyesen tekints, érintse meg erőd ágyékomat, és gyógyíts meg, mivel én ásom ki ezt a viaszt.”

És amint kapájával a földbe vágott, az ágyékánál lévő csont meggyógyult, és rögtön elhagyta minden fájdalmát. Így egészségesen, e viasszal tért vissza a bazilikához.

16. fejezet

Egy fogoly szabadulásáról

Egy embert Tours város bírása bűnösnek nyilvánított, és megparancsolta, hogy megkötözve őrizték. Amikor pedig eljöttek Urunk feltámadásának ünnepnapjai, a bíró a Loire túlsó partjára akarta vitetni, és egy másik őrségnek átadni. Amikor vezették nemcsak a nyakán voltak láncok, hanem a kezei is hátra voltak kötve. Így érkezett meg az előbb említett folyó partjára, és amint az őket átvivő kompra vártak – eközben ő szakadatlanul Szent Márton segítségéért fohászkodott – hirtelen azt látták az örök, mintha valaki a fejüket kezdené ütni. Rögton a földre estek, és a láncok – amik a foglyot szorították – összetörték. A szíjjak meglazultak kezein, és kioldódtak. Ő pedig észrevéve, hogy szabad, és az örök még a földön fekszenek, otthagya őket és a szent bazilikába ment. Ezt látva a bíró is megkegyelmezett neki. Néhányan pedig azt kezdték híresztelni, hogy ezekben a napokban Poitiers-ben is szabadultak ki kényszermunkára ítélt rabok. Ebben pedig nem kételkedhetünk, hiszen a Hitvalló szent csodáival képes a várost is meglátogatni.

17. fejezet

Egy vak gyermekről

Egy Angers vidékén élő, Leudovaldus nevű gyermek, egy bizonyos Baudeleifus szolgája, akinek a hagyomány a „Crovio” melléknevet adta, miután újjászületett vízből és szentlélekből, a többi gyerekekkel együtt az utcán játszott. Ahogy ez korához illik ide-oda futkosott, amikor hirtelen feltámadt a szél, ami felkavarta a port, és a gyermek szemét teleszórta. És míg a gyermek vakságtól sújtva, fájdalomtól szenvedett, íme nagyanyjának álmában megjelent egy férfi, és a következő utasításokat adta: „Menj Szent Márton bazilikájába, és a gyermek vissza fogja nyerni látását.” A nő pedig késlekedés nélkül, hittel telve felment a Boldog Férfi ünnepére, és a Főpap közbenjárására egészségesen kapta vissza gyermekét.

18. fejezet

Egy vak leányról

Ugyanezen a vidéken hasonló körülmények között egy Viliogundis nevű leány is megvakult: Míg a többi leánykával játszva szaladgált a város utcáin, a szél felkavart por elborította szemét. Rögton fájdalom fogta el, ő pedig kérte szüleit, hogy vigyék Szent Márton bazilikájába. Amikor ezt megtették, és imádkoztak érte, rögton világosság támadt számára. A fiú és a leány egyszerre szaladtak elénk, amikor a szentmiséről kifelé vonultunk, és elmondták, hogy ugyanabban az órában nyerték vissza látásukat a Boldog Főpap közbenjárására. Számunkra pedig, hívők számára igen nagy öröm volt, hogy a Szent Hitvalló arra méltatott minket, hogy csodájával meglátogasson bennünket.

19. fejezet

Egy béna és vak emberről

Egy Litoveus nevű ember már gyermekkorától fogva béna volt. Egy alkalommal pedig láz tört rá, amitől megvakult. Ekkor ő is elment a fentebb említett ünnepre, s tagjai újra egészségesek lettek, de látását még nem nyerte vissza. Ám amikor ismét eljött az ünnepre, szeméből eltávozott a sötétség, és újra tiszta fény ragyogott fel számára.

20. fejezet

Ismét egy másik vakról

Ugyanezen az ünnepen Emneriusnak, Nantes diakónusának Leudardus nevű szolgája - mivel már hat éve vakságban szenvedett – a bazilikába ment, és a Szent Hitvalló visszaadta szeme világát. Ugyanis álmában ő is figyelmeztetést kapott, hogy imádkozzon a Szent Főpap segítségéért.

21. fejezet

Azokról az áldást hozó dolgokról, amelyeket Motharius, tours-i polgár vitt magával

Egy Tours-i polgár amikor a királyhoz indult, előtte egy éjszakára egy edényben bort és egy kenyeret helyezett a szent sírra, hogy az úton ez legyen üdvös védelmezője.

Tehát ezeket magához vette és útra kelt. Történt pedig, hogy – amikor már a határt elhagyta – betért egy fogadóba. Amint lerakta úti poggyászát, a gazdasszony – akiben tisztátalan lélek lakozott – nagy kiáltozással adta tudtul Szent Márton jövetelét:

„Miért üldözl minket Szent Márton? Miért szorongatsz bennünket Isten szolgája?”

Ekkor a férfi fogott egy poharat, és a magával hozott edényből egy kevés bort töltött, és az áldott kenyérből is adott az asszonynak. A nő pedig elkezdett kijózanodni, majd pedig vért hányt, és ezáltal megszabadult a démontól.

Ugyanitt egy másik asszony is – akit már hosszú ideje hidegrázás gyötört – kapott egy keveset ebből az áldásból, és amint magához vette meggyógyult.

22. fejezet

Egy béna gyógyulásáról

Egy Bajocassius nevű ember, Silluvius lakója amikor a mezőn dolgozott, hirtelen feltámadt a szél, ő pedig félni kezdett, és minden tagja cserben hagyta. Kiabált, és tanúsítják, hogy már a halál fenyegette.

Eközben összefutottak a szomszédok a látványra, ő pedig – miután idegei elsorvadtak – teljesen lebénult. Ezenkívül nemcsak hallását, de még látását is elveszítette. Tizenöt éven keresztül viselte a szerencsétlenséget, s ekkor eljutott Szent Márton ünnepére, ahol tagjai meggyógyultak, és látását is visszanyerte.

23. fejezet

Egy vak és béna nő gyógyulásáról

Hasonló csoda történt egy Angers környékén lakó, pontosabban croviensis-i asszonnyal, név szerint Ermegundissal, aki vak és nyomorék volt: Ugyanezen az ünnepen megszabadult bénaságától, és látását is visszakapta.

De Brianconet-ből is jött egy Charimundus nevű béna, aki a Boldog Főpap közbenjárására meggyógyult.

24. fejezet

Sok vak és ördögtől megszállott nyeri vissza egészségét

Ezen az ünnepen sokan megtapasztalták a Krisztus kegyelméből kiáradó erőt:

Egy Leodemundus nevű ember hétévi vakság után a Főpap templomába jött, és újra látott.

Ezenkívül a Szent Főpap közbenjárására három másik vak is visszanyerte szeme világát ugyanezen az ünnepen.

Ekkor néhány ördögtől megszállott is megtisztult.

25. fejezet

Egy leány kigyógyul a lázból

Leon presbiter egyik szolgálólányát – miközben szüleik ölükben a város szomszédságában lévő tanyára vitték – láz kerítette hatalmába, ami éjjel és nappal szorongatta, úgyhogy már halálán volt. A presbiter pedig, amint látta, hogy a betegség már szinte teljesen elpusztítja, rögtön, az éjszaka kellős közepén, lóra szállt, és a Szent Hitvalló bazilikájához ment. Zörgetni kezdte a templomőr szobájának ajtaját, de nem tudta felébreszteni. S mivel a szent bazilikába nem tudott bemenni, a sír felé fordulva imádkozott, és a földről port szedett össze. Ezt vitte magával hittel eltelve, és a belőle készített italt a leánynak adta. Ő pedig ivott belőle, és elmúlt a láza.

26. fejezet

A rabok szabadulásáról

Egy alkalommal valamilyen okból Childebertus király elé kellett járulnom. Utunk során át kellett mennünk Reims határán is, és itt találkoztunk egy emberrel, aki saját előadásában elmondta nekünk, hogy e város börtöne megnyílt. Itt raboskodott más rabokkal együtt a férfi szolgálja is, és Szent Márton közbenjárására a foglyok kiszabadultak celláikból, és szabadon távozhattak.

A börtön teteje úgy volt kialakítva, hogy a gerendák felett hatalmas deszkák voltak elhelyezve, és ezeket súlyos kövek nyomták felülről. A börtön kapuja pedig vasakkal volt megerősítve, és a záruk kulccsal voltak zárva. De a Szent Főpapa ereje – ahogy ezt ez az ember elmondta – a köveket elmozdította, a deszkákat szétfeszítette, a láncokat összetörte, a lábakat szorító kalodákat pedig megnyitotta. Nem a kapun vezette őket a szabadba, hanem a tetőt nyitotta meg számukra. Így hozta ki őket, majd a következőket mondta:

„Én vagyok Szent Márton, Krisztus katonája, a ti szabadítótok. Menjetek békével, és távozzatok nyugodt szívvel.”

Amikor a király elé járultunk, előadtuk e csodát is. Ő pedig elmondta, hogy a megszabadultak közül néhányan eljöttek hozzá, és egy pénzes kosárban elhozták adóságukat, amit ők „fredumnak” hívtak. A király pedig ezt elfogadta tőlük.

Mindez pedig négy nappal az ünnep előtt történt, az említett király uralkodásának tizenhatodik évében.

27. fejezet

Nonnichius püspök lebénuult szolgálja meggyógyul

Szent Márton ünnepére eljött Nonnichius, Nantes püspöke is, és magával hozott egy nyomorék gyermeket, név szerint Baudegisilust. Miután megülték a Szent ünnepét, a gyermek tagjai meggyógyultak, és így a püspök egészségesen vihette magával haza.

28. fejezet

Claudius, királyi kancellárius kigyógyul a lázból

Míg a királynál tartózkodtunk, Claudius, a király egyik kancellárja belázasodott. A láz miatt undorodott az ételtől és az italtól, és nekünk panaszkolta el szenvedéseit.

Mi pedig italt készítettünk abból a porból, amit a Szent sírjáról hoztunk, hogy üdvünkre váljék, és átadtuk neki. Ő pedig – amint megitta – megszabadult lázától.

29. fejezet

Arról, amit Ágnes, poitiers-i apátnő egy hajósról előadott

Tiszteletre méltó Ágnes, a poitiers-i apácák apátnője adott elő egyszer egy trieri kereskedővel történt csodás eseményt, amit személyesen tőle hallottam. Így kezdte:

„Egy alkalommal, amikor a Mainához értünk egy kereskedő megkérdezte tőlem, hogy honnan jövök. Én azt válaszoltam, hogy Poitiers-ből. Ezután arra volt kíváncsi, hogy jártam-e valaha Szent Márton tours-i bazilikájában. Amire azt válaszoltam, hogy amint Austrasiában, úgy itt is többször megfordultunk. Ekkor elmesélte nekem, hogy Szent Márton miféle jótéteményét tapasztalta meg:

Egy alkalommal sőt szállított a Mainán, s amint a folyó hídjánál állt, így imádkozott:

<<Ó Szent Márton, magamat, szolgálómat és a hajómat a Te védelmedre bízom!>>

Eközben lefeküdt a hajón, és mindannyian elaludtak. Amikor reggel felébredt ő és szolgálai, Trier kapuja előtt találták magukat. Nem tudták, hogy hogyan kerültek ide, hiszen azt hitték, hogy még a Mainán vannak. Talán a folyón hajóztak, vagy talán repültek: mindenképpen Szent Márton műve volt. Mert nem érzékelték, hogy a folyón mentek, és mégis elkerülték a Mosel folyó kegyetlen szikláit. S már maga az is nagy csoda, hogy éjszaka a zátonyok között sértetlenül áthajóztak anélkül, hogy valaki örködött volna, vagy fújt volna a szél, vagy valaki evezett volna.”

30. fejezet

Liguge kolostorában történt csodákról

Egy másik alkalommal, amikor Poitiers városába mentünk, betértünk imádkozni Liguge kolostorába, ahol a Szent Férfi maga telepítette le e szerzetes közösséget. Azt mondják, hogy itt támasztott fel először halottat, és feljegyezték, hogy innen emelték a püspöki székre.

Tehát amint e vágyva vágyott helyre értem, rögtön leborultam a cella rácsai előtt, amelyről a hagyomány azt tartja, hogy a Szent itt adta vissza lelkét egy halottnak. Miután pedig könnyek között imákat mondtunk, és ünnepi szent misét végeztünk, kértük az apátot, hogy mondjon el valamilyen itt történt csodát. Ő pedig megerősítette az ott jelenlévő szerzetesek előtt, hogy sok vak nyerte itt vissza látását, és sok nyomorék gyógyult meg.

„De neked uram azt is feltárom – mondta – ami a minap történt, mivel oly hevesen érdeklődsz e dolgok iránt.”

Egy szomszéd településen lakó asszonyt daganat támadott meg, és minden tagja lebénult. Egy kocsira rakták, és ökrökkel járta körbe a gazdagok házait, hogy nyomorúságában valami alamizsnát kolduljon. Így érkezett erre a helyre is, és félelemmel leborult. Makacs erőlködéssel idejött, és a leplet – amely egykor a Szentet takarta – és a rácsokat áhítattal csókolgatta, és ezeket mondta:

<<Hiszem ó Boldog Hitvalló, hogy itt vagy! Tanúsítják, hogy – ha akarod – meg tudsz gyógyítani engem, és helyre tudod állítani korábbi egészségemet, amint egykor ama halott lelkét az alvilág torkából kiragadva visszahoztad.>>

Ezeket mondta, miközben arcát bőségesen áztatta könnyeivel. Amint pedig imáját befejezte, ami el volt száradva, ami le volt bénulva, ami görcsben volt az asszony testén, az a Szent Főpap közbenjárására mind újra egészséges lett.”

Egy másik hasonló sorsú béna is eljött a kolostorba. És amint megérintette a rácsról lelógó leplet, elmúlt minden baja, és egészségesen távozott.

E hely pedig mintegy negyven stádiumra van Poitiers.től.

31. fejezet

A forrásról, amit a Szent még életében támasztott imájával, és amit még ma is védelmez

Innen eltávoztunk, és Saintes tartományába érkeztünk, ahol egy lakomán vettünk részt. E lakomán Szent Márton csodáiról beszélgettünk, és egy itteni polgár a következőket mesélte el nekem, miközben a többiek tanúsították hitelességét:

„Naiogialo falu e tartományban van. Egy alkalommal Szent Márton még életében erre utazott, amikor találkozott egy emberrel aki, edényében vizet vitt. A kút pedig, ahonnan a vizet merítette, a völgyben volt,

mintegy ezer lépésnyire a falutól. Az itt lakók innen hordták a vizet. Tehát Isten embere így szólította meg a vizet vivő férfit:

<<Kérlek szeretett testvérem, nyújtsd ki kezed, és adj egy kevés vizet ennek a számárnak, amelyen ülök!>>

De ő így utasította vissza:

<<Ha meg akarod itatni állatodat, menj el a kúthoz, meríts, és adj neki. Mert én, amit nagy fáradsággal hoztam, nem adom oda.>> És ezekkel a szavakkal távozott.

Amint eltávozott, rögtön jött egy asszony, aki szintén vizet vitt egy edényben. Isten embere pedig ugyanúgy szólította meg. Ő pedig, miként egykor Rebeka, hallgatott Isten küldöttére és Így válaszolt:

<<Adok neked és samaradnak is inni. Nem fáradság nekem, hogy újra merítsek, csak legyen meg a te akaratod, aki úton vagy, és szükségét szenvedsz.>>

És letette válláról az edényt, és adott a számárnak inni. Amint ezt megtette, újra vizet merített, megtöltötte az edényt, és indult vissza a faluba. A Szent pedig követte, és így szólt hozzá:

<<Mivel megittatad samaramat, e jótéteményedért én is megajándékozlak valamivel.>>

Majd a földre térdelt, és Istenhez imádkozott, hogy mutassa meg neki e helyen a forrás erét. És amint befejezte az imát, elkezdte a földet ásni, és a nép ámulására egy bővizű forrást tárt fel.

S ez máig nyújtja áldását az itt lakó embereknek. A forrás szájánál pedig egy kő áll tanúságul, amelyen annak a számárnak a lábnyoma látható, amelyen a Szent Főpap ült.

32. fejezet

A Poitiers városában dúló tűzvészről

Úgy gondolom, hogy azt sem szabad elhallgatnunk, hogy abban az időben, amikor Platon lett Poitiers püspöke, hogyan nyilvánította ki a Szent hatalmát csodája által:

Egy alkalommal az egyházi épületek egy melléképületében hatalmas tűzvész pusztított, és szentet tartalmazó szikrákat vitt a szél a többi egyházi épületre. De a püspöknél volt egy kevés por a szent sírjából. Az ezt tartalmazó edényt felmutatta a tűzzel szemben. S ekkor hirtelen ellenszél keletkezett, s ez megvédte az egyházi épületeket a lángoktól az ellenkező irányba fordítva őket. S csak így tudtak megmenekülni ezen egyházi épületek a pusztulástól.

33. fejezet

Egy fiú megszabadul a láztól

E püspök egyik szolgáját súlyos láz támadta meg, és szinte lángolva feküdt az ágyán. Már-már kilehelte lelkét. Ám amint e porból készült italból ivott, rögtön elmúlt láza, és megszabadult szenvedéseitől. Ezután pedig visszatértünk a Szent bazilikájába.

34. fejezet

A megháborodott és nyomorék Leodulfusról

Amikor évekkel ezelőtt hatalmas földrengés rázta meg a vidéket, és minden felfordult, mintha egyetlen pillanat alatt minden el akart volna pusztulni, egy Leodulfus nevű embert ez annyira megrázott, hogy nemcsak esztét veszítette, hanem teljesen le is bénult. Ekkor a Szent tours-i templomába ment, és leborulva imádkozott néhány napig.

Ezután megtisztult elméje, beszélőképességét visszanyerte, és bénult tagjai újra egészségesek lettek.

35. fejezet

Egy ártatlan embert fondorlatosan vádolnak, de végül megszabadul

Azt is elbeszéljük, hogy egyszer egy ártatlan embert a gonoszok ármánykodása révén megvádoltak, és szíjra fűzve vezették a városba, hogy börtönbe vessék. Amikor Szent Péter apostol bazilikája előtt vezették nagy tömeg jelenlétében, kioldódtak kötelékei a kezén, és így szólt az örökhöz:

„Most nyilvánvalóvá vált, hogy ártatlan vagyok abban, amivel vádoltok, mivel kezeim Isten akaratából kiszabadultak.”

De ők méltatlankodtak, és még szorosabbra kötötték tagjait, sőt még újabb szíjakat is tettek rá. Hogy úgy mondjam még a kötelékeket is megkötözték.

Történt pedig, hogy éppen abban az időben jöttünk Szent Márton bazilikájából a téren át. Ők pedig szembe jöttek velünk. Amint ez az ember megpillantotta a szent bazilikát rögtön kiszabadultak kezei. Majd leugrott a lóról, amelyen ült, és a lábunk elé borult, és elmondta, hogy ártatlanul ítélték el. Ekkor beszéltünk a bíróval, ő pedig minden zaklatás nélkül távozhatott.

36. fejezet

Egy néma asszony gyógyulásáról

Egy emberünknek, Serenatusnak a felesége – amikor a mezei munkákból visszatérőben előre küldött férje után ment – kíséző társainak körében hirtelen a földre rogyott, nyelve elakadt, és úgy megnémult, hogy egyetlen szót sem volt képes száján kiadni. Közben eljutottak az udvarra, és azt mondták, hogy egy délben támadó démon rontott rá. Gyógyfüvekkel és varázsigékkel próbáltak rajta segíteni, de ezek – mint ahogy lenni szokott – nem tudták meggyógyítani a bajba jutottat. Akkor családja unokánkhöz, Eusteniahoz futott lihegve, és elmondták, hogy édesanyjuk már a végét járja. Ő pedig elment a beteghez, és amint meglátta őt, leszedte róla a kötelékeket – amiket ostoba módon rátettek – és a szent sírtól hozott olajat öntött szájába, és gyertyát gyújtott. Ekkor visszatért hangja, és amint a haszontalan praktikákat eltávolították, a beteg meggyógyult.

37. fejezet

Egy hidegleléses gyógyulásáról

Abban az időben, amikor dicsőséges Guntchrasmnus király halála után Childebertus király Orleans-ba jött, egy udvari szolga háromnapos lázba esett, amely hol rátört, hol pedig eltávozott, és így remegés fogta el, és állandóan rázkódott.

Tőlünk kért segítséget, mi pedig a szent sír porából készült italt nyújtottuk neki, amitől elmúlt remegése, és jobban lett.

Am a következő éjjelen, azon a napon, amikor a remegés rá szokott törni, egy szörnyalak jelent meg neki, és így kiáltott rá:

„Íme eljött remegésed ideje! Mit késlekedsz? Kezd el, amit ilyenkor szoktál!”

Amint ezeket kimondta, megjelent egy ragyogó arcú ember is hófehér hajjal, akinek látványa méltóságot sugárzott, és így szólt hozzá:

„Ne rettegj, hanem jelöld meg homlokodat a tiszteletreméltó kereszt jelével, és rögtön meggyógyulsz!”

Amint magához tért e látomásból megerősítette magát e jellel, amint megparancsolták neki, és többé sohasem szenvedett a betegségtől.

Ugyanettől a láztól szenvedett a királynő lánya is, aki - miután megitta e szent orvosságból készült italt – rögtön meggyógyult.

38. fejezet

Vakokról, ördögtől megszállottakról, és nyomorékokról

Néhány nappal később, amikor a szent ünnepnapok az évek fordultával újra elérkeztek, a királytól mi is visszatértünk, és jelen voltunk az ünnepeken.

Ekkor négy vak kapta vissza látását, két ördögtől megszállott megtisztult, két nyomorék lábra állt, és egészségesen távozhattak el.

39. fejezet

A kiszabadult foglyokról

Ezután pár nappal Tours város bírása néhány bűnöst rabságra ítélte. Ám a rabok könyörgésére, a Szent Hitvalló ereje megnyilvánult, amely a megkötözöttek láncait összetörte, és a kiszabadultakat a bazilikába vezette.

Ekkor a bíróság is elengedte büntetésüket, és visszatérhettek övéikhez.

40. fejezet

A néma Mauranusról

Cantabriában történt, hogy egy Mauranus nevű ember – amikor az egyik reggel felkelt ágyából, és elhagyta házáat – úgy tűnt neki, mintha valaki nyakon ütötte volna. Félholtan a földre rogyott, és három napon át alig lélegzett, úgyhogy már halottnak gondolták. A negyedik nap aztán kinyitotta szemét, de beszélni nem tudott, mivel megnémult.

Mivel pedig hallotta Szent Márton csodáinak hírére, tengerészeknek egy trianost adott könyörgő mozdulatokkal jelezve nekik, hogy vigyék őt a Szent Főpap templomába. Miután a matrózok eltávoztak, haza ment, és íme lábánál egy triashoz hasonló arany csillogott. Felvette, megmérte, és súlya az eredeténél többet nyomott. Amint ezt látta, így szólt magában:

„Visszaadta nekem Szent Márton kamatostul, amit kiadtam, amiért az Ő templomába akartam menni.”

Ekkor egyből fellángolt benne a vágy, hogy egy másik hajóra szálljon, de szülei visszatartották. Majd talált egy harmadik hajót, de most már nem tudták itthon tartani. Felszállt rá, és amikor szélről hajtván kifutottak a hatalmas tengerre, a Szent Főpap ereje a száját megnyitotta. Ő pedig az ég felé tárta kezét, és így szólalt meg:

„Hálát adok neked mindenható Isten, aki megparancsoltad, hogy útra keljek, mert most – mielőtt Szented templomát láttam volna – részesítettél jótevékenységeidben.”

Ezután Bordeaux-ba hajóztak, itt partra szálltak, és Istent szentjének bazilikájához mentek. Így teljesítette fogadalmát, s már a saját szájával adta elő történetét, amit mi írásba foglaltunk.

41. fejezet

Egy bénáról, és arról, hogy hogyan szabadultak meg a rabok bilincseiktől

Egy másik ünnepen, amit télen tartunk, jelen volt egy Maurellus nevű ember, Porticus házából, Aginus vezér szolgája, akinek márciusban valamilyen betegség következtében lebénult az egyik térd, és mivel járni nem tudott vele, egy botot illesztett térdéhez, ahogy ez a sántáknál szokás.

Miután három napon át imádkozott Istenhez, a negyedik napon – amely az ünnep másnapja volt – térd meggyógyult, és egészségesen távozhatott.

Ezután pedig néhány nappal börtönbe zárt, és láncra vert foglyok szabadultak ki isteni csoda folytán. A Szent bazilikájába mentek, és a bíróság felmentette őket büntetésük alól.

42. fejezet

Egy másik nyomorékról

Egy gyermek, akinek kezei és lábai is le voltak bénulva, Themellus faluból, Tours és Ambieres határvidékéről a Szent bazilikájába érkezett. Miközben a többiekkel együtt alamizsnát kéregetett a Szent meglátogatta őt, és gyógyultán távozott.

43. fejezet

Lázas gyermekek gyógyulásáról

Euthymos presbiter egyik szolgálja is súlyos lázba esett, és már azt gondolták, hogy ez végez vele. Ekkor a presbiter vett a szent sír porából, szakított a síron lévő palást rojtjából, és ezeket magával vitte. A porból készült italt megitta a fiúval, a ruhaszálakat pedig a nyakára kötötte. Ettől a láz rögtön eltávozott, és a fiú meggyógyult.

Ugyanígy nyújtott segítséget Ulfaricus presbiter lázban szenvedő szolgájának is, aki a Szent közbenjárására rögtön megszabadult a láztól, és újra egészséges lett.

44. fejezet

A megháborodott Principiusról

Principius, egy jó szándékú férfi, Perigeux város polgára valami miatt megháborodott, és már annyira volt, hogy úgy tűnt: teljesen esztét veszti.

Több hónapon át így tengődött, s végül a Szent Főpap templomába ment. Itt – úgy gondolom – négy hónapot töltött megtartóztatva magát a hústól és a bortól, és a Boldog Hitvalló segítségével fohászkodott. Majd egészségesen térhetett vissza a saját házába.

45. fejezet

A vak Leodulfus meggyógyítása

Mivel az emberek durvasága olyan főpapi beszédre kényszerít, ami már maga is sértés Istennel szemben, elmondom hogy a minap mi történt:

Egy Biturix városából való, Leodulfus nevű ember miután lekaszált a füvet - félt, hogy megjön a zápor, előnti szénáját, és ezáltal munkája kárba vész – az Úr napjának reggelén befogta ökreit, és a rétre vezette őket. Ám alig hogy elkezdte szénáját szekérre rakni, hirtelen úgy tűnt neki, mintha egyik lába lángolna. Erre gyorsan visszatért otthonába, és megtartóztatta magát a munkától.

A szent mise után azonban újra befogta ökreit, hogy a megkezdett munkát befejezze. Ám amikor szekerét szénával megrakta, úgy érezte, mintha valami éles dologgal bökdösnék szemeit, s ez nagy fájdalmat okozott neki. Majd becsukódtak, és ezután nem tudta kinyitni őket.

Egy teljes éven át vakságban élt, amikor töredelmes szívvel elment a Szent Főpap ünnepére: Három nap múlva visszakapta szeme világát, amit egykor elveszített.

46. fejezet

Két másik bénáról

Abban az időben egy másik béna is jött, és a Szent ereje meggyógyította, úgy hogy a saját lábán térhetett vissza városába.

Ismét egy másik ember Britanniából érkezett, Paternianus volt a neve. Vak és süket volt, ezenkívül kezeit valamilyen ragály nyomorította meg, amely minden tagját megtámadta. Egyedül a lábának tudta hasznát venni. Így jutott el a Hatalmas Patrónus bazilikájába, és miután imákat mondott, megnyíltak szemei, és újra megpillantotta a fényt. Keze újra használhatóvá vált, és a Szent Főpap ereje csodálatos módon meggyógyította. Ő pedig gyógyulásának dicsőségét feltárta a nép előtt. A nép e csoda miatt nagyon tisztelte ezt az embert, ő pedig néhányat kiváltott közülük fogságukból.

47. fejezet

Hogyan hárított el egy tűzvészt Szent Márton ereje

Napjainkban történt, hogy Bordeaux városában egy ház felgyulladt, és a tűz egyre hevesebben égett. A lángok ide-oda csaptak, és már más házakat is veszélyeztettek: Nem volt kétséges, hogy a hatalmas hőség ezeket is felperzseli. Ekkor összesereglett a nép, és állhatatosan Szent Márton nevét kezdték segítségül hívni, hogy ne engedje a tüzet a szomszédos házakra áttérjedni. Ezt kérték könnyek között, s e könyörgés szavára a lángok meghátráltak. Amint könyörgésükkel az eget ostromolták, a Főpap rögtön segítséget nyújtott, és az imára megfékezte a tüzet: Amit a nép vízzel nem tudott eloltani, eloltotta könnyeivel. Ebben az időben Laudovaldus nevű szolgámat súlyos hasfájás gyötörte. De amint kapott a sír porából, rögtön megszűnt a betegség.

Összefoglaló írás Szent Mártonról

Márton püspököt dicsőíti Krisztus egységének egész katolikus egyháza világszerte, és nevétől minden szakadár rettegve menekül.

Boldog Pannónia, hogy ilyen gyermek szülője lehetett, Itália örvend, mert ő volt e Szent Ifjú felnevelője, Gallia három területe pedig szent versengéssel követeli magának a Szent Főpapot. De mind örülhet, mert ő egyszerre mindegyikük atyja. Élete végén Tours földjei fogadták be testét.

Frankok és germánok egész népe ünnepli, akikben az Urat látta saját köntösében. Egyiptom vidéke ujjong és Görögország összes bölcse, akik méltatlannak mondják magukat Szent Márton érdemeihez és gyógyító erejéhez képest. Mert a lázat lecsillapítja, a démonokat elűzi, a bénult tagokat pedig meggyógyítja. Imájára még három halott is életre támadt.

Az istentelen rítusokat ostorozza, és Isten dicsőségére tűzre veti a bálványokat. Fegyvertelen kézzel szent misztériumokat vezet be, mert égi fény vezérli.

A szemei, kezei és minden törekvése az égre irányult, és minden földit megvetett. Száján mindig Krisztus volt, akár amikor az igazságot hirdette, vagy amikor helyes életvitelre intett.

Tehát mindannyian Hozzád fohászkodunk ó Szent Márton, hogy – aki e földön oly sok csodát vittél végbe – az égben is áraszd ránk közbenjárásod által Isten kegyelmét.

Mindenható örök Isten, minden jó forrása és kezdete, aki Szent Márton főpapban megdicsőülsz! Te vagy erényeinek dicsérete, állhatatosságának ereje, szentségének dicsősége, szépségének dísz. Te vagy szívének szeretete, lelkének szentsége, elméjének fénye, és útjainak vezére. Ki Őbenne különleges módon megjelenítetted képmásodat, és általa a Te tisztaságod kézzelfogható módon mutatkozott meg számunkra. Akit Te – mivel a Te ígéd szerint szerette az igazságot, és gyűlölte a hazugságot – az öröm olajával kentél fel, és nem csak a Benned részesülők közé, hanem Egyszülötted legnagyobbjaihoz sorolod.

Hallgass meg minket az Ő közbenjárására, s bűnök súlyos terhétől lesújtott kéréseinket! Segíts, hogy a Te irgalmad révén könnyörgéseink bűneinket eltöröljék!

Példája sarkaljon engem helyes tettekre, csodái rettentsenek el a rossztól, kiválóságának jó illata arra indítson, hogy téged kövesselek megérezve a Te keneted illatát. Tanításának zápora árássa el szívem keménységét, és minden kegyelem, amit a Te jóságodból merített, növelje az Isten iránti odaadásomat, és váljék üdvösségemre.

A mi Urunk Jézus Krisztus, a Te Fiad által, aki Veled él és uralkodik mindörökkön örökké. Ámen.

APPENDIX

(Tours-i Szent Gergely Szent Márton életéről és csodáiról írt művéhez)

Két ellenségeskedő, és egymás ellen polgárháborút vívó testvér édesanyjuk, Crotildis királynő könyörgésére, Szent Márton közbenjárása által egyetértésre jut

Childebertus király unokatestvérével, Theodobertussal testvérére Lothariusra támadt. De édesanyjuk, Crotildis Istennél járt közben, nehogy polgárháború törjön ki a testvérek között, és ezt egy rettenetes vihar meg is akadályozta. Mivel pedig e félelmetes jel Lothariust nem sújtotta, megbékéltek testvérükkel. Ám, hogy ez kinek volt köszönhető, azt Gergelytől hallottam, aki a következőképpen beszélt el:

„Childebertus és Theodobertus összehívták seregüket, és Lotharius ellen vezették. Ő pedig, amint ezt meghallotta - mivel úgy ítélte meg, hogy seregükkel nem tud szembeállni – egy erdőbe menekült, ahol nagy írtásokat vágatott, és minden reményét Isten irgalmába vetette.

De meghallotta ezt Crotildis királynő is, és Szent Márton sírjához ment. Imádkozva borult le itt, és az egész éjszakát átvirrasztotta könyörögve, nehogy polgárháború támadjon fiai között.

Ezek pedig amint megérkeztek, seregükkel körbefogták Lothariust, és megtanácskozták, hogy a következő napon megölik őt. Ám amint reggel lett azon a helyen, ahol a sereg összegyűlt, hatalmas vihar támadt, amely széttépte a sátrakat, és a levegőbe ragadta őket. Mindent felforgatott, és a mennydörgés közepett villámok cikáztak, majd köveket sodort a fejük fölé. Ők pedig arccal a viharvert földre borultak, és kövek zápora zúdult rájuk. És nem maradt szinte semmi, amivel betakarhatták volna magukat, csupán kis kerek pajzsukkal védekeztek. Mindeközben pedig rettegtek az ég villámaintól.

De még a lovak is úgy szétfutottak, hogy csak jóval később találták meg őket húsz stádiumnyira. Sok közülük pedig sohasem került elő.

Ekkor ők – ahogy már elmondtuk – kövektől megverten, a földön fekvé bűnbánatot tartottak, és kérték Isten bocsánatát, mivel saját vérükre akartak támadni.

Lothariusra azonban egyetlen csepp eső sem hullott, nem hallotta az égdörgést, és azon a helyen még egy szellő sem volt érezhető.

Ekkor ők követeket küldtek hozzá, békét és megegyezést ajánlottak, s miután ez teljesült, visszatértek hazájukba.

És nem kétséges, hogy ez a királynő könyörgésére, Szent Márton közbenjárására történt.”

Ezeket mondta Gergely, amit azonban mások is – akik jártasak a frankok történetében – megerősítettek.